

**2023KO OTSAILAREN 22KO BATZAR NAGUSIAREN
BATZAR-EGUNKARIA (ITZULPENA)**

**DIARIO DE SESIONES DE LA SESIÓN PLENARIA DE
FECHA 22 DE FEBRERO DE 2023 (TRADUCCIÓN)**

AURKIBIDEA

Orrialdea

- Batzarra hasi da.....	4
- BIGARREN IDAZKARI jaunak gai-zerrendako lehenengo puntua irakurri dau: “Basoen kudeaketa iraunkorreko neurriak.”.....	4
- EH Bildu taldeko Arriola Alzola batzarkide andreak hartu dau berbea	4
- Iraunkortasuna eta Ingurune Naturala Zaintzeko foru diputatu Antxustegi Ziarda andreak hartu dau berbea	6
- EH Bildu taldeko Arriola Alzola batzarkide andreak hartu dau berbea	9
- Iraunkortasuna eta Ingurune Naturala Zaintzeko foru diputatu Antxustegi Ziarda andreak hartu dau berbea	11
- BIGARREN IDAZKARI jaunak gai-zerrendako bigarren puntua irakurri dau: “Zerga-erreforma.”	11
- EH Bildu taldeko Urkaregi Etxepare batzarkide andreak hartu dau berbea	12
- Ogasun eta Finantzen foru diputatu Iruarrizaga Artaraz jaunak hartu dau berbea	15
- EH Bildu taldeko Urkaregi Etxepare batzarkide andreak hartu dau berbea	18
- Ogasun eta Finantzen foru diputatu Iruarrizaga Artaraz jaunak hartu dau berbea	19
- BIGARREN IDAZKARI jaunak gai-zerrendako hirugarren puntua irakurri dau: “Abiadura Handiko Trena Bilbon eta Bizkaian sartzeko finantziatzina.”	20
- Talde Berezia-Partido Popular Bizkaiako Andrade Aurrecoechea batzarkide jaunak hartu dau berbea.....	21
- Ahdun Nagusi Rementeria Maiz jaunak hartu dau berbea	23
- Talde Berezia-Partido Popular Bizkaiako Andrade Aurrecoechea batzarkide jaunak hartu dau berbea.....	24
- Ahdun Nagusi Rementeria Maiz jaunak hartu dau berbea.....	25
- BIGARREN IDAZKARI jaunak gai-zerrendako laugarren puntua irakurri dau: “Ekonomia sustapeneko politiken eta euren gaitasun eraldatzailearen ebaluatzina.”	26
- Elkarrekin Bizkaia taldeko Benito Ziluaga batzarkide jaunak hartu dau berbea	26

- Ekonomia Sustatzeko foru diputatu Basurko Urkiri andreak hartu dau berbea	28
- Elkarrekin Bizkaia taldeko Benito Ziluaga batzarkide jaunak hartu dau berbea	31
- Ekonomia Sustatzeko foru diputatu Basurko Urkiri andreak hartu dau berbea	32
- LEHENDAKARI andreak gai-zerrendako bosgarren puntua irakurri dau: “Bizkaian garraio publikoa bultzatzeko abian jarri beharreko neurriak.”	33
- Elkarrekin Bizkaia taldeko Lobato Pascual batzarkide jaunak hartu dau berbea	33
- Garraioak eta Mugikortasun Jasangarria Sustatzeko foru diputatu Gómez Viar jaunak hartu dau berbea	35
- Elkarrekin Bizkaia taldeko Lobato Pascual batzarkide jaunak hartu dau berbea	36
- Garraioak eta Mugikortasun Jasangarria Sustatzeko foru diputatu Gómez Viar jaunak hartu dau berbea	38
- LEHENDAKARI andreak gai-zerrendako seigarren puntua irakurri dau: “Zerga-erreforma Euskadin.”	38
- Elkarrekin Bizkaia taldeko De Madariaga Martín batzarkide andreak hartu dau berbea	39
- Ahaldu Nagusi Rementeria Maiz jaunak hartu dau berbea	39
- Elkarrekin Bizkaia taldeko De Madariaga Martín batzarkide andreak hartu dau berbea	40
- Ahaldu Nagusi Rementeria Maiz jaunak hartu dau berbea	41
- LEHENDAKARI andreak gai-zerrendako zortzigarren puntua irakurri dau: “Ermuko mendebaldeko saihebideta egitea.”	41
- Elkarrekin Bizkaia taldeko Lobato Pascual batzarkide jaunak hartu dau berbea	42
- Azpiegituretarako eta Lurreko Garapenerako foru diputatu Pradales Gil jaunak hartu dau berbea.....	42
- Elkarrekin Bizkaia taldeko Lobato Pascual batzarkide jaunak hartu dau berbea	43
- Azpiegituretarako eta Lurreko Garapenerako foru diputatu Pradales Gil jaunak hartu dau berbea.....	44
- LEHENDAKARI andreak gai-zerrendako bederatzigarren puntua irakurri dau: “Elkartegi eta eskualdeko plan estrategikoen alineamendua.”	44

- EH Bildu taldeko López Odriozola batzarkide jaunak hartu dau berbea	45
- Ekonomia Sustatzeko foru diputatu Basurko Urkiri andreak hartu dau berbea	45
- EH Bildu taldeko López Odriozola batzarkide jaunak hartu dau berbea	46
- Ekonomia Sustatzeko foru diputatu Basurko Urkiri andreak hartu dau berbea	47
- BIGARREN IDAZKARI jaunak gai-zerrendako hamargarren puntua irakurri dau: “Bizkaiko Hondakinen Kudeaketarako eta Prebentziorako Plan Integrala.”	47
- EH Bildu taldeko Méndez Urigoitia batzarkide jaunak hartu dau berbea	47
- Iraunkortasuna eta Ingurune Naturala Zaintzeko foru diputatu Antxustegi Ziarda andreak hartu dau berbea	48
- EH Bildu taldeko Méndez Urigoitia batzarkide jaunak hartu dau berbea	49
- Iraunkortasuna eta Ingurune Naturala Zaintzeko foru diputatu Antxustegi Ziarda andreak hartu dau berbea	49
- BIGARREN IDAZKARI jaunak gai-zerrendako hamaikagarren puntua irakurri dau: “Gizarte Larrialdietarako Foru Zerbitzua.”	50
- EH Bildu taldeko Ilardia Olangua batzarkide andreak hartu dau berbea	50
- Gizarte Ekintzako foru diputatu Murillo Corzo jaunak hartu dau berbea	51
- EH Bildu taldeko Ilardia Olangua batzarkide andreak hartu dau berbea	52
- Gizarte Ekintzako foru diputatu Murillo Corzo jaunak hartu dau berbea	53
- BIGARREN IDAZKARI jaunak gai-zerrendako zazpigarren puntua irakurri dau: “Enpleguaren eboluzinoa.”	53
- Talde Berezia-Partido Popular Bizkaiako Martínez Fernández batzarkide andreak hartu dau berbea.....	54
- Enplegua, Gizarte Inklusioa eta Berdintasuna Sustatzeko foru diputatu Laespada Martínez andreak hartu dau berbea	54
- Talde Berezia-Partido Popular Bizkaiako Martínez Fernández batzarkide andreak hartu dau berbea.....	55
- Enplegua, Gizarte Inklusioa eta Berdintasuna Sustatzeko foru diputatu Laespada Martínez andreak hartu dau berbea	56
- Batzarra amaitu da.....	56

2023ko otsailaren 22ko batzarra goizeko 09:30ean hasi da.

Se inicia la sesión del 22 de febrero de 2023 a las 09:30 horas.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Buenos días, señoras y señores. Buenos días señor Diputado General, señores y señoras diputados y diputadas, estimados y estimadas junteros y junteras. Por favor, agradeceríamos silencio para iniciar la Junta General. Señor Diputado General, diputados y diputadas, junteros y junteras, y quienes van a seguir esta sesión a través de streaming, así como representantes de los medios de comunicación que están aquí presentes, bienvenidos. Antes de comenzar con el orden del día, decir que habrá una modificación en el orden del día y que el punto séptimo se debatirá en el punto final.

Dicho esto, pasamos al primer punto del orden del día, que dice.

El Sr. **SECRETARIO SEGUNDO / BIGARREN IDAZKARI** jaunak:

1.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Interpelación

[\(R.E.11/E/2023/0000162\)](#)

Autor: Arriola Alzola, Iratxe (EHB)

Asunto: Las medidas de gestión forestal sostenible.

Documento Principal:

[\(R.E.11/E/2023/0000162\)](#)

Boletines: [Admisión a trámite](#) (113A)

Expediente: [\(11/B/18/0004172\)](#)

1.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Itauna

[\(11/E/2023/0000162SE\)](#)

Egilea: Arriola Alzola, Iratxe (EHB)

Gaia: Basoen kudeaketa iraunkorreko neurriak

Dokumentu Nagusia: [\(11/E/2023/0000162SE\)](#)

Aldizkariak: [Izapidetzeko onartzea](#) (113A)

Espedientea: [\(11/B/18/0004172\)](#)

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Es el turno del juntero que ha presentado la iniciativa. Por tanto, señora Arriola Alzola, tiene la palabra.

La Sra. **ARRIOLA ALZOLA** andreak: Gracias señora presidenta. Buenos días.

La Diputación Foral de Bizkaia presentó hace un tiempo la moratoria para la plantación de eucaliptos, y ya dijimos entonces que sólo con esta medida no era suficiente si va acompañada de otras medidas, o se toman en la misma medida. Y vemos con sorpresa que todavía no hemos recibido ni un borrador para la revisión de las Normas Forales Forestales de Bizkaia, y esa moratoria estaba en cierto modo ligada a esta revisión.

Y por ello, una de las cuestiones que nos preguntamos en esta pregunta es la previsión de las norma foral forestal, no sólo en términos de tiempo, ya que en términos de

tiempo creemos que ya ha pasado bastante o demasiado tiempo para comenzar la revisión, ya que estos procesos son largos y requieren de un grado de consenso. Entonces, como no tenemos ninguna noticia al respecto, una de las cosas que queremos saber es cómo está ese proceso de revisión en cuanto a tiempo y en cuanto a contenido.

También recordar que EH Bildu ya presentó en la anterior legislatura una propuesta de revisión de la Norma Foral Forestal de Bizkaia desde una perspectiva propia y que la trasladamos a estas Juntas Generales. Es decir, al final de la legislatura, una de las cosas que se dijo entonces fue que no había tiempo suficiente para tratarlo. Pues ya estamos al final de la siguiente legislatura, no se nos ha trasladado nada. Por lo tanto, no sabemos cómo está ese trabajo que tienen que hacer ustedes, que ustedes mismos vincularon a la moratoria del eucalipto, y de ahí nuestra preocupación y curiosidad, tanto desde el punto de vista temporal como desde el punto de vista del contenido.

En cuanto a la reflexión sobre el modelo de gestión forestal, la propia Diputación Foral de Bizkaia organizó unas jornadas de gestión forestal sostenible del 15 al 16 de noviembre. Allí se habló, entre otras cosas, de los servicios ecosistémicos como motor de la nueva economía forestal y de los bosques productivos cercanos a la naturaleza en la gestión sostenible de los bosques. Y se pusieron muchos ejemplos tanto de Europa como del País Vasco. Entonces, estos en realidad ya son aplicables, si hubiera voluntad, y no hemos visto ni en la hoja de ruta de la Diputación de este año ni en los propios Presupuestos la posibilidad de incorporar este tipo de políticas.

Y otra de las cosas que queremos saber es qué lectura ha sacado de esa jornada la Diputación Foral de Bizkaia. Es decir, ¿ha sacado alguna conclusión, ha sacado algún ejemplo que pueda ser de interés para su aplicación en Bizkaia? Si es así, ¿en qué medida, o qué nivel de fuerza se le va a dar? y para cuándo se piensa en implantar. Se celebraron unas jornadas, algunos las seguimos online, otros de forma presencial, bien. Fueron interesantes, se escucharon muchas cosas. Y también hubo gente que lleva mucho tiempo trabajando en esto, tanto de aquí como de fuera. Lo que queremos saber es, bien, todos escuchamos las jornadas pero, ¿qué pasa con eso? ¿Han sacado algo de ahí? ¿Y qué es, si es que hau algo, y cuándo y cómo quieren aplicarlo?

Otra de las preguntas es qué medidas adoptará la Diputación Foral de Bizkaia para evitar fuertes erosiones y proteger las acometidas hidrológicas. Esto también es una cuestión comentada en más de una ocasión, ya existe el informe de Edesa, de 1996, sobre los problemas de erosión que genera la silvicultura en Bizkaia cuando se introduce maquinaria pesada en los terrenos y los datos concretos que se indican. La cantidad de tierra que se pierde es de 70 toneladas por hectárea y año, y entonces, esa es una evidencia testada y demostrada hace ya más de 30 años.

Sabiendo esto, ha pasado el tiempo, escuchando las jornadas, a la vista de lo que ocurre en nuestro territorio, esto ya lo hemos comentado antes porque cuando se tiran los árboles los ríos van de color marrón, porque esa tierra acaba en el río. Sabiendo todo esto, ¿qué medida va a tomar la Diputación Foral de Bizkaia con respecto a ello? Conociendo cómo es nuestro territorio. Es abrupto, se trabaja con maquinaria pesada, ¿se va a hacer algo, no se va a hacer nada? También se habla aquí de si se va a hacer algo para proteger las tomas de agua. Porque también conocemos el problema que tenemos todos en Bizkaia con la escasez de agua. Teniendo en cuenta esto, y teniendo en cuenta que las plantaciones que hay alrededor de las tomas de agua también influyen en su cantidad, la calidad está siendo estudiada en un proyecto LIFE, pero está claro que influye en la cantidad. ¿Se hará algo para protegerlo? ¿En qué medida, dónde, cuándo?

Otra pregunta. ¿Va a adoptar la Diputación Foral de Bizkaia medidas económicas, políticas y de planificación para fomentar la conservación del suelo y garantizar la multifuncionalidad del bosque? Si es así, ¿cuáles serán, y cuándo se tomarán?

La siguiente pregunta está relacionada con los bosques de producción. ¿Se concederán incrementos en las subvenciones para las producciones forestales cercanas a la naturaleza? Esto también fue comentado varias veces en las jornadas, es decir, el gasto que supone el hacer un bosque de producción cercano a la naturaleza es de 4.500 euros por hectárea y año como mínimo. El máximo subvencionable es de 1.800 hectáreas por año. Entonces, ¿habrá alguna otra línea ahí, o se insertará algo en esas líneas existentes para que no sea un cambio de modelo a espaldas de los propietarios forestales?

Esto también se ha planteado en más de una ocasión, incluido también en las enmiendas presupuestarias. Hasta ahora la respuesta ha sido también negativa, y queríamos saber si se mantiene la postura o se ha hecho alguna reflexión.

Y para terminar, ¿han colaborado con la industria forestal para diseñar la futura política forestal? Y si se ha hecho, ¿qué resultado ha dado esa colaboración? Cuáles han sido las consecuencias de las relaciones mantenidas.

Y bueno, yo creo que las preguntas que planteamos son bastante concretas y esperamos su respuesta. Gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señora Arriola Alzola. En el turno de réplica, tiene la palabra la representante de la Diputación, señora Antxustegi Ziarda.

La Sra. **ANTXUSTEGI ZIARDA** andreak: Gracias señora presidenta y buenos días.

Tal como dije el 13 de abril de 2022 en el Pleno donde esta Cámara aprobó por mayoría la Norma Foral 2/2022 para la Moratoria para la plantación de Eucalipto, por esas fechas ya estábamos trabajando en la revisión de la Norma Foral en su conjunto. El objetivo es diseñar una política forestal para Bizkaia y ofrecer un marco normativo claro para los próximos años que otorgue mayor seguridad jurídica y dé respuesta a los nuevos retos que la actividad forestal y la gestión del medio natural y los espacios protegidos están planteando para los próximos años.

Una vez configurado el cronograma del proceso de revisión, del 9 al 24 de junio de 2022 se abrió el proceso de CONSULTA PÚBLICA PREVIA sobre el anteproyecto de Norma Foral de Montes y Espacios Naturales Protegidos, para recabar la opinión de la ciudadanía y entidades o personas potencialmente afectadas, así como de las organizaciones más representativas. En este proceso, se recibió una única consulta de una persona particular con cuya aportación se reforzó la conveniencia de proceder a la elaboración del citado anteproyecto.

En julio y agosto de 2022 se trabajó en la contratación de los servicios de asistencia técnica para la redacción y tramitación de la nueva Norma Foral que se adjudicaron el 2 de septiembre de 2022.

Tras ello, se iniciaron los trabajos para elaborar un primer documento que incorpore y contemple la actualización a nivel legislativo de la normativa vigente. Este documento se está contrastando en estos momentos internamente en el Departamento de

Sostenibilidad y Medio Natural para, posteriormente, proceder a la apertura del proceso de consultas y el de audiencia pública.

En cuanto a las jornadas celebradas el 15 y 16 de noviembre en colaboración con la USSE y la UPV a petición de estas Juntas Generales sobre modelos de gestión forestal, en ellas tuvimos oportunidad de conocer, a través de presentaciones de expertos locales e internacionales, las diferentes visiones sobre modelos de gestión forestal sostenible y abordamos en cuatro mesas de debate cuestiones como:

- La manera en la que los modelos de gestión forestal tienen que atender la apuesta de la bioeconomía y la importancia de la certificación para avalar o validar la gestión que se realiza para obtener un producto final con garantías de sostenibilidad.
- Las distintas visiones de gestión forestal por parte de diferentes agentes del sector. En este ámbito se subrayó la necesidad de llegar a acuerdos y de que instituciones y sector trabajen conjuntamente para integrar esas visiones.
- La importancia que cobran los servicios ecosistémicos y la necesidad de seguir trabajando en su valoración o compensación para llevar la teoría a la práctica.
- Y las numerosas amenazas a las que nuestros montes se enfrentan como consecuencia del cambio climático, unido a la necesidad de estar preparados e integrar estas amenazas en la gestión para minimizar sus consecuencias.

En definitiva, se habló de la importancia de la gestión forestal sostenible. La necesidad de lograr el equilibrio económico, ambiental y social.

Todos los agentes relacionados con la gestión forestal, que no son pocos, tuvieron su sitio en esta jornada.

De este conocimiento, de esta reflexión, pudimos extraer la conclusión principal de que todos los modelos de gestión forestal que se expusieron tienen cabida en nuestro territorio. Todos. Pero siempre manteniendo el equilibrio mencionado.

Basoen dibersidade bereizgarria inspirazino-iturri izan behar da basoen kudeaketari heltzeko orduan be dibersidade horregaz jokatzeko. Ekoizpen-kudeaketatik kontserbazionistaraino. Eredu horreek guztiak basoen balioa agirian jartzeko modua aurkitu behar dogu. Horrek isla izango dau Mendi eta Naturgune Babestuei buruzko Foru Arau barrian.

Zure hirugarren galderari jagokonez, birritan erantzunda daukadana, ebidentzia zientifikoa da baso-estaldurari eustea babesteko eta higaduraren aurka burrukatzeko neurri bat dala, baita erregulazino hidrikoko faktore bat be. Zentzu horretan, Foru Aldundiak bultzatzen dauen Baso Kudeaketa Jasangarria ezartzean, bereziki azpimarratzen da lurzorua ez hondatzea eta erregulazino hidrikoa hobetzea kantidadean eta kalidadean, baso-estalkiaren bidez isurketarik ez jazotzeko eta arroetan uholdeak sortu lekiezan ur-uholdeei eusteko. Gaur eguneko araudiaren arabera, baso-estalgri hori modu eraginkorrean babesten da, eta nahitaezkoa da baso-barritzea edo baso-estalkiaren birsorkuntza naturala, birsortzeko egindako mozketen ostean.

Zentzu horretan, araudi honen aplikazino-aldi osoan baso-azalera babestu ezeze, azalera hori handituz be joan da. Orain Bizkaiko azalera osoaren % 60 inguru da, Europako batez bestekoaren oso gaineratik dagoan ratioa.

Ur-bilketen babesa eta ur-bazterreko landarediaren sarearen egoera, gaur egun, arau mailan araututa dago baso-espezie autoktonoak babesteko 11/97 Foru Arauaren

bidez, eta akuiferoen ertzetan egiten diran jarduketan baldintzetan ezartzen diran baldintzetako bat da. Muga horreek bat datoz ibaiertzeko landarediaren babesagaz eta akuifero horreen egoera hobetzeagaz, eta baso-kudeaketa iraunkorreko plan teknikoen kudeaketa-dokumentuetan jasota dagoz.

Foru Aldundiak mendien arloan daukan eskumena erabiliz hartzen dituen neurri guztiak, bai eta lege mailako foru arau hori garatzea be, mendien azaleraren baso-estalkia mantentzeko eta ezartzeko dira, bai mendi publikoena, kudeaketa zuzenean oinarrituta, bai eremu pribaduan baso jarduera jasangarria sustatzeko.

Zentzun horretan, Baso Kudeaketa Jasangarriaren implementazioak helburutzat dauka, besteak beste, higadura handiak eragozte eta arro hidrologikoko ur-bilketak babestea.

La principal fuente de erosión, entendiendo por erosión la pérdida de suelo, en nuestro ámbito viene producido principalmente por la precipitación. En este contexto, el mayor peligro de erosión se da en el suelo desnudo expuesto a la acción de las precipitaciones y escorrentías. En el caso de suelos con cubierta arbórea, independientemente de la especie de que se trate, la erosión superficial es prácticamente inexistente. En este sentido la normativa actual obliga en los suelos definidos como forestales a la repoblación en un plazo máximo de dos años tras la corta, por lo que el periodo temporal en el que se producen esos procesos erosivos es mínimo en comparación a la protección que aporta la cubierta forestal durante el turno forestal de crecimiento.

En esa línea y también como medida de lucha contra la erosión, desde 2007 en base a la modificación de la Norma Foral 3/2007 se regula la concesión de cambios de uso forestal limitándola a modificaciones que en función de la pendiente no generen riesgo de erosión.

Lurzoruaren kontserbazinoa sustatzeko eta basoaren multifuntzionaltasuna bermatzeko neurri ekonomiko politikoei eta plangintzakoei jagokenez, basoen bideragarritasuna hobetzeko eta baso-eremuak garatzeko baso-eremuan eragin handiena daukan neurri ekonomikoa Basogintzako Laguntzen Planaren urteko deialdia da. Plan horrek, laguntza guztiak emoteko, Baso Kudeaketa Iraunkorreko Plan Tekniko bat izatea jasoten dau nahitaezko baldintza moduan. Izan be, izendapenei buruzko eztabaidetatik harago, Baso Kudeaketa Iraunkorra naturatik hur dagoan baso-ekoizpena da, kontserbau eta zaindu beharreko ingurumen-ezaugarri eta -onura guztiak batzen ditu eta.

Así, por ejemplo, la subvención para repoblaciones con frondosas autóctonas alcanza el 100% de la inversión. Del mismo modo, se incorporan todas las medidas recogidas en el nuevo Plan Estratégico del nuevo periodo de programación de la UE definidas como medidas no productivas y dirigidas a compensar las inversiones que se realicen en prevención y reparación de daños y en actuaciones silvícolas con objetivos medioambientales.

Entre las medidas que se subvencionan están también las preventivas de incendios forestales y la medida relativa a los servicios ecosistémicos o ambientales dentro de una silvicultura próxima a la naturaleza.

Por otra parte, la DFB desde el 2018 ha participado en calidad de socia en un proyecto de carácter europeo denominado SINCERE y que tiene como objetivo la cuantificación, evaluación y provisión de los servicios ecosistémicos del bosque y el establecimiento de mecanismos innovadores para garantizar dicha provisión y pago por servicios ecosistémicos.

Además, están todas aquellas medidas de limitación del uso de maquinaria pesada en función de las pendientes y el establecimiento de una valoración mayor para los trabajos realizados de forma manual que aquellos que se realizan con maquinaria en la elaboración de los diferentes módulos que se utilizan como base para la concesión de las ayudas.

Basobarritzeetarako lurak prestetean baso-makineria erabilteko jardunbide egokiak sustatzeko helburuagaz, Baskegurrekin lankidetzan, Bizkaian jarduten daben sektoreko enpresei aholkuak emoten jarraitzen dogu basogintzako jardunbide egokien nahitaezko neurriak beteteko helburuagaz, eta arlo horretako kontrolaren intensidadea handitu da, argi itxiz zeintzuk diran nahitaez bete beharreko baso-kudeaketa jasangarriko praktikak, lurzoruaen kalidadea kontserbetako eta higaduraren aurka burrukatzeko.

Amaitzeko, basogintza- eta zurgintza-sektorea etenbako harremanetan dago gure Sailagaz, Baskegurrek ordezkutzen dauena eta baso-jabetzatik hasi eta Euskadiko zuraren eraldaketara bitartekoa, eta aktiboki parte hartu dau Bizkaiko Foru Aldundiak antolatutako azken ekitaldietan, batez be honako honeek lagunduz eta balioetsiz:

- Bizkaiko baso mendigunearen garrantzia eta “Km.0” kontzeptuaren balioa gure mendiakaz lotutako produktuetan, material jasangarri eta barriztagarri gisa.

- Baso-kudeaketa iraunkorra sustatzea.

- Sektoreko enpresei ingurumen-gaietan bete beharreko eskakizunei buruzko informazioa emotea.

- Ekonomia zirkularrari eta basogintzako bioekonomiari buruzko estrategiak bultzatzea, ekoizpen-prozesuetan material barriztagarriak sartzea azpimarratuz, gaur egun erabilten diran material ez barriztagarrien ordez.

Eta, jakina, Mendiei buruzko Foru Arau barriaren berrikuspenean eragile garrantzitsuetako bat izango da.

Gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Antxustegi Ziarda, y en el turno de réplica, la representante del grupo Euskal Herria Bildu, señora Arriola Alzola, tiene la palabra.

La Sra. **ARRIOLA ALZOLA** andreak: Gracias, señora presidenta. Gracias, señora Antxustegi, por las respuestas recibidas. Todavía tengo algunas dudas y por eso volveré a preguntarle.

Ha dicho que está en marcha la revisión de la norma foral forestal, que se ha adjudicado a una empresa. Nos gustaría saber a qué empresa se ha adjudicado y qué contenido se le ha dado para comenzar la redacción. Es decir, cuál es el input o visión aportada por la Diputación en ese proceso de renovación o revisión. Tienen encima de la mesa también la propuesta de EH Bildu para la revisión de la norma foral desde la anterior legislatura. Nos gustaría saber si la han leído. Y si la han leído, algo tendrán en cuenta. Nosotros estamos dispuestos a colaborar, todavía no hemos recibido ninguna llamada, pero esperamos recibir alguna antes de que finalice la legislatura, porque la verdad es que tenemos bastantes cosas que aportar, y si se quiere un acuerdo, ahí está nuestra mano tendida, que todavía no han tomado.

También ha hablado de las jornadas, en las que ha llegado a la conclusión de que todas las gestiones forestales tienen cabida en Bizkaia. No, no todas las gestiones forestales pueden tener cabida en Bizkaia, y si oímos las jornadas y a los expertos que estuvieron allí, y también si se ha tenido en cuenta lo que dijeron los catedráticos universitarios, esta afirmación es imposible. ¿Por qué? Allí lo dijo así uno de los representantes de la UPV. Una gestión forestal que genere externalidades negativas no es subvencionable. Y eso es lo que se ha hecho durante años. Esto ha creado problemas hasta ahora. Y ahora no me queda claro qué medidas tomarán en cuenta de lo dicho en la jornada. Pero sí que queda claro que van a proponer algo que valga, o que harán ese camino, y eso no es serio por parte de la administración pública.

El modelo intensivo no es que guste más o menos, o que favorezca más o menos. El modelo intensivo genera consecuencias negativas. Produce deterioros o erosiones. ¿Por qué? Usted lo ha dicho. El deterioro sólo se produce cuando llueve. Sí. Pero antes de llover, ¿qué ha pasado? Ha habido una tala. Una tala completa, no se ha mantenido ni un solo árbol. ¿Qué hará cuando llueva, pues de allí vendrá el terrible corrimiento, la tierra no está estabilizada, nada le sujeta, y a dónde irá esa tierra? Tierra que es fértil. Porque la tierra fértil es en toda la superficie sólo los últimos 5 centímetros, esa es la tierra fecunda, y eso es lo que se limpia una y otra vez, lo que baja una y otra vez. Es decir, los bosques no se podrán producir a esa marcha, porque toda la tierra fértil acaba en el mar.

Y, entonces, algo habrá que hacer. Por qué se proponía que en el modelo francés y en lo que ellos mismos hablan de “silvicultura cercana a la naturaleza” las talas no sean completas, sino selectivas, dejar unos árboles siempre en pie en el bosque, no quitarlos todos. Y eso no tiene nada que ver, si ponéis cedro, ciprés, pino, o eucalipto. Ahora estamos hablando de modelo de gestión, no de especies. Y el modelo de gestión es importante en el bosque. El bosque, con el agua y otros elementos, nos ofrece nuestros servicios ecosistémicos, a todos. ¿Para qué? Pues ante la prevención de incendios. Lo dicho. Para garantizar la cantidad y calidad del agua. Es decir, el bosque no es solo bosque y el bosque es multifuncional, puede dar muchos servicios. Para la producción se necesita un bosque, sí se necesita, pero para qué tipo de producción, cómo se gestiona?

Para el paseo se necesitan bosques, para recoger setas se necesitan bosques, se necesitan bosques para que los animales anden por ellos, se necesitan bosques para generar agua, que se llama agua verde. Se dice agua verde al bosque que produce agua. ¿Comprenden? Y por eso es importante saber bien cuál es el rumbo que se quiere mantener.

Han hablado de muchas cosas, pero lo que yo quiero saber es exactamente qué medidas, medidas concretas, de esas conclusiones de las jornadas forestales van a incorporar. ¿Van a extender servicios ecosistémicos, por ejemplo, a toda Bizkaia? Hoy no lo tienen así. ¿Van a extender la medida PDR a toda Bizkaia? ¿No van a extenderla? ¿Qué van a hacer? ¿O pondrán en producción bosques para conservación? Porque a decir verdad, nada de lo dicho me ha quedado claro. Así que le agradeceré que sea un poco más exacta.

Y, por último, no son suficientes las subvenciones existentes para toda la producción cercana a la naturaleza. No son suficientes. Ya se dijo en las jornadas, y se mantienen que es suficiente. Es decir, si los que trabajan en ello dicen que no son suficientes, será que no lo son. Entonces, ¿qué planes de conservación y producción tiene la Diputación Foral de Bizkaia para la puesta en marcha de la nueva política forestal de Bizkaia? Queremos conocer en concreto sus líneas maestras. Y creo que las preguntas que he hecho son lo suficientemente precisas para poder responderlas. Sin más, gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias a usted, señora Arriola Alzola, y en el turno de réplica, la representante de la Diputación, tiene la palabra la señora Antxustegi Ziarda.

La Sra. **ANTXUSTEGI ZIARDA** andreak: Gracias señora presidenta, Buenos días de nuevo.

Ha quedado claro que la revisión que mencionaba usted en su escrito no la estamos haciendo, porque no hay nada encima de la mesa. Yo he explicado paso a paso lo que estamos haciendo, los plazos que hay, y claro, esto no es una cosa que se haga de un día para otro. Esto requiere una gran reflexión, una gran reflexión, muchos contrastes, y ahí hay un equipo de trabajo trabajando. Eso le aseguro. El proceso está en marcha desde abril, y es una ley que tiene 29 años, entonces pienso que no merece la pena hacer cosas a la ligera. Porque ahí está como conocemos un grupo de trabajo, y lo que usted dice, que van a tener en cuenta unas medidas concretas y unas condiciones concretas y unos factores diferentes a la hora de elaborar esta norma, y son técnicos, y los factores que usted ha citado, y muchos más, los van a tener en cuenta desde esa perspectiva general.

Por lo tanto, en cuanto al plan de subvenciones, he sabido que ha dicho que no es suficiente. Lo preveía, ha habido algunas novedades este año, como he dicho, hay una línea de subvenciones que va en la línea de las productivas, pero otras en las no productivas. Y he dicho que para hacer la preparación, y también las de ambiente, que son importantes, para fijar y compensar, etc.

Orduan, beste barrikuntza batzuk be egon dira, epeak be adelantau egin dira, pixkatxo bat egokituta be bai landatze epoka horretara, beraz, pixkanaka-pixkanaka egiten diren balorazinoek beren fruitua daukie. Konbokatoria honetako horrek eukiko dau be bai bere balorazioa, eta gero ikusiko da zertan mejora behar dan eta zertan ez. Zuretzako ez da izango nahiko, baina bueno, bai. Joango gara, mejoretan jarraituko dogu.

Entonces, también ha habido otras novedades, se han adelantado los plazos, también un poco ajustados a las épocas de cultivo, por lo que las valoraciones que se van haciendo poco a poco tienen su fruto. Esta convocatoria también tendrá su valoración, y luego se verá en qué hay que mejorar y en qué no. Para usted no será suficiente, pero seguiremos mejorando.

Ha dicho que usted hizo una propuesta desde EH Bildu. No han hecho ninguna aportación previa, es cierto que luego habrá un plazo para presentar las cosas, para hacer las aportaciones, para que la ciudadanía también las haga, y bueno, su propuesta está ahí. Sabemos, y entre todos, entre los técnicos y entre todos los que representan esta cámara, espero tener una norma, y además, que la apoye la mayoría, como se apoyó la última moratoria, y entre todos hacer una Bizkaia mejor. Gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señora Antxustegi Ziarda. Segundo punto del orden del día.

El Sr. **SECRETARIO SEGUNDO / BIGARREN IDAZKARI** jaunak:

2.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

2.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Iniciativa (R.E.11/E/2023/0000186)	Originaria: Interpelación	Jatorrizko ekimena: (11/E/2023/0000186SE)	Itauna
Autor: Urkaregi Etxepare, Arantza (EHB)		Egilea: Urkaregi Etxepare, Arantza (EHB)	
Asunto: La Reforma Fiscal.		Gaia: Zerga-erreforma	
Documento (R.E.11/E/2023/0000186)	Principal:	Dokumentu Nagusia: (11/E/2023/0000186SE)	
Boletines: Admisión a trámite (114A)		Aldizkariak: Izapidetzeko onartzea (114A)	
Expediente: (11/B/18/0004181)		Espedientea: (11/B/18/0004181)	

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Es el turno de la juntera que ha presentado la iniciativa. Por tanto, señora Urkaregi Etxepare, la palabra es suya.

La Sra. **URKAREGI ETXEPARE** andreak: Gracias señora presidenta. Buenos días.

El pasado 13 de diciembre, la Diputación Foral de Bizkaia aprobó el Plan Normativo Foral 2023. En él se especifica que el Departamento de Hacienda y Finanzas desarrollará cinco Normas Forales:

- Ratificación del acuerdo de la Comisión Mixta del Concierto Económico (aprobado en el Pleno anterior).
- Aprobar Impuesto sobre envases plásticos no reutilizables y
- Aprobar el impuesto sobre el depósito en vertedero, la incineración y la coincineración de residuos (ambos incluidos en el acuerdo de la Comisión Mixta)
- Modificación de la Norma Foral 5/2005, de 31 de mayo, por la que se regula el régimen jurídico general de las subvenciones concedidas por la Administración Foral, y
- Presupuestos Generales del Territorio Histórico de Bizkaia 2024.

No hay ninguna referencia a la modificación de la Norma Foral 13/2013, del Impuesto sobre las Personas Físicas, ni de la Norma Foral 11/2013, del Impuesto sobre Sociedades, ni de las Normas Forales tributarias que son de nuestra competencia.

Por lo tanto, parece que el pasado mes de diciembre el Gobierno Foral de Bizkaia no tenía intención de modificar los impuestos que son de nuestra competencia. Sabemos que es posible desarrollar lo que no está en el Plan Normativo Foral, sí; pero lo que nos indica el Plan, es que no se preveía introducir este tipo de modificaciones.

También es cierto que en la negociación presupuestaria los dos partidos que conforman el Gobierno foral, PNV y PSE, manifestaron que iban a acometer la reforma, pero sin plazos ni concreciones.

Y he aquí que el último día de enero, de manera repentina, el PNV y el PSE que forman el Gobierno foral de Bizkaia (y también los gobiernos de las otras instituciones vascas) manifestaron, a través de una nota de prensa, que se iba a abordar la reforma fiscal.

Lo verdaderamente extraño, justo cuando faltan dos meses para que finalice la actividad de las Juntas Generales, es que PNV y PSE anuncien una reforma fiscal.

Está claro que esa reforma fiscal, si se hace, no será en esta legislatura y no sabemos si estará en vigor para el año 2024.

¿Es una propuesta seria? No lo sabemos, y es por ello que hemos presentado esta Interpelación al Diputado de Hacienda y Finanzas de Bizkaia, José María Iruarrizaga Artaraz.

Precisamente, si se hace una reforma fiscal, no lo harán ni el PNV ni el PSE. La competencia para llevar a cabo la reforma fiscal es de las Juntas Generales. A tal efecto, las Normas Forales armonizadas deberán ser elaboradas por el Órgano de Coordinación Tributaria de Euskadi (OCTE). Por lo tanto, son los responsables de Hacienda de las Diputaciones y del Gobierno Vasco los que deben llevar adelante esta labor.

En la nota publicada por PNV y PSE hay poca concreción sobre la posible reforma fiscal, aunque se hacen algunas referencias.

Por ejemplo, se dice que el punto de partida es la buena valoración que se da a la reforma de 2013 y a los ajustes que se hicieron en 2018.

Y la primera pregunta de EH Bildu es: ¿Tienen hecho el balance de las reformas de 2013 y 2018? Una y otra vez han manifestado que todavía no se había hecho, que se necesitaba más tiempo para hacer ese balance. Y ahora, vuestra valoración es positiva. ¿Sin hacer balance? ¿Porque han aumentado los ingresos?

Diru gehiago batzea eta modu justuan batzea ez dira gauza bera, hau da, gehien daukanak jagokon proporzinoan ordaintzea. Bildutako 10 eurotik 7 PFEZri eta BEZari jagokez. Hau da, bildutako diruaren % 70 langileei jagoke. Eta enpresek, zenbat ordaintzen dabe irabaziakaitik? Oso gitxi eta gero eta gitxiago.

Eta datu hori, behin eta barriro EH Bilduk mahai gainean jarri dauena, orain EiTB Datak jasoten dau, eta kasualdidez, EAJren eta PSEren prentsa ohar hori atera zanean emon eban informazioa.

Según estos datos, ¿podemos decir que las reformas realizadas han sido buenas? EH Bildu cree que no. Necesitaremos un balance exacto para hacer semejante afirmación. Y por ello, la primera pregunta de nuestra Interpelación es:

El balance de las reformas de 2013 y 2018 que debe hacer el OCTE, ¿lo tendrá hecho antes de que acabe la legislatura? Si no es así, ¿para cuándo prevén terminar el balance?

Y la segunda mención se refiere a “aumentar la progresividad y responder a los retos a los que se enfrenta la sociedad vasca.”

El aumento de la progresividad también lo reivindica EH Bildu, pero la cuestión es, ¿cuáles son los impuestos que se van a modificar para aumentar la progresividad?

Siempre decís que el Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas es progresivo. Y la escala general es progresiva, sí, aunque podemos pensar en establecer una mayor progresividad en los tramos superiores. En Navarra, por ejemplo, el tipo mayor de la escala general está en el 52%, no en el 49%.

Pero no ocurre esto con la escala de Rentas de Capital. Ahí hay poca progresividad, mucho menos que la escala general. Los tipos se aplican a las rentas del trabajo, que van del 23% al 49%, mientras que en el caso de las rentas del capital, en la CAPV, los tipos van del 20% al 25%.

Cuando hablan ustedes de progresividad, ¿están dispuestos en el Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas a unificar las escalas generales y de rentas de capital o al menos a establecer tipos similares? Eso sería impulsar la progresividad.

¿O están dispuestos a estudiar las deducciones en el Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas? Estas deducciones rompen la progresividad al tener que tener una cuota suficiente para poder aplicarlas, es decir, únicamente los tramos del medio para arriba pueden aplicar la mayoría de las deducciones. Aquí hemos discutido qué pasa con las deducciones por descendientes, que los que están en los tramos inferiores no pueden aplicarse. ¿O quiénes pueden aplicar deducciones por aportaciones a Entidades de Previsión Social Voluntaria? Pues quienes disponen de elevados sueldos. Y hay más. Si queremos aumentar la progresividad del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas, también hay que revisar las deducciones y poner medidas correctoras para que no rompan con la progresividad.

Eta progresibotasuna Soziedadeen ganeko Zergan be?

Posible da tipoak ezartzea, ez enpresaren tamainuaren edo ezaugarrien arabera, orain egiten dan lez, ezpada benetako etekinen arabera, hori egin daiteke.

Planteetan dan erreformak gure eskumenekoak diran zergei helduko deutse?

SOZIEDADEEN ganeko Zergea erreformauko dozue, enpresa askok, batez be multinazionalak eta enpresa handiek, nazinoartean erreklametan dan % 15eko tasa errealtaren oso azpitik ordaindu ez daien?

O el Impuesto sobre el Patrimonio, donde también existe una gran posibilidad de incrementar la progresividad. Ya han dicho que van a regular el Impuesto de Solidaridad sobre las Grandes Fortunas. Y relacionado con ello se encuentra el Impuesto de Patrimonio, actualmente sin armonizar. ¿Van a plantear en la reforma la armonización del Impuesto de Patrimonio de Bizkaia con los de Álava y Gipuzkoa?

Y como punto final. Afirman que la reforma fiscal es necesaria para responder a los retos a los que tendrá que hacer frente la sociedad vasca. Totalmente de acuerdo.

La cuestión es. ¿Tenemos potestad para regular nuevos impuestos? EH Bildu cree que sí, al menos en el caso de los impuestos no desarrollados por el Estado. En otros parlamentos autonómicos como Aragón, Cataluña, etc.

- Han regulado el Impuesto sobre Grandes Empresas Comerciales.
- O la Tasa turística,
- el Impuesto sobre instalaciones con incidencia en el medio ambiente.
- Impuesto sobre las emisiones de gases a la atmósfera,
- Impuesto sobre el depósito de residuos peligrosos,
- y Un largo etcétera

En la CAV no hay nada de eso.

Para hacer frente a la emergencia climática es imprescindible desarrollar una fiscalidad verde. Y para eso hay que ser audaces, no podemos depender de lo que decida el Estado.

¿Por ello en la Interpelación también preguntábamos si piensan crear nuevos impuestos, como los medioambientales?

A nuestro juicio el Parlamento Vasco tiene competencia para eso, y luego se puede plantear qué normas forales deben aprobarse

Y la última pregunta:

• ¿Tienen ustedes intención de que en el año 2024 entren en vigor las nuevas Normas Forales Tributarias?

Quedo a la espera de sus respuestas. Gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias señora Urkaregi Etxepare. En el turno de réplica, tiene la palabra el representante de la Diputación el señor Iruarrizaga Artaraz.

El Sr. **IRUARRIZAGA ARTARAZ** jaunak: Gracias señora presidenta. Buenos días.

Urkaregi Etxepare andreak bere azalpenean esan dauen moduan, hainbat galdera planteetan ditu, guztiak Foru Gobernu honeri eusten deusien alderdi biek, Foru Aldundi honen Gobernuak, Euzko Alderdi Jeltzaleak eta Alderdi Sozialistak, iragarri daben erreforma fiskalaren barruan.

Interpelazinoa hasteko, 2023ko Foru Plan Arauemoilean Lurralde Historiko honetako foru organoek arautzeko eskumena daukien zergen aldaketei buruzko aitamenik ez dagoala adieraz dau. Eta gogoratu gura neuke, lehenengo eta behin, emoten dauelako hori guztia alboratzen dogula, 2023. urtea hauteskunde-urtea dala, eta Ganbera hau, gogoratu dozunez, eta Urkaregi andreak egindako itaunean esan danez gitxienez, barriztau egingo dala datorren maiatzean egingo diran foru-hauteskundeen ostean. Eta, horregaitik, nik zuzentzen dodan Sailak, urteko plan arauemoilean sartzeko proponidu doguna, batez be baldintza bi kontuan hartuta egin dirala.

Lehenengoa. Batzar Nagusi honeetan nahitaez izapidetu behar diran xedapenak izatea, bilera-aldia edozein dala be. Eta hori esan dau Urkaregi andreak, hala dira Kontzertuaren Batzorde Mistoan urriaren 17an eta abenduaren 27an lortutako akordioen berrespenak edo aurretik itundutako zerga barri horreek sortzea.

Eta, bigarrena, ekitaldi honetan tributuoak behar lez apliketako beharrezkoak diran erregelamendu-garapeneko ekimenak izatea. Foru-diputadu honen ikuspuntutik, Ganbera honek araugintzarako gaitasuna daukan zerga-figuretan aldaketak izango dituan zerga-erreforma sustatzeko balizko ekimen bat Plan arauemoilean sartzea, nire ustez, errespetu faltea izango zan, bai Ganberaren egungo osararentzat, izan be, argi dago, agintaldian geratzen diran hurrengo hileetan ez daukala behar besteko denporarik egiteko, eta baita hauteskundeen ostean,, seguruenik garagarriaren hasieran, jaubetuko dan Foru Gobernuarentzat be. Horregaitik, ulertu

genduan, eta nik uste dot ez litzatekeela harritzekoa izan behar itaungileak adierazo dauen erreferentziarik ez egotea.

Itaun horretan, Urkaregi andreak Alderdi Sozialistak eta Euzko Alderdi Jeltzaleak aldarrikatutako iragarpenaren barri emoten dau, 2013ko erreformari eta 2018an egin ziran doikuntzei buruzko balorazino ona autortu ostean zerga-erreformari ekiteko beharraz. Ez daukat ohiturarik agintari politikoen, sindikalen, enpresarien edo bestelako erakundeen adierazpenak aitatzeko, eta uste dot jarrera horri eutsi behar deusadala, eta are gehiago legealdia amaitu arte.

Halanda be, eta zure lehenengo galderea aitaturako erreformen balantzeari buruzkoa danez, zugaz partekatuko dot, une honetan aitaturako erreformen aplikazioaren arduraduna nazen aldetik, bat natorrela agintari horreek egin daben balorazino positiboagaz. Eta azaltzen ahaleginduko naz. Bakotxak merezi dauen eretxia gorabehera, zergen diseinu zehatza edo progresibotasun mailea edo edukia, edo tributu-figura bakotxaren gaitasun ez-arauemoilea, egia esan, 2013an diseinutako eta 2017an doitutako zerga-sistemea, nire ustez, gure herritarren beharrei erantzuteko behar diran baliabideak hornitzeko gai izan da, bai baldintza normaletan, bai legealdi honetan bizi izan ditugun egoera izugarri gogorretan, ze antza danez, hori be askok ahaztu egin dabe antza, Covidaren pandemiaren edo lehenengo krisiak eragindako ezegonkortasun ekonomikoaren eta prezioen igoerearen ondorioz, eta azken aldi larrigotu egin da oraindino bizi dogun Ukrainako gerraren ondorioakaitik.

Sistema fiskalak erantzuna emon deutse diseinatzeko unean imajinau be egiten ez genduzan erronkei. Eta datuak ikusita, aurreko egunean Finantzen Euskal Kontseiluan diru-bilketan errekorra lortu daben datuakaz egin dau hori, eta, beraz, uste dot zentzun horretan kokatu daitekeela nire ustez 2013. eta 2017. urteetako erreformen ikuspegi positiboa, 2014an eta 2018an sartu ziran eta indarrean.

Esan barri dodan baieztapen horregaz, ez dot esan gura zerga-sistematik onena daukagunik, eta, beraz, zerga-erreformea beharrezkoa ez danik. Kontrara, nik uste dot une bakotxean egokitu egin behar dogula zerga-politika gure gizarteak gaur egun eta etorkizunean izango dauzan beharretara, eta 2013ko erreformak bere funtzinoa bete badau, nire ustez, datozen urteetan erronka eta egoera jakin batzuei egin beharko deutsegu aurre, eta horreei arrakastaz aurre egiteko gai izango diran neurriak hartu beharko doguz.

Horregaitik, Bizkaiko Foru Aldunditik eta Ogasun Saitetik beti esan dogu beharrezkoa dala egoera sozial, ekonomiko eta sanitarioak orain arte atzeratu dauen balantzeari ekitea, jasan doguzan krisien ondorioak arintzeko unean uneko neurriak hartzearen alde. Zerga-figuren egungo diseinuan mantenu edo aldatu behar diran neurriak, ezabatu behar diranak edo sartu behar diran barriak identifikatu behar dira, aurre egin behar deutsegun erronkei erantzun egokiagoa emoteko.

Eta Urkaregi andreak bere itaunean planteetan zituan 6 gaiei jagokenez; lehenengoa, EZKOn egin behar diran erreformen balantzea, legealdi hau amaitu baino lehen eginda egongo dan ala ez. Ba zure interpellazioan ondo dinozun moduan, EZKOn barruan erabagi zan txosten hori egitea, eta, beraz, alkargune horretan emon behar dira emon beharreko erantzunak. Halanda be, nik uste dot danok jakin behar dogula, askotan adierazo dogula, azken 3 urteotan Lurralde Historikoen araugintzea eta, beraz, EZKOn jarduketak, danok ezagutzen doguzan eta preminaz onartu behar izan ziran osasun- eta ekonomia-erronkei fiskalitatearen arloan eskumena daben erakundeek emondako erantzunak koordinatzera bideratu dirala. Argi dago EZKOn jardueraren garapena ez dagoala Bizkaiko Foru Aldundiko Ogasun eta Finantza Sailaren pentsudan, lau erakunde gagoz hemen ordezkaturak, eta lau erakunde horreen baitan adostu behar dira erabagiak.

Halan be, nire ustez, datozen hilebeteetan gai izan beharko ginateteke EZKOn adosteko, edo egoera horreetan aitatzten dan ebaluazino bat amaitzeko. Aldatu gura diran zergen balantzea amaitu ostean, tira, argi dago zeintzuk diran edo zeintzuk aldatu daitekezan. Ekonomia Itunak zehazten dau foru-lurraldeek zerga bakoitzean daukien araugintza-ahalmena, eta, beraz, araugintza-ahalmena daukien tributuetan jardun ahal izango da. Oso ondo aitatu dozuz. Eta hori jazoten da, jakina, lortu gura diran eta adostea lortzen diran helburuen arabera, zerga-erreformari ekin ahal izango jakolako eta, horregaitik, egokitu ahal izango dalako eta Batzar Nagusiek eurek zerga-araudira egokitzea lortuko dalako, une baten gogoratu dozun moduan.

Progresibotasuna handitzea, esan gura dozue PFEZaren aukerea handitzeko baino ez dala asmoa, edo soziedadeen ganeko zergan progresibotasuna ezartzeko, adibidez, errendimenduen araberako tasak ezarriko dirala?

Nire ustez, ekidada eta, beraz, progresibotasuna zerga-sistema osoaren elementu erabagigarri moduan aurreikusi behar dira, eta ez zerga-figura bakoitzetik bakarrik. Baina nik uste dot, eta askotan gogoratu dogu, ez dogula ahaztu behar tributu bakoitzak bere funtzinoak bete behar dituala eta banaketa-tresna nagusia PFEZ bada, helburu horrek ez dau ganerako tributuetatik kanpo egon behar, eta PFEZaren helburua ez da ordainsari hori bakarrik. Horreek guztiek baliabide publikoak nahikoa izatea lortzen lagundu behar dabe.

Denporea amaitzen daukat. Laugarrena. Aberastasun Handien Aldi Baterako Zergea arautu dala azpimarratu dozue, eta arautuko dogula. Ba, behin baino gehiagotan esan dogun lez, eta nik hemen publikoki, legealdi honetan zehar egingo dogu, eta ez naz ni Alderdi Sozialistak eta Euzko Alderdi Jeltzaleak iragarritako erreformaren irismenari eta edukiari buruz erantzun neikena. Azkenean Ganbera honetan bozkatzten daben alderdiek erabagiko dabe noraino helduko dan.

Ondo dakizunez, Fortuna Handien Zergea zerga barria da, aldi baterakoa, urte birako, eta, beraz, ez dot ikusten zuk Ondarearen ganeko harmonizazinoaz berba egiten dozunagaz zerikusirik daukanik.

Zerga barriak. Nire ustez, badagoz Ekonomia Itunean jasoten diran printzipio orokor batzuk, bigarren atalean aitatzten dan 2. artikuluan jasoten diranak, eta esaten dabenak: Lurralde Historikoek ezartzen daben zerga-sistemeak "Estaduaren zerga-egitura orokorrari arreta jarri" beharko deusola. Beraz, itundu bako zerga-figura barriak sortzeak, Estaduko zerga-sisteman indarrean dagozanetatik ezbardinak, Itunaren ganeko eskumena daukan Ganbera honi planteetan deusoz eskumen-arazoak, eta ez dakit hori lantzeko unea dan orain.

Badaukazu asmorik foru-irudi barriek zergak ordaintzeko, 2024. urtean indarrean sartzeko? Tira, nik uste dot horrek nabarmen gaindituko dauela legegintzaldi honetako agindua, ze, jakina, kasuan kasuko araudiak egiteko epeak ikusita, lortu beharreko akordioen aurretik edo ondoren, ez dot uste legealdi honen amaierara helduko garanik, eta, jakina, 2024ra sartuko diran ala ez, talde barriek eta Batzar honeek, zeinen arin onartuko dabezan edo ez aurreikusitako aldaketak izango da hori.

Gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señor Iruarrizaga Artaraz. Es el turno de respuesta por parte de la representante del grupo Euskal Herria Bildu, señora Urkaregi Etxepare.

La Sra. **URKAREGI ETXEPARE** andreak: Gracias señora presidenta.

Egia esan, entzun deutsudanean Foru Plan Arauemoilean ez zenduela sartuko erreforma fiskalerako balizko ekimenik, ba, jakina, zalantzak sortzen jataz benetan erreforma fiskala egingo dala adierazoten dauen adierazpen hori benetan ete doan, edo zuk esan dozunagaz, hau da, hauteskunde-urtea izateagaz lotuta ete dagoan.

Badakigu hauteskunde-urtea dala, eta danok galdetzen deusagu geure buruari zertara datorren erreforma fiskal bat egingo dala adieraztea Ganbera hau desegiteko hile bi falta diranean. Espero neban, eta horregaitik egin dogu interpelazinoa, nik espero neban Ogasunean egiten dabizena apur bat gehiago azaltzea; izan be, jakina, erreforma fiskala ez dabe Ortúzar jaunak eta Andueza jaunak egingo. Erreforma fiskala Ganbera honetan egingo da. Orduan, hori benetan serioa bada, nik uste dot zehaztasun handiagoa behar dala. Badakigu orain ezin dala egin, hori oso argi daukat, baina orduan, zerga-erreforma bat egingo dala adierazo zeinkien, edo hauteskundeen ondoren edo hauteskunde-programan. Ez dot oso ondo ulertzen, baina zuk ez deustazu erantzun be egingo, eta nik be ez dakit. Zergaitik egin dozuen orain elukubrazio asko egin geinkez, baina ez dau merezi.

Yo creo que es muy importante tener en cuenta que la reforma fiscal por un lado es imprescindible, que EH Bildu la ha planteado una y otra vez y que seguimos planteándola, pero también es muy importante pensar cómo se va a hacer esa reforma fiscal. Y hay dos opciones.

1. Que PNV y PSE lo traigan todo atado e impongan su mayoría. Mala elección. Creo que es muy mala opción.

Debemos intentar lograr el mayor consenso posible en torno a la reforma fiscal. Sabemos que es difícil, pero tendremos que hacer esfuerzos. Para EH Bildu, abordar esta reforma fiscal es un tema muy importante y creemos que deberíamos haber ido a por un Acuerdo de País, a pesar de las dificultades. Sabemos que tenemos propuestas muy distintas, pero habrá que hacer un esfuerzo.

Por ello, tienen otra opción más adecuada:

2. la de tomar en consideración todas las propuestas de reforma fiscal que están sobre la mesa, no sólo las de los partidos políticos, sino también las de los agentes sociales y sindicales, y previamente a traer aquí las nuevas Normas Forales, intentar llegar a un acuerdo lo más amplio posible.

No sé cuál será el objetivo, pero si realmente ven que no se va a hacer, ya me ha dicho que en 2024 probablemente no se haga, creemos que es muy importante cómo se hace este proceso.

Y además. Dice usted lo de las competencias. Si realmente queremos hacer frente a los retos que tiene Euskal Herria necesitamos nuevos impuestos, y solo para hacer frente a la emergencia climática tendremos que desarrollar una fiscalidad verde. Hoy la fiscalidad verde es competencia del Estado. Los pocos impuestos que hay son competencia del Estado. Así no haremos gran cosa, estaremos a merced del Estado. Por eso hemos planteado que hay que ser valientes, pensar cuáles son los recursos que realmente tenemos para regular nuevos impuestos, y nosotros creemos que es posible plantear nuevos impuestos en el Parlamento Vasco con el consenso de la Diputación.

Sí, sí, con el consenso de la Diputación, se puede hacer, pero claro, para crear uno nuevo creo que no se puede, bueno, igual ahí entramos en una cuestión de competencias, pero entendemos que lo importante es que las instituciones vascas tengan

capacidad para desarrollar nuevos impuestos y no depender del Estado. Y eso creemos que hay que plantearlo en esa reforma fiscal.

Y ha mencionado la progresividad. Yo creo que hay que tener en cuenta las reformas que se han hecho en los últimos años, igual no son reformas, pero cambios fiscales, porque aquí se han hecho muchos cambios tributarios, no con su apoyo, que han roto con la progresividad y han supuesto, especialmente, el menor pago del Impuesto de Sociedades. Entonces, en nuestra opinión, tenemos que abordar la reforma fiscal sin titubeos, pero entre todos. Esta no es una propuesta de los dos partidos que gobiernan. Se tiene que hacer un esfuerzo para lograr un acuerdo de país, y al menos EH Bildu va a trabajar en ello. Gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señora Urkaregi Etxepare. En el turno de réplica, tiene la palabra el representante de la Diputación, señor Iruarrizaga Artaraz.

El Sr. **IRUARRIZAGA ARTARAZ** jaunak: Tira, Urkaregi andrea, ia zure bigarren txandan aitatu dozun gauzaren bat behintzat erantzun ahal deusudan.

Jakina, niri galdetzen deustazu, eta niri Euzko Alderdi Jeltzaleak eta Alderdi Sozialistak alkarregaz atera eben akordio edo ohar horren bozeroalea banintz lez berba egiten deustazu, eta ulertuko dozunez, nik ez dot bozeroale lana egiten, ni Bizkaiko Foru Ogasuneko diputadua naz oraingoz. Rementeria jauna ez dago, baina niri Boletinak agintzen deust, eta, alde horretatik, alderdi politikoen artean berba egin beharko leukien gaiak dira. Hori holan da, hau da, hori ez doa holan. Zuk dinozu “ez, ez, Ganbera honetan emon behar da botoa”, jakina, eta begira hemen zenbat urte daroaguzan, eta nik ez dot inoiz araurik bozkatu, Urkaregi andrea. Ni jesarrita nago eta ikusten dot zelan bozkatzen daben herriko ordezkariak. Eta horixe da matematikak daukana, 26, 26 alde ateraten dozuz, 24. araua ateraten dozu, eta araua etenda geratzen da.

Orduan, alderdi politikoez berba egin behar dabela? Ni ados nago horregaz. Alderdi politikoez lan egin behar dabela, ahalik eta adostasun handienak lortu behar dirala, ahalik eta adostasunik handiena, eta proposamen guztiak serio hartu behar dirala? Bai, nire esperientziak erakusten deust hori kontuan hartzen dala. Eta berba egiten da, edo inoiz, alderdi politiko guztiakaz, mundu guztiagaz bilerak egin dira, baina jazotzen dana da, noski, azkenean bakotzak bere jarrerak daukazala eta oso gatxa dala. Nik esaten badeutsut araua progresiboa dala eta ulertzen dodala nahikoa progresiboa izan daitekeela, ba zuk ezetz esaten deustazu, progresiboagoa izan baino gehiago. Ganbera honetako batzarkideren batek esan ohi dauen moduan, ba arrautza gogor bi.

Dirulaguntza txikerra bada, ez, dirulaguntza handiagoa emon behar baita. Ba, heldu eta berba egin ahal izatea? Niri, jakina, ederto begitantzen jat, baina horixe dala egin behar dana uste dot, aurkeztu eta eztabaidatu. Eta guri, administrazio garen aldetik, arau-testu bat egitea jagoku, kamarari aurkeztu behar jakona, kamara horrek erabagi daian. Ibilbide horretan edo aurreko prozesu horretan ordezkari politikoez, azken finean, edo alderdiez, Ganbera honetan egongo diranek, egiten dabena, ni gauza batezaz poztu naz, behintzat, esan dozun moduan, hurrengo legealdian EAJK eta PSEk egin ez daien, zapalketa komunista erabiltea gehiengo daukielako, ze horrek esan gura dau hurrengo legealdian gehiengo izango dabela, gitxienez hori irabazten joan daiteke.

Baina txantxak aparte, alderdiez egin beharko dabez gauzak. Ezin deustut beste konturik esan.

Fiskalitate berdea aitatu dozu, zerga barriak. Ea, guk, gure eskumena Kontzertuan oinarrituta dago, eta horixe dino Kontzertu Ekonomikoak. Ganbera honek zerga barriak sortzea, baina gero, ondo dinozu, Eusko Legebiltzarrak, jakina, Eusko Legebiltzarrak Autonomia Erkidego lez eskumen batzuk daukaz, zenbait zerga-figura sortzeko aukerea emoten deutesnak. Egin leike, baina gure erdua Kontzertua da, eta hona ekarteko, Itunaren aldaketa bat egin behar da, ituntzen diran tributuetan araugintza-gaitasuna emoteko, eta, gitxienez, holan egin danean eta planteau danean, akordioa egin da. Eta, gero, gaia beti da zeharkako zergapetzean ez deuskuela araugintzarako gaitasunik emoten, eskatu arren, eta zeharkakoan lortu egiten dogula, azken aldian ikusten dan moduan. Eta kasu batzuetan, karga bereziak diran arren, eta besteak dinoan moduan, zergen itxurea daukie, baina ez dira zergak, eta, beraz, ezin dira itundu, baina gitxienez lortzen da finantzarioki % 6,24 lortzea.

Zergen progresibotasuna hausi dogula? Nik uste dot ezetz, progresibotasuna daukagula PFEZn, progresibotasuna daukagula soziedadeetan, zuk be aitatu dozu, baina ez jatzu ondo iruditzen, ez dalako gauza bera, tamaina handiko enpresa batek, eratin batek, edo kooperatiba batek, edo finantza-erakunde batek daukan soziedadeen ganeko zergea. Soziedade motak desbardinak dira, eta mugak kenkarietan jarrita dagoz gitxieneko bat ordaintzeko, eta badakizu hori holan dala.

Eta nik besterik ez. Uste dot ezinezkoa dala hemendik marti amaierara edo apirilaren hasierara arau-testu batzuk aurkeztea, epeek ez dabelako emoten, entzunaldi publikoa eta abar egiteko bakarrik 15 egun baino gehiago behar dira, eta erreforma. Beraz, Ganbera honetara ekarri eta onartu, eta Batzar Nagusioi eusten deutesien alderdi politikoak eta ohar hori sinatu dabenak prestetako kapaz badira Ganbera honetara etorri eta berretsiko diran arau-testu batzuk egiteko, jagokon aldaketea izango dabe. Baten batek esango dau ez dala erreforma bat, aldaketa bat dala, edo erreforma sakona dala esango deutsu. Ba hori guztia ikusi egin behar da. Eta barriro esango deutsut, eta zein tribututan? Araugintzarako gaitasuna daukagunetan, batez be zuzenekoetan, zeharkako zergapetzea dana araugintzarako gaitasunik ez daukagulako. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted. señor Iruarrizaga Artaraz. Tercer punto del orden del día.

El Sr. **SECRETARIO SEGUNDO / BIGARREN IDAZKARI** jaunak:

3.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Interpelación
([R.E.11/E/2023/0000249](#))

Autor: Andrade Aurrecoechea, Eduardo (GM/TB-PPB)

Asunto: La financiación de la entrada del Tren de Alta Velocidad en Bilbao y en Bizkaia.

Documento Principal:
([R.E.11/E/2023/0000249](#))

Expediente: ([11/B/18/0004189](#))

3.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Itauna
([11/E/2023/0000249SE](#))

Egilea: Andrade Aurrecoechea, Eduardo (GM/TB-PPB)

Gaia: Abiadura Handiko Trena Bilbon eta Bizkaian sartzeko finantziiazinoa

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2023/0000249SE](#))

Espedientea: ([11/B/18/0004189](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Es el turno del juntero que ha presentado la iniciativa. Así que, señor Andrade Aurrecoechea, la palabra es suya.

El Sr. **ANDRADE AURRECOECHEA** jaunak: Eskerrik asko mahaiburu andrea. Buenos días.

PowerPointen eta aurkezpen handien legegaldian ezin ginan agintaldiaren amaierara heldu AHT Bilbora heldu barik, eta holan gagoz zezeil honetan.

Luze eta zabal berba egin dogu lau urteotan AHTa Bilbora heltzeaz. Laster, hauteskunde-promesen errebasoa egingo deusuet, baina, lehenengo eta behin, itxidazue gogorazoten Alderdi Popularrak, argi eta garbi, beti izan dauela konpromisoa Abiadura Handiko Trenaren proiektu estrategikoagaz eta Bilbon lurpetik eroateagaz. Eta Espainiako Gobernutik Alderdi Popularrak bultzatu ebala proiektua eta Eusko Jaurlaritzagaz eta Bilboko Udalagaz akordioa lortu ebala. Izan be, 2017ko zezeilean, Alderdi Popularraren Gobernuak izan zan Arantxa Tapia Ekonomiaren Garapen eta Azpiegituretako sailburuagaz akordio politiko eta tekniko lortu ebana, Abiadura Handiko Trena EAeko hiru uriburuetara hurreratuko dauen proiektua martxan jarteko.

Horren ostean, Alderdi Popularraren Gobernuak eta Euzko Alderdi Jeltzalearen Gobernuak 2017ko maiatzean lortu eben aurrekontu-akordioan, Ituna eta euskal kupoa, hurrenez hurren, barritu eta likidatzeagaz batera, alde biek AHTaren eraikuntza behin betiko desblokeatzeko itxi eben kronograma eta finantza-konpromisoa izan ziran, euskal Y grekoa 2023an amaituta egoteko. Euskal Autonomia Erkidegoan trenbide-sare barria eraikitzeke Sustapen Ministerioaren, Ogasun eta Funtzio Publikoaren Ministerioaren, Euskal Autonomia Erkidegoaren eta Trenbide Azpiegituren Administrazioaren arteko lankidetzaz-hitzarmenaren aldaketa agitaratu zan 2018ko urtarrilaren 22an.

Baina 2018ko martiaren 8an, Abandon Abiadura Handiko Trena lurperatuko dauen terminal barria eraikitzeke proiektua aurkeztu zan Bilbon, Espainiako Gobernuaren, Eusko Jaurlaritzaren eta Bilboko Udalaren ordezkariakaz. Bertan, uriak 90.000 m²-ko tren-lubakia kenduko dau, urian zabalune barri bat izango dana, eta auzo periferikoak uriburuen erdiuneagaz lotzeke aukera emongo dau. Bilboko alkate Juan Mari Aburtok egun historikotzat jo eban ekitaldia, eta adierazo eban Bilboko trenbide-konektibidateke proiekturik handiena zala hurrengo 100 urteetarako.

Gauzak holan egozan, baina handik hile bira, zure alderdiak Pedro Sanchezen zentsura-mozinoa babestu eban, 2018ko bagilaren leian. Mozino horrek Alderdi Popularraren Gobernuak akabau eban, eta 5 urteke atzerapena lortu eban AHT Bilbora heltzeke. Eta bien bitartean, zein izan da Foru Aldundiaren jarrera proiektu honen aurrean? Erretorika ausentea eta elektoralista, elektoralismo hutsa. Hauteskunde-kanpaina betean, 2015eko apirilaren 29an, Rementeria jaunak, Ahaldun Nagusirako hautagai gisa, eta Bilboko alkategai Juan Mari Aburtok, hogeit bat alkate eta hautagai aurkeztu zeuntsezan proposamenak. Han, Rementeria jaunak adierazo eban, bere eretziz, orain garraio arloan erronka nagusia AHTa ekarte eta Metroaren 3. linea martxan jartea zala, 2019ra arte itxaron behar bada be. Abiadura Handiko Trena behar dogu, Europagaz, Estatuagaz eta Euskadigaz lotura seguru eta ingurumen aldetik garbiagoa eskainiko deuskulako, garapen ekonomiko ke enpresa-dinamismoa bultzatuko dauelako, azpimarratu zenduan zuk.

Holan, zure eretziz, AHTa munduan egoteko aukera parebakoa da, eta, hori dala eta, Bizkaiko gainerako garraio publikoakaz konektetako modurik egokienean helduko zala iragarri zenduan. 2015eko garagarriaren leian ahaldun nagusi izentatzeko osoko bilkuran, honako hau adierazo zenduan:

“Tren geltokiak, Euskadiko garraio publikoa, mobikortasunaren oinarritzko puntutzat daukaguz. Hurrengo urteetan hirugarren Metroa egin behar da, linea amaitu eta 2015ean AHTa Bilbon sartzen ikusi. Gure konpromisoa da Batzar honeetan legealdiko plan zehatz bat aurkeztea, Aldundi honen ekimenak zehazteko, bai edukiari jagokonez, bai epeari jagokonez. Plan horrek urteko ebaluazinoa izango dau, eta beste bat legealdiaren amaieran. Plan horretan, jakina, gure programan bultzatzeko konpromisoa hartu dogun 10 proiektu estrategikoak agertuko dira”; zortzigarrena 3. linea eta AHT ziran.

Non dago plana, non dago urteko ebaluazinoa eta non dago 2015eko legeitzaldiaren amaiera? Baina hurrengo legealdia be diputadu jaunak erakutsi deusku, eta esan deusku “AHTa behar dogula, Europako ganerako lekuakaz lotura azkarra, segurua eta ingurumenagaz garbiagoa eskainiko deuskulako”. Barrero errepikauko dot 2016an esan zenduana:

“Munduan egoteko aukera parebakoa da”, eta, horregaitik, beste behin, “bultzada, aurreikusitako epeak heltzean eta hori egiteko modurik onena, Bizkaiaz lotzea da”, iragarri eban.

Baina errealidadea zera da: benetako mundura jaisten danean, Etxe honetan nik beti esaten deusuedan lez, zer jazo da proiektuaren finantzaketagaz? Ezertxo be ez. Beti lez, ordaintzaile txarraren atxakiak. Gaur egun, Aldundiak ez dau iragarri euro bakar bat be jarriko danik AHTa Bilbora sartzeko. Araban EAJko alderdikideek egin dabenaren kontra, zeuek gobernauta, esan dodan lez, han iragarri dozue Gasteizeko sarrera finantzatzeko ekarpena egingo dozuela. Izan be, Euskal Y-aren proiektu honetan, gure alderdiak eta gure Gobernuak interes handiagoa jarri dau aurrera aterateko Bizkaiko Foru Aldundiak berak baino. Izan be, ez dau ia bape erakutsi, aitatu deusuedan lez, jarrera erretoriko, hauteskunde aurreko eta alderdikoietatik harago. Espero daigun gaur azkenean Aldundiak erreakzionetea eta zuzentzea, Trena Bilbora sartzeko partaidetza finantzieroa iragarritz.

Zuen EAJren eta are Alderdi Sozialistaren arteko desadostasunak historikoak izan dira, Pimpinelaren antzera. Zuek egunero agertzen eta desagertzen zarie burrukan, laguntzen dala, ez dala laguntzen, zelan sartu behar dan. 21eko zemendian Aburto eta Arriola andrea burrukan hasi ziran, tirabira egoalako Trena Bilbora helduko ete zan edo Basaurira helduko ete zan. Egun bat geroago, alkartu egin ziran, eta, bat-batean, alkarregaz arraun egitea erabagi eben; lehenik, eztabaidatu egin eben; gero, alkarregaz arraunean egin behar eben egun berean; hurrengo egunean, zemendiaren 5ean alkartu ziran, eta konpondu egin eben. Eta, bat-batean, abiadura handiaren etorrera bultzatzeko akordioa sinatu eben 2022ko zezeilean, akordio handi baten.

Historikoa be bada, gogoratzen dot Rementeria jaunaren eta Aburto jaunaren arteko burrukea, Batzarretxe honetako areto honetan kudeaketa-gomendioa eskatu zenduanean, eta emon eutsuenean, eta Aburto jaunak esan eutsuenean, “Dana emonda daukazu, eskatu dozun guztia emon egin jatzu, lagunduko dozu?” Eta zuk esan zenduan ez zenkiala zer egingo zenduan, eta oindino ez dakizu.

Tira, ba, horren guztiaren ostean, 2022ko zezeila heldu zan, hauteskundeak heldu zirala ikusi genduan, eta, barrero be, 2023ko zezeilean, hil horren hasieran, maketak atera ziran barrero; 11. maketea, 11. proposamena, 11. azala, egunkarien azalen bizpahiru egun, eta hor txartelak, txartelen prezioak eta 2033ra arte helduko ez dan tren geltoki baten tren maiztasunak be iragarten dira.

Baina, tira, hauteskunde-kanpainan gagoz eta hemen ateratzen jaku AHTa, baina zuek gura dozuen lekura eroaten saiatzen zarien egunkari-artikulu guztietan, beti galdetzen da gauza bera: Bizkaiko Foru Aldundiak lagunduko al dau AHTa Bilbora sartzen, AHTa sartzen?

Eta egia esan, zuri, Rementeria jauna, asko entzun deusut, diputadu sartu zinanetik esaten dozun guztia irakurri deusut, eta, beraz, galdera Aldundiari egiten deusazun interpelazioak egiten dauen moduan egiten deusut. Gustauko litxakit Etxanobe andreak, EAJren hautagai barriak, iragartea ea lagunduko dauen edo ez. Zuri, Rementeria jauna, asko entzun deusut, badakit gaur zer esango deustazun, gustauko litxakit Etxanobe andreari entzutea, aurrekoan hemen galdetu neutsulako, joan dan Osoko Bilkuran galdetu neutsun ea Urdaibaiko Guggenheimi eutsiko zeuntsan, eta zuk ez zenduan ezer esan. Eta gero mitin baten esan behar izan dau, hauteskunde-ekitaldi on batean, proiektu horri babesa emonez. Ulertzen dot, eta gaur erantzutea espero dot, zure proposamenk, EAJren hautagai barria zaranez, AHTaren Bilborako finantzaketan, AHTaren Bilborako sarrerarenean ezer ordaindu barik jarraitzea defendiduko dozun, edo beste hauteskunde-ekitaldi bat izan arte itxaron beharko dodan jakiteko EAJren proposamena zein dan. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias señor Andrade Aurrecochea. En el turno de respuesta, tiene la palabra el señor Diputado General.

El Sr. **REMENTERIA MAIZ** jaunak: Señora presidenta, miembros de la mesa, y cómo no, todos los junteros aquí presentes.

Andrade jauna, barriro be entzun beharko deustazu, hara zelako amorrua, ezta?

Barregarri geratu zarala uste dot, baina tira, zelan edo halan esango deusut. Nik eskertzen dot, honaino bizi izan doguzan gertaeren memoria egin dozulako, 2015eko kanpainara jo dozulako. Gustau jat, gustau jat, tira, 2015eko kanpaina, lehenengo legealdia, bigarren kanpainako aipamenak, bigarren legealdi hori. Baina, begira, gaur Andrade jauna, oso erraz daukat, izan be, gauza bera errepiketean da, orain 8 hilebete egin zenduen galdera horri berari emondako erantzun bera. Bitxia da, jakina, 3 hilabete eskasera hauteskundeak daukaguzanez, eta eskatzen dozu hemen Aldundiak bere eretxia emon daiala abiadura handiko trena uriburura sartzeko gai berari buruz. Hara, bitxia begitantzen jat, ze interpelazioa planteetan zabizian moduan, ganera, ez daukazu ezelako zalantzarik, Alderdi Popularrak eta zuk, hain zuzen be, ez daukazu zalantzarik Aldundia gobernetan jarraituko dabela gaur egun be agintean dagozanek. Egiten dozun planteamentua bitxia da, baina, tira, ondo dago. Bitxia da, baina ondo dago.

Hara, barriro dinot, berbaz berba, orain 8 hilebete esan neutsuna. AHTri buruz galdetzen deustazu, oraingoan lez, batez be Bilbon egin beharreko lurpeko geltokiko obrei buruz. Eta nik esan neban, “pozten naz Espainiako Gobernuak eta Eusko Jaurlaritzak hartu ahal izan daben erabagirik onenetako bategaz, Eusko Taldeak Madrilen egindako gestinoakaz, tuneleko lanez gan, lurpeko geltokiko obrak eta jarduketak be, trenbide-arlokoak ez diran alderdietan, euskal erakundeei kudeaketa-gomendioa egiteagaz. Tribuna honetan bertan eskatu neba” esan neban, “eta ezinezkoa zirudiena, ezinezkoa zirudiena posible eta errealdade bihurtu zan. Hortik aurrera, gestino batzuk egin behar dira, agindua onartu, Aldizkarian argitaratu, geltokiaren proiektuaren informazio-azterlana egin, proiektuaren aurreko azterlanak egin, sektore-txostenak barne, beharrezkoak diran eraikuntza-proiektuak idatzi, eta, hori guztia zehaztuta dagoenean, partidak eta aurrekontu zehatza jakingo dira, obra horreek lizitatu ahal izateko. Ordura arte, ez dakigu geltoki horren ezaugarriak, Metroaren 4. linearen amaierako geltokia izango dan, beste era bateko intermodalidadea, ezta hori egiteko behar dan aurrekontua be”, esan neban.

Eta, era berean, esaten neban, “Une horretan, Espainiako Gobernuaren, Eusko Jaurlaritzaren eta Udalaren esku dagozan trenbideen eta/edo urigintzaren arloko eskumen-esparrurik ez daukan Administrazio bategaz zehaztu beharko dau zein dan bere parte-

hartzea eta zertan gauzatzen dan, barriro dinot, trenbide- eta urigintza-arloko lan honetan”, horixe esan neutsun, eta hori da gaurko erantzun bera, eta barriro dinot, argi geratu daiten, beharrezkoak diran eraikuntza-proiektuak idatzi arte, ez dirala jakingo sarrera eta geltoki horren partidak, aurrekontuak eta definizino funtzionalak, eta orduan hartu beharko dala erabagiren bat, jakinda, barriro dinot, erakunde honek ez daukala eskumenik trenbide-arloan eta urigintza-arloan.

Bide batez, une hau aprobetxau gura neuke Batzar honeetako batzarkide batzuek izan leikiezan gai batzuei buruzko zalantzaren bat argitzeko, eta hori aprobetxau gura dot, trenbidearen gaiagaz zerikusia daukalako. Bizkaiko Garraio Partzuergoak, CTBk, Aldundiak % 50ean finantzatzen dauen erakundeak, eta Aldundia lehendakaritza daukana, une honetan Ahaldun Nagusiaren bitartez, ez dauka trenbideen kompetentziarik Bizkaian, ez dauka kompetentziarik trenbideetan. Era berean, ez jagoko Bizkaiko trenbide-plangintza edo garraioa definidutea, ez. BGP, ordea, Metroaren 1. linearen eta 2. linearen azpiegituren titularra da, eta ez dauka eskumenik trenbidean. Batzuetan tribuna honetan entzun ahal izan dodanez, ez dauka eskumenik. Plangintzaren eginkizuna Euskadiko eta Bizkaiko mobikortasun-agintaritzei jagoke, eta Foru Aldundiko Garraio Saileko diputadua da bertako lehendakaria hasieratik. Hau dinot inori ahaztu ez dakiozan, hemendik aurrera be, bakotxari jagokozan funtzinoak, eta erakunde bakotxak eta erakunde bakotxeko arduradunek daukiezan betebeharrak.

AHTren gaira itzuliz, barriro dinot, erabagiak hartu behar diranean hartzen dira, une egokietan. Gaur egun oindino ez gagoz behar dan definizino-unean erabagi horreek hartu behar izateko. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señor Diputado General. En el turno de respuesta, tiene la palabra el señor Andrade Aurrecoechea.

El Sr. **ANDRADE AURRECOECHEA** jaunak: Eskerrik asko mahaiburu andrea.

Egia da, Rementeria jauna, nire hitzaldia gustukoa izan dozula? Ba lotsa emon beharko leuskizu, ze jakina, 2015etik gauza bera esaten badozu, gauza bera, eta gaur gauza bera esatera bazatoz, arazo bat da, izan be, zuk AHTa agintzea, hobekuntzak agintzea, garraioa agintzea, agintzea eta agintzea, eta 8 urteren ostean hona etorri eta ezer egingo ez dala jakin barik jarraitzea. Are gehiago, atzerapenak hor jarraitzen dau, handitzen doa. Niri pena emongo leuskit. Hau da, nik ez dot ulertzen zelan gustau ahal jatzun zortzi urtetan esan deuskuzuna esaten jarraitzea. Oso tristea egiten jat, nahiko tamalgarria dalako.

Eta esan dodanez, ez neutsun zuri entzun gura, nik Foru Aldundiari egin neutsan galdera. Foru Aldundiari, Etxanobe andreari, teorian Euzko Alderdi Jeltzaleak aurkezten dauena, eta jakin gura neuke zer esaten dauen berak, ze zuk badakit zer esaten dozun, esan dot, 8 urte gauza bera esaten, gaur gauza bera esaten. Eta bizkaitarrok jakin gura dogu, hauteskundeetara aurkezten dan EAJ barriak, AHTaren Bizkairako sarrerea ordainduko dau, Arabako EAJk egin dauen moduan, edo bere alkate Aburto jaunagaz borrokan jarraituko dau, edo zer egiteko asmoa dozu, Etxanobe andrea? Ez dodalako itxaron gura.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Andrade jauna, parkatu. Interpelazinoa, hain zuzen be, Aldundiari zuzenduta dago, eta Aldundiaren ordezkari nagusiak, kasu honetan Ahaldun Nagusiak, erantzun egokia emon deutsu. Beraz, ez jarri zure interpelazinoaren xedea nork erantzuten deutsun edo nork ez deutsun erantzuten, eta, mesedez, Andrade jauna, aitatu puntu hori, interpelazinoaren gaia; eskertuko deutsugu.

El Sr. **ANDRADE AURRECOECHEA** jaunak: Eskerrik asko, mahaiburu andrea. Kontua da jakitea EAJk finantzauko dauen ala ez. Mitin elektoralista batera joan behar dodala esaten deusat, EAJren jarrera barriak ikusteko, Foru Diputadu jaunak agur esan ebalako hemen, eta nik maitasun handiz agurtu neban. Baina jakin gura dot zeintzuk diran Eusko Alderdi Jeltzale barriaren jarrera barriak, bizkaitarrek galdetzen dabelako. Zeu zara bakarra hemen AHTari buruz ezer ez dakiena antza. Izan be, jakina, nik Euskal Telebista ikusten dot, eta haren Power Pointa ikusten dot, eta haren maketak ikusten dodaz, eta maketa ederrak dira, irudiakaz, sarrerakaz, txartelak zenbat balioko dauan. Hemen danetarik daukagu, hau da, ETBn dirualdia gastetan dozue edergarrietan. Zeuk bakarrik ez dakizu AHTaren sarrerea zelakoa izango dan, ze, Bizkaia osoak daki, zuk izan ezik. Baina inork ez dakiena, ETBk galdetzen ez dauelako, baina beste kazetari serio batzuek galdetzen dabe: “Eta Aldundiak ordaintzen jarraituko dau, ordainduko dau edo ez dau ordainduko AHTa Bilbora sartzea?”

Zeuk esan dozu, erronka garrantzitsua da Bizkaiarentzat, behin betiko erronka, eta, gure ustez, zuk ekarpena egin behar dozu, Aldundiak ekarpena egin behar dau, eta bizkaitarrok jakin behar dogu ekarpenik egingo dozuen, eta ezin dozu zezeilean etorri, kanpaina hasten danean barriro Power Point eta edergarriakaz. Baina hemen ez dozue jartzen ordainduko dozuen ala ez. Orriak eta orriak beteten dozuez, hemen ez da ezer esaten. Imajinetan dot 15 egunetan, edo astetxo baten, hurrengo mitinean, esango dozuela. Baina ni Gernikako Batzarretxean nago, eta hemen entzun gura neuke, eta ez mitin baten. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señor Andrade Aurrecoechea. En el turno de respuesta tiene la palabra el señor Diputado General.

El Sr. **REMENTERIA MAIZ** jaunak: Gracias de nuevo señora presidenta.

Andrade jauna, badakit hauteskundeetako urduritasuna, pose horreek... estimetan zaitut, badakizu estimetan zaitudala, baina barriro dinot, apur bat barregarri geratzen zagoz, apur bat. Baina estimu horretatik esaten deusut, ez zaitez argazkiakaz geratu, zu argazkiakaz geratzen zara, zeozer gehiago egongo da, argazki horreetatik aparte beste zeozer jakingo dozu. Hara, nik, orduko haretan, orain dala 8 hilebete, nire berbaldia aprobeitxau neban galdetzeko ea zuek, Talde Popularrak, ea uste zenduen Aldundi honek obra horreek finantzau behar zituala. Argi geratu da zure erantzunagaz, argi geratu da zure erantzuna baiezkoa dala. Eta Aldundia da, EAJk ez ditu halako gauzak finantzatzen, ez dakit zer dinozun. Hau da, urduritasunak behar bezala kontrolau ez dozuzan berba batzuk erabilten jarri zaitu. Baina begira, 2019ko hauteskundeetarako kanpainen bete-betean nengoala, ni be aldi batera nator, zure taldeak, zure bozeroaleak, zure hautagaiak, beste alderdi batzuetako gainerako hautagaiakaz batera, modu kategorikoan erakutsi eben ezezko biribila, barriro dinot, ez biribila obra horreek finantzetako. Nire posizinoa, garai haretan hautagai gisa neukan posizinoa, eta orain manteniduten dot, gaur hemen adierazoten nabilena bera izan zan, bape aldatu barik. Unea heltzen danean, erabagia hartu beharko da.

Gaur egun oindino ez dago ez eraikuntza-proiekturik, ez zehaztu beharreko lerrorik. Informazino-azterlana dago, hori ez da argazki baten ondorioa, Andrade jauna, informazino-azterlan bat da, irakurri apur bat gehiago. Zuek, barriz, ez, ez biribila emon zenduen finantzatzeko. Emoten dau jarrera aldatu dozuela, emoten dau hainbeste gustetan jatzuzan PowerPoint horreez gan, PowerPointa aldatzeaz gan, ez, ez, zuek berbea be aldatu dozuela, ez bakarrik PowerPoint-a, baita berbea be. Eta begira, berbak, koherentzia politikan funtsezkoak dira, oso garrantzitsuak dira. Guk ez genduan ezezko biribilik emon, bapez, eraikuntza-proiektua aztertu arte itxaron behar zala esan genduan, eta arduradunak garenez, berbeari eusten deusagu eta eraikuntza-proiektuari itxarongo deusagu, proiektu hori

definituteko, aztertzeko eta erabagia jagokon moduan hartzeko, koherentzia beragaz. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señor Diputado General.

Cuarto punto del orden del día.

El Sr. **SECRETARIO SEGUNDO / BIGARREN IDAZKARI** jaunak:

4.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Interpelación
([R.E.11/E/2023/0000255](#))

Autor: Benito Ziluaga, Xabier (EB)

Asunto: Evaluación de las políticas de promoción económica y su capacidad transformadora.

Documento Principal:
([R.E.11/E/2023/0000255](#))

Expediente: ([11/B/18/0004194](#))

4.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Itauna
([11/E/2023/0000255SE](#))

Egilea: Benito Ziluaga, Xabier (EB)

Gaia: Ekonomia sustapeneko politiken eta euren gaitasun eraldatzailearen ebaluazioa

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2023/0000255SE](#))

Espedientea: ([11/B/18/0004194](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Es turno del juntero que ha presentado la iniciativa. Por tanto, tiene la palabra el señor Benito Ziluaga.

El Sr. **BENITO ZILUAGA** jaunak: Eskerrik asko mahaiburu andrea.

Lehenengo eta behin, alkartasuna adierazo gura deutset Erromoko Nagusien Etxea erastearen kontra egitearren atxilotutako personei.

Hori esanda, gaur Foru Gobernuaren ekonomia sustatzeko politikak aztertu gura doguz, eta, batez be, enpresa-sarean daukien emaitza aztertu. Eta, gainera, Bizkaiko gizarte-ondoizatean daukien eragina, ez dalako helmugako ikuspegi hori galdu behar, politika publikoak, edozein dala be, sustapen ekonomikoa edo beste bat, gizarte-ongizatea euki behar dauela beti bere azken helburutzat. Halanda be, Bizkaiko Foru Aldundiak urteak daroaz ekonomia sustatzeko politikea aurrera eroaten, eta ikusten dogu eredu ekonomiko bat eta gure lurraldean existiduten ez zan eta oraindino existiduten ez dan enpresa-sare mota bat bultzatzera bideratuta dagoala, eta, ganera, ez zala ez gure enpresa-ehunaren erdua, ez Bizkaikoa, ez Euskadikoa.

Gaur, interpelazino honetan, inoiz baino zentzun handiagoa hartzen dau Ahaldun Nagusiak Londredera egindako bidaia ha gogoratzeak, argi eta garbi irudikatu ebalako zein dan bere erdua, Londreseko Cityaren erdua. Argi dago gustauko litxakiela Bilbok haren antza eukitea, baina, zorionez bizkaitarrentzat, ez dirudi hori jazoko danik. Halanda be, zoritxarrez, egia da, era berean, ames horreek ordaintzea jagokula: ardatz Atlantikoko inbertitzaileak erakarteko poloa, talentu-erakarmena, startup barritzaileak, nazinoarteko posizionamendua, Silver Economy Intelligence Center, Fintech, milioika eta milioika euro

alperrik galdutako politika ekonomiko geldoetan. Azkenean, errealidadea beste bat da, Bizkaiak bizi dauen errealidadea desindustrializazioa da, gure produkzio-sarea galtzea da, esan ohi dan moduan, finantza-industria sartzen dan lekuetan ez dalako industria loratzen.

Hasteko, Saileko enpresentzako laguntzei eta dirulaguntzei buruzko dekretuak aztertu gura neukez. Izan be, aurrekontu-erretabaidan iragarri eben Sailaren 10 €tik 7 enpresentzako dirulaguntzetara eta zerbitzuetara bideratzen dirala. Itxura ona dauka horrek, 56 milioi dira guztira, baina orain dala aste bi 27 milioi euroko laguntza-gida aurkeztu eben. Hau da, hasierako 56 milioi horreetatik 29 milioi zerbitzuetan geratzen dira. Gero ikusiko dogu zer zerbitzu, baina ez dira 10etik 7 € ezpada 10etik 3,3 € enpresei dirulaguntza zuzenak emoteko. 27 milioi horreetatik, zer aurkitzen dogu? Ba, laguntzen arragoa bat aurkitzen dogu, eta euron ikuspegi orokorra izateko bakarrik, zuek 24 orrialdeko gida bat argitaratu behar izan dozue, eta hori da, beste askoren artean, jarraitzen diran laguntza eta dirulaguntzen estrategian aurkitzen dogun arazo nagusia, zenbateko txikerragaz larregi egin gura dozuela, baina esaera zaharrak dinoan lez, asko hartu gura eta ezin ondo egin.

Dirulaguntzak dagoz, adibidez, proiektu handiak, teknologia aurreratuko enpresen proiektuak edo ezagutza-proiektuak sustatzeko, baina gehien-gehienetan gehieneko kopuruak ez dau 60.000 €tik gora egiten. Zenbateko hori erabilgarria izan daiteke proiektu baten une oso hasibarietan, laguntzen 1. lerroan aitatzen diranetan. Baina zenbateko hori ez da nahikoa, argi eta garbi, balio teknologiko eta barrikuntza handiko proiektuak bultzatu gura badira. Hau da, estrategia da, diruz ureztatuko doguz ehundaka enpresa proiektu eta itxaron ea baten bat loratzen dan. Eta, zoritxarrez, nazinoarteko esperientziak erakusten deusku finantziarazino-eredu hori ez dala arrakastatsua, eta eraginkorragoa da inbersino publiko sendoagoa, asmo handiagokoa, eta, batez be, plangintza argi batean oinarritua, eta hori da aurreko Kontroleko Osoko Bilkuran edo aurreko Osoko Bilkuran, Arriola andreak aurkeztu eban mozinoan berba egiten genduan.

Danok ezagutzen doguz enpresa handien adibideak, iPhone, Tesla, Internet lako teknologiak, eta atzean dagozan inbersino publiko kopuru handiak, teknologia horreek posible egin ebezanak. Antzeko gogoetea egin geinke Seed Capital funtsakaz, eta horen ganean gitxi berba egin dogu Batzar honeetan. Seed Capitaleko partaidetzen zorroan, gehienbat, proiektuak dagoz, edo hartzekodunen konkurtsoan, edo narriaduragatiko horniduran. Kudeatzaileen inbersino-usaimena oso eztabaidagarria da emoitza horreen aurrean, baina, bitartean, kontratu txikerren jaia ez da gelditzen. 2018an bakarrik, azken urtea gardentasunean, Seed Capitaleko 55 kontratu txiker, 300.000 € guztira.

Fondoan emoitzetan be zentratu geintekoz, adibidez, 1. Fondoan, handiena da-ta. Inbertitzaile pribaduen interes faltaren aurrean, Aldundiak kapital osoaren % 90etik gorako ekarpena egin behar izan dau daborduko, eta bazkide, Aldundi eta inbertitzaile pribadu guztiek hasieran emondakoaren 2/3 galdu dabe, kontabilitzadeko emoitzek dinoenez.

Barrero be, Seed Capitalen mikro finantzazinoen eredu bera dogu, haziak ureztatzeke eta, ondoren, negu hotzera aterateke, eta, emoitzetan ikusten dogun lez, hartzekodunen konkursoan amaitzeke. Emoitzek nahiko argi ixten dabe. Hasieran esan deusudana, gure lurraldean existiduten ez dan enpresa-eredua, oinarri teknologikoko proiektuetarako funtsa dan BI Funtsean, proiekturik arrakastatsuen negozioredu tradizionaleko enpresa bat izan da, egurra eraldatzeko eta ebagiteko enpresa bat. Uste dot oso argi dagoala.

Orain egin daitekeen galderea da zer gehiago egin leiken Bizkaiko Foru Aldundiak 2030 Agendaren helburuak betetea susttauko dauen enpresa-sarea bultzatzeko, hau da, lan duina, genero-bardintasuna, energia garbia, industria eta barrikuntzea, desbardintasunak murriztea. Eta nik badakit zuek, Foru Gobernutik, eraldaketak bultzatzeaz berba egiten dozuela. Horixe bera egin eban, hain zuzen be, talde honek Batzordean aurkeztu genduan azken ahozko

galderan. Eta bai, ados egon geintekiz gure produkzio-sarearen eraldaketak bultzatu behar doguzala etorkizuneko erronketarako, aldaketa demografikorako, larrialdi klimatikorako, digitalizaziorako. Baina uste dot tamalez ahaztu egin dozuela eraldaketa horreek be bidezkoak izan behar dabela, ze printzea igel bihurtzen bada, hor eraldaketa bat dago, baina uste dot ez dala espero neban eraldaketa.

Eta gure taldea, alde horretatik, beti harritu izan gaitu, eta txarrerako, Ekonomia Sustatzeko Sailak ia ezertan ez laguntzeak gizarte-ekonomiari eta ekonomia sozial eta solidarioari, are gehiago helburu eraldatzailea gero eta sarriago agertzen danean zuen erretorikan. Politika orokorreko eztabaida batzuetan hori aitatu dogu, zuk esan deuskuzu, orain esaten zabizen moduan, ezetz, eta horregaitik idatzizko galdera bat erregistrau genduan. Eta erantzuna izan zan Ekonomia Sustatzeko Sailak ez dituala garatzen ekonomia sozialera eta ekonomia sozial eta solidarioa bakarrik zuzendutako programak, hau da, zure Saitetik.

Galdera da zergaitik zure Sailak, eraldaketa bere helburuetako bat izanik, ez daukan holakorik; zergaitik ez dan gobernantza demokratikoan aurrera egitea ahalbidetzen daben lan-soziedadeak bultzatu beharreko eredia; zergaitik kooperatibak, produkzioa lurraldera lotzen dabenak lan baldintza hobek eta soldata bardintasuna bermatuz, ez diran Bizkaiko Foru Aldundiaren eredia. Edo, zergaitik ekonomia sozial eta solidarioa, bere izaera eraldatzailea batez be, Enplegu, Gizarteratze eta aerdintasun Sailaren atal txiker baten esku ixten dan. Emoten dauen sentsazioa da Ekonomia Sustatzeko Sailak eta Bizkaiko Foru Aldundiak, orokorrean, pentsetan dabela ekonomia soziala eta solidarioa laneratzeko enpresak baino ez dirala, pobreentzako ekonomia, eta ezer gitxi gehiago. Enpresa-ekimenean maila bi dagozala, lehenengo maila dago, inbertitzaile pribatuak, talentua, eredu zuri, burges, gizon helduarena. Eta gero bigarren kategoria dago, ekonomia sozial eta solidarioko enpresa txikiena, laneratzeko enpresak, eta abar. Zalantzarik barik, ekonomia bat defendiduten dogu, eredu ekonomiko eraldatzaile, feminista eta jasangarria, eta uste dogu Bizkaiko Foru Aldundiaren lehentasuna izan beharko litzatekela. Horregaitik, uste dot ondo legokeela zuen eredia zein dan argitzea, eta, batez be, koherentzia eskatzea, koherentzia eskatzea, sustapen ekonomikoko politikak helburu horregaz lerrokatuta egotea. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Muchas gracias, señor Benito Ziluaga. En el turno de réplica interviene la representante de la Diputación, señora Basurko Urkiri.

La Sra. **BASURKO URKIRI** andreak: Gracias señora presidenta, Junteros y junteras, Diputado General, buenos días.

Señor Benito, en su pregunta recuerda que las políticas diseñadas por el Departamento de Promoción Económica para esta legislatura están orientadas a reforzar el posicionamiento de Bizkaia como territorio innovador, emprendedor, atractivo, de talento y equilibrado. Y por ello los planes y tareas que se desarrollan a través de los Presupuestos anuales se estructuran en 5 ejes estratégicos: emprendimiento, innovación, internacionalización, desarrollo y atracción de talento y equilibrio territorial.

Evaluar el impacto global de todos los programas y actuaciones de apoyo a las empresas que hemos puesto en marcha a lo largo de toda la legislatura, tal y como usted señala, es decir, en términos de crecimiento económico o incremento del volumen de negocio de las empresas vizcaínas, en comparación con los datos iniciales de esta legislatura, creo que no procede en este caso. Porque si algo ha caracterizado esta legislatura desde 2020 ha sido la presencia de acontecimientos inesperados a nivel mundial y la situación de incertidumbre creada por éste. Con la inesperada aparición de la pandemia provocada por el Covid-19 desde el ejercicio 2020, y sus sucesivos brotes y sus terribles consecuencias tanto a nivel social como

económico, la economía de Bizkaia, de Euskadi y de todo el mundo está afrontando una situación de gran incertidumbre.

Aunque al inicio del ejercicio 2022 se revisaban y corregían al alza las previsiones de crecimiento económico para este ejercicio 2023, y con la esperanza de alcanzar niveles de 2019 a finales del ejercicio 2022 o principios de 2023, los acontecimientos acaecidos a principios de 2022; el inicio de la guerra de Ucrania, el aumento del coste de la energía, la subida de precios sin precedentes o la subida de los tipos de interés condujeron a una situación compleja para la última parte del ejercicio y para el año 2023.

Sin embargo, siendo el cierre del ejercicio 2020 mejor de lo esperado en términos de crecimiento económico y creación y mantenimiento de empleo, y aunque se mantiene un alto grado de incertidumbre, podemos observar datos económicos positivos. Y estos datos nos ofrecen la confianza de poder mantener en el ejercicio 2023 un cierto crecimiento económico y creación de empleo. En este contexto, a la hora de realizar el programa de subvenciones que hemos puesto en marcha a lo largo de toda la legislatura y la evaluación de las actividades, entendemos que la acogida por parte de las empresas, es decir, la participación de empresas y personas emprendedoras en los mismos, así como la calidad de los proyectos presentados y desarrollados, debe ser objeto de un análisis especial.

Alde horretatik, bereziki azpimarratu gura neuke 2020an, COVID-19ak sortutako krisiaren ostean, Bizkaia Aurrera ekimenaren barruan martxan jarri genduzan programetan parte-hartze handia egon zala. Programa horrek 2021ean, urte horretarako suspertze planagaz, jarraipena euki eban. Gogoratuko dozue mikroredituakaz 1.000 enpresa baino gehiagori lagundu geuntsela, Elkargik abalautako mailegu faltaren kostua finantzatu geuntsen 300 enpresa baino gehiagori, berraktibazino planak garatzen zituen 460 enpresari, digitalizazino eta trantsizino berdeko 230 plani, turismo sektoreko 540 autonomo, enpresa eta alkarteri baino gehiagori, 100 artisau baino gehiagori, eta martxan jarri genduzan Merkataritzako Bonuen 3 kanpainetan eta Turismoko bietan parte hartu eben guztiei, Eup! Plataformaren, Bilbao Bizkaia Erreserbaren plataformaren eta beste jarduera batzuen erabiltzaileez gan.

Azken baten, Sailak 2020an eta 2021ean enpresentzako laguntza zuzen moduan kudeatutako 40 milioi euro gehigarri baino gehiago, Covidaren ondorioak ahal dan neurrian arintzeko. Ebaluazinoa, onuradunek laguntzak onartzeari eta proiektu zehatzetan apliketeari jagokonez, oso ona da. Edozelan be, eta aitatu doguzan inguruabar bereziak gorabehera, eutsi egin deutsegu gure jarduketetan eragina ebaluetako aurreikusitako ekintzei, besteak beste, Bizkaia Egiten ekimenen urteko jarraipen-txostena, Euskadiko Ekintzaitzaren Erakunde arteko Planaren (EEP, 2020-2024) urteko balantze-txostena edo legealdi honetan martxan jarritako behatokietan jasotako informazinoa. Alde batetik, Bizkaiko Lehiakortasunaren Behatokia, Bizkaiko eskualdeen lehiakortasuna monitorizetako esparru orokorra eskaintzen dauena, eta Bizkaiko Turismoaren Behatokia.

Seed Capital Bizkaiak kudeatutako funtsei buruz egin dozun bigarren galderari jagokonez, lehenengo eta behin gogorarazo behar dogu Seed Capital Bizkaia darabilgunean, alde batetik, Seed Capital Bizkaia, Sociedad Gestora foru soziedadeaz gabilzala, hau da, inbersino itxiko erakundeen soziedade kudeatzaileaz. Eta, gero, honako honeek dagoz: Seed Capital Bizkaia Fondo 1, hazi-fondoa hasierako fasean; Seed Capital Bizkaia Bi, hazi-fondoa garapen-fasean; FEIS, Ekintzaitzeta eta Inpaktu Sozialerako Fondoa, hazi-fondoa hasierako fasean eta garapen-fasean; Biscay Anchor Fund, Bizkaiko enpresa-inbersinoan eragina daukien ekimenak laguntzeko eta finkatzeko; Start Bizkaia, enpresa-ekimenak aurretiazko faseetan sustatzeko bokazino barritzaileagaz; Seed Capital Bizkaia Micro, Sociedad de Capital Riesgo Pymes, S.A., eta Crowdfunding Bizkaia, partaidetzako finantzaketarako plataforma.

Hori argituta, soziedade kudeatzailearen azken kapital-gehikuntzan bazkide ia guztiek kapital soziala handitu eben, eta Banka Etikoa eta KONFEKOOP soziedadeetan sartu dira, hau da, Erkide lan alkartuko, irakaskuntzako eta kredituko kooperatiben federazioan. Fondoan moltoari jagokonez, San Prudentzio Lan Fundazioa, FIARE Banka Etikoa eta Anesvad Fundazioa sartu dira inbertitzaile barri gisa. Era berean, Bizkaiko Foru Aldundigaz, Sabadell bankuagaz, BBK fundazioagaz eta IBERDROLAgaz batera, partaidetza handitu dabe.

Biscay Anchor funtsaren kasuan, arrisku-kapitaleko beste erakunde batzuetan, inbersino kolektiboko erakundeetan, inbersino alternatiboko funtsetan eta enpresak sortzea bultzatzen daben erakundeetan inbertiduten da. Eta Start funtsaren kasuan, helburua da maileguak emotea, startup pribaduak bizkortzeko programakaz lankidetzan, hazteko eta enpleoa sortzeko potentziala daben enpresa barriei edo 5 urtera arteko enpresa sortu barriei. Eta Seed Micro eta Crowdfunding Bizkaiari jagokonez, kapital publikoagaz finantzatzeko asmoz sortu zirala aitatu behar da.

Aldundiak ia zer gehiago egin leiken galdetu dozu, Agenda 2030 betetea bultzatuko dauen enpresa-sarea indartzeko, Bizkaia Egiten-en adierazoten dan moduan. Horri erantzunez, Aldundiak gure politikak 2030 Agendeagaz erabat lerrokatzeko konpromisoa hartu dau. Eta, alde horretatik, daborduko hasita dagoan bidea da, legegintzaldi honetan aurrera egin dana, baina, jakina, egiteko asko daukana. Eta esango neuke etenbako aurrerapena bilatu gura dala, etenbako hobekuntza, Agenda beteteko. Esan dodan moduan, Aldundiak bere gain hartu dau konpromiso hori, eta enpresa-sarearen esparruan, Cebekegaz gabilz beharrean, Bizkaiko enpresek euren estrategiak definidu eta negozioak modu eraldatzailean garatu ahal izan daiezan, GJHei erantzunez eta interes-talde desbardinaren kezka maila globalean jasoz. Badaukagu proiektu bat, Destino 2020-2030 Helburua, 2030 Agenda betetea bultzatzeko egiten diran jarduera espezifikoak identifiketako eta lerrokatzeko balio dauena, beti be garapen jasangarrirako, sozialerako, ekonomikorako eta ingurumenerako 3 dimentsinoak erdiunean jarriz eta Bizkaiko ETEei horretarako beharrezkoak diran bitartekoak emonez.

Gure helburua da aurrera egiten jarraitzea enpresa-alkarte horreen eskutik, sentsibilizatze eta enpresei ildo horretan ibilteko tresnak eskaintzeko.

Y, por último, en relación con el desarrollo de programas específicos para empresas de economía social y/o solidaria. En primer lugar, hay que señalar que estas empresas ya están incluidas como posibles beneficiarias en todos los programas, están incluidas como beneficiarias en todos los programas, pueden acceder a todos los programas que pone en marcha el Departamento de Promoción Económica.

Y en segundo lugar, que desde este Departamento hemos puesto el foco en la promoción de proyectos de impacto social, desarrollando acciones específicas en el ámbito del emprendizaje y la innovación social, y en general en el fomento de proyectos de impacto social. Para ello, además de contar con un programa de subvenciones, contamos con un fondo de inversión de impacto con la sociedad, denominado FEIS. A destacar también que en el Departamento de Promoción Económica mantenemos contactos habituales con asociaciones como ASLE o KONFEKOOP, y como ya he dicho anteriormente, en el marco de Seed Capital Bizkaia, colaboramos con Banca Ética, KONFEKOOP, Anesvad, o la Fundación San Prudentio para la promoción de proyectos de impacto social.

Creo que eran 4 preguntas, evaluación, Seed Capital, Agenda 2030, y finalmente apoyo a proyectos de economía social. Por lo tanto, creo que he contestado a las preguntas. Gracias por la atención.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señora Basurko Urkiri. En el turno de respuesta, tiene la palabra el señor Benito Ziluaga.

El Sr. **BENITO ZILUAGA** jaunak: Eskerrik asko, mahaiburu andrea. Eskerrik asko ahaldun andrea, azalpenakaitik.

Lehenengo eta behin gauza batek artegitzen nau, ze batzuetan esaten deuskuzue egoeraren araberrako ziurbakotasunak, pandemiak edo gerrak, ez dituela Foru Gobernuaren lehentasunak aldatu, eta bese batzuetan esaten deuskuzue baietz, ez dot ukatuko hori positiboa danik. Hau da, gure taldeetik beti defendidu dogu Aldundiak bere jarduketea egokitu behar dauela, eta bere lehentasunak aldatu behar izan dituala legealdi honetan pasau doguzan egoera desbardinetera, batez be pandemiara eta gerrara.

Sailaren proiektuak ezagutzen doguz, neurri handi batean zuk komentautakoak, baina, zoritxarrez, ez dakit, igual nire kontua da, baina nik etena ikusten dot Seed Capitalen laguntza-proiektuetan edo funtsetan dagoen zatiketa hori, enpresa-sarean aitatu neutsuzan kategoriak edo dibisinoak, lehen eta bigarren mailako enpresen banaketa. Laguntzen Dekretuetan mantenu egiten da, lehen mailako laguntzen Dekretuak dagoz (3I, 2I), enpresa barrizailleak sortzeko programa, ekintzailtza-ekosistemaren dinamizazioa, zenbateko handiagoko laguntzak dira, eta kasu batzuetan baldintza zorrotzak daukiez. Eta, gero, bigarren mailakoak dagoz, Ekintzailtza eta Gizarte Barrikuntzakoak Gizarte Ekintzagaz, Eskualdeko Lehiakortasunekoakaz egiten diranak, askoz be zenbateko txikiagokoak.

Izan be, eskema hori Seed Capitalen be mantenuiduten da, ze zeuk esan dozu, funts batzuk dagoz, Bat daukagu, 19 milioi eurogaz, BI, zifra gogoratzen ez dodana, baina nahiko handia egoan, eta gero FEIS daukagu 2,6 milioi eurogaz. Jakina, Bat funtsean ekarpen gehienak Bizkaiko Foru Aldundiarenak badira, zergaitik ez dago Bizkaiko Foru Aldundiaren ekarpen handizaleagorik FEIS lako funts baten, ehuna eraldatzeko dana? Horixe da galdera. Ez dago eskaririk? Beno, eskaintzarik ez badago, ez da inoiz eskaririk egongo. Hori da jazozen dana.

Egoera horren aurrean, jakina, gizarte-ekonomiako enpresek, gizarte- eta ekonomia solidarioko enpresa txikiek be, ez dabe euren burua Sailean islatuta ikusten, laguntzen Dekretu barri bat heltzen jakenean esaten dabelako, “Kontua da hori ez dala guretzat”, sare horretako enpresa txikiarentzako laguntzen Dekretuak postako spamean amaitzen dira. Zergaitik da ekintzailtza gitxiago kooperatibetan? Zergaitik dagoz REASeko Prestatzen moduko proiektuak, BAT torrean tarterik ez daukienak? Nik uste dot horri benetan hausnarketa pausatua eskaini beharko leuskioela Sailak berak, eta, batez be, hurbilagoko hartu-emonetan egon eta eragileakaz sakonago lankidetzan hasi.

Eta beste galdera bat egiten dot, jakina: enpresa horreek laguntza-programa horreek guztiak eskatu lekiez, bai. Baina, bat gatoz baldintza bardinetan egin behar izateagaz? Hain burubakoa izango litzateke lehentasuna euki daien planteetea? Nik uste dot ezetz, hori legeak ahalbidetzen dau, eta, esan dodan moduan, sektore ekonomiko horren indar eraldatzailea kontuan hartuta, desiragarria izango litzatekela uste dot. Egia esan, lantzeko moduko ezin konta ahala proposamen ikusten doguz, eta oraindino be landu daitekezanak, fiskalidatean, ekintzailtza kooperatiboaren beste kultura baten, eta ez ekintzailtza indibidualean, Sektore Publikoko Kontratuen Legeak ahalbidetzen dauen merkadu-erreserba beteteko, hor lan handia egin leitekealako, eta, esan dodan moduan, batez be berba egiten eta laguntzen, eta proiektu zehatzak ezartzen hasi, finantziarino zehatzagaz, eragileakaz.

Amaitzeko, zifra batzuk baino ez dodaz emongo, azaltzeko zergaitik uste dogun horrek estrategikoa izan beharko leukela Bizkaiko Foru Aldundiarentzat. KONFEKOOPen datuen arabera, kooperatibak 60.000 enpleo dira Euskadin, industriako enpleoaren % 11. Eta REASen auditoretza sozialaren arabera, eta amaitzen noa, euren enpresetan soldata arrakala % 3koa baino ez da, eta mesedegarria da erantzukizuneko postuen % 70 beteten daben emakumeentzat. Soldata-proporzioa 1,3koa da, nire ustez arreta merezi

daben ezaugarriak dira, eta, batez be, ahalik eta bultzada handiena behar dabe Bizkaiko gizarteak be enpresa-eredu horren antza euki daian. Besterik ez. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias señor Benito Ziluaga. En el turno de respuesta, en representación de la Diputación, tiene la palabra la señora Basurko Urkiri.

La Sra. **BASURKO URKIRI** andreak: Gracias de nuevo señora presidenta.

Benito jauna, kontu batzuk. Foru Gobernuaren lehentasunak ez dira aldatu. Urtez urte esaten gabilz kudeaketan foku bikotxari eusten deusagula, une oro 2019-2023 esparru estrategikoari eusten deusagu, eta Bizkaia ekintzaile, barritzaile, talentudun, erakargarri eta orekatuaren aldeko apustua egiten dogu, eta esparru estrategiko horretan definitu diran laguntza-programa, zerbitzu eta proiektu guztiak hor dagoz orain be. Horrek ez dau esan gura beste neurri batzuk aktibatu ez diranik, uneak halan eskatzen ebalako. Urte bitan berbaz ibili gara COVIDaren eraginari aurre egiteko berehalako preminazko laguntzetarako Sail honek kudeatutako 40 milioi euro gehigarri buruz. Beraz, koherentzia, erabatekoa, foku bikotzeko ikuspegia, enpresek egin daben moduan. Bizkaiko gure enpresek erakutsi deuskue momentuko egoereari erantzuteko gaitasun hori, baina jakinda etorkizunean inbertiduten ez baeben, barritzen jarraitzen ez baeben, egoerea asko okertu eitekeala. Eta, enpresa sareak egin dauen moduan, Foru Gobernuak be foku bikotxagaz egin dau lan.

Laguntzak. Ez daukagu lehenengo eta bigarren mailako laguntzarik, ezta gitxiagorik be. Zuk aitatu dozun gida hori apur bat aztertzen badozu, ikusiko dozu ibilbide bat dagoala, laguntzen diseinu horren atzean ibilbide bat dagoala, idea bategaz hasi daitekeen ibilbide bat, enpresa-proiektu bihurtu daitekeen idea bat, enpresa-proiektu txiker bat, barrikuntzari, produktuari, prozesuari, teknologiei, pertsoneri esker hazten joan daitekeena. Proiektu hori, gainera, mundura zabaltzen da eta nazinoartera zabaldu daiteke nazinoartekotzeko laguntzakaz, eta gehiago hazi daitekeen eta 3I lako laguntzak jaso leikezan proiektu bat, inbersino garrantzitsuak egiteko, milioi erdiraino itzuli beharrik barik.

Eta ez ahaztu proiektu hori, ibilbide hori ezin hobeto garatu leikela kooperatiba batek, alkarte txiker batek, ezin hobeto, aitatu barri dodazan laguntza guztien onuraduna dalako. Ibilbide bera egin leike, S Coop batek, SL batek, SA batek, SAL batek, dana dalakoak, forma juridikoan diskriminetan ez dogulako. Ekonomia Sustatzeko Sailak barrikuntzan, proiektu barritzaileetan, egiten dau aukeraketa, bilatzen doguna da produktuan, prozesuetan, merkatura hurreratzeko moduan, helburuko bezeroarentzako konponbideak aurkezteko moduan elementu bereizgarria daukien barritzaileak izatea, oso garrantzitsua. Guretzat be kooperatibak sektore estrategikoa eta garrantzitsua dira herri honentzat, eta aitatu dozuzan datuek eta beste askok erakusten dabe, benetan, hori, eta mahai gainean dagoz.

Eta gero gauza bat esan gura deusut, hau da, zure hitzaldiaren lehenengo zatian datuak eta inori mesederik egiten ez deusien informazioak nahastau dozuz. Izan be, ondorio oker batzuk atera dira, eta nahastau baino ez dogu egiten. Hemengo datu bat hartu dozu, hango datu bat, beste leku bateko beste datu bat, eta zuzenak ez diran ondorio batzuk atera dozuz. Uste dot guri jagokula informazioa ondo aztertzea eta ondorioak behar dan lez emotea.

Eta, era berean, ebaluazinoagaz apur bat jarraituz, kezkatzen zaituen gauza bat dalakoan, esan behar deusuet martxan daukaguzan laguntza-programa horreek guztiak dirala-ta, Dekretuetan berariaz azaltzen dala zer baldintza bete behar diran aurkezteko, zelan justifikau behar dan laguntzinoa, etab., horreen guztien atzean Saileko edo BEAZeko teknikari bat dagoala, jarraipena egiten dauena, eta horregaz egiten doguna ez dala bakarrik fiskalizatea, fakturak, ordainketak, ondo justifikau diranak eta abar. Horrez ganera, zelan dagozan, zer behar

daben galdetu eta beste programa batzuetara be aurkeztera animetan dira, eten barik barritzen doan zerbitzu-sorta zabala erabili daien, eta, benetan, barritzaileagoak eta lehiakorragoak izan daitezcan lagundu. Besterik barik, eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señora Basurko Urkiri.

A continuación pasamos al quinto punto, en el que trataremos el tema presentado por el señor Emilio Lobato Pascual:

5.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Interpelación
([R.E.11/E/2023/0000263](#))

Autor: Lobato Pascual, Emilio (EB)

Asunto: Medidas a poner en marcha para el impulso del transporte público en Bizkaia.

Documento Principal:
([R.E.11/E/2023/0000263](#))

Expediente: ([11/B/18/0004200](#))

5.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Itauna
([11/E/2023/0000263SE](#))

Egilea: Lobato Pascual, Emilio (EB)

Gaia: Bizkaian garraio publikoa bultzatzeko abian jarri beharreko neurriak

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2023/0000263SE](#))

Espedientea: ([11/B/18/0004200](#))

Por tanto, es turno del juntero que ha presentado la iniciativa, el señor Lobato Pascual.

El Sr. **LOBATO PASCUAL** jaunak: Gracias señora Presidenta. Buenos días.

Gómez Viar jauna, gaur Kontroleko Osoko Bilkurara ekarri dogun itaunaren justifikazioan adierazo deusugunez, azken urteotan hainbat kolektibok, herritarren zati handi batek eta nazinoko eta nazinoarteko hainbat erakundek azpimarratu dabe garraio publikoaren sustapena funtsezko piezatzat hartu behar dala etorkizun ekonomiko eta ingurumeneko jasangarriago bati begira, herritarren beharrianakaz eta erakundeek hainbat forotan hartutako ingurumen-konpromisoakaz bat eginaz.

Europar Batasunak berak konpromisoa hartu dau hemendik 2050era neutraltasun klimatikoa lortzeko. Horretarako, adierazoten deuskue garraioaren sektoreak aldaketa handia egin behar dauela, eta eraldaketa horrek berotegi-efektuko gasen isuriak % 90 murriztea ekarriko dauela, eta, aldi berean, herritarrentzako konponbide eskuragarriak bermatuko dituala. Eta azpimarratu gura neuke herritarrentzako eskuragarria izate hori, geroago horretara itzuli gura neuke eta. Gure talde politikoaren eretxiz, erakundeetan azken horretan garrantzi handiagoz eta ausartago lan egin behar da.

Ondo dakizunez, eta azken aldian danon ahotan egon danez, Europar Batasunaren konpromiso sendoak, Estaduko Gobernuan eta, jakina, tokiko gobernuetan be islatzen danak gure garraio-sistemak deskarbonizetari jagokonez, garraio publikoa garraio pribaduaren aurrean sustatzeko helbururantz pausuak emotera konbidatzen gaitu. Izan be, garraio pribadua askoz gehiago kutsatzen dau, eta gehiago eragiten deutso ingurumenari. Uste dot honezkero hori ez geunkela eztabaidatu behar, nire ustez danok argi euki beharko geunken

oinarrizko abiapuntua dalako. Trenbideko garraioa da, seguru asko, gaur egun gitxien kutsatzen dauena, eta Bizkaibuseko autobusen flota eguneratzen doa, gitxiago kutsatzen daben unidade barriak erositak. Danok gagoz horren jakitun eta, jakina, Gómez Viar jauna, zorionekotzat daukagu. Horreek dira herritarren zati handi batek eskatzen deuskuzan betebeharren parte bat.

Era berean, Europar Batasunak atzeratu barik egiteko estutzen gaitu. Orain, formula desbardinakaz, oraindino garraio publikoa ohiko moduan erabilten ez daben herritarrei bide horretan pausu bat emon daien konbitea egin behar jake. Horren aurrean, oinarrizko galdera bat egin behar deusagu geure buruari, gai horreetan eskumena daukien erakunde guztiak egin beharreko galdera bat, hain zuzen be: Zergaitik ez dabe herritarrek garraio publikoa erabilten, mobiduteko lehenengo aukeratzat, jakina, ohiko lekuetara mobiduteko orduan? Galdera horregaz ez dot emon lehenago eztabaidatu ez dan gakorik. Zuek, Alderdi Sozialistak, Garraio, Mugikortasun eta Uri Agenda Ministeriotik, planteau dozue. Identifikau eta herritarrentzako kanpaina instituzinonal baten islatu dozue, “Garraio publikoak faltan botetan zaitu” izenekoan. Nahiko modu alai eta hurbilean identifikau dozue, beharbada holan herritarrei mezua modu atseginagoan helarazoteko; izan be, 12 puntu horreek oinarri izan daitezke zerrendatu deusudazan helburuak landu ahal izateko.

Adierazo gura neban, era berean, danok ezagutzen doguzala eta badakigula azken urteotan bizi izan doguzan aparteko inguruabarrak, hain bereziak diranak, eta Espainiako Estaduan garraio publikoaren tarifa-tratamendua aldatzea eragin dabenak. Aldaketa hori, danok ondo dakigunez, aldi baterako da. Tarifa-politika barri hori toki-administrazioei be helarazo jake, eta txalotu egiten dogu. Gogoratu gura dogu gure talde politikoak proposatu ebala erabagi horreek hartu beharko lirakekeela, eta garraio publikoa ikuspuntu ekonomikotik herritarrentzat eskuragarria izatea ahalbidetu; izan be, kasu batzuetan, diru-sarrerak eta soldataren errentagarritasuna nabarmen murriztuta euki dabez, soldata txikitutea ekarri daben pandemien, gerren eta atzeraldien ondorioz, eta prezio eta zerbitzuen igoerek eraginda.

Baina bai zuk eta bai nik, diputadu jauna, badakigu administrazioek ausardiaz eta arduraz hartu dabezane neurri horreek desagertu egingo dirala berandu baino lehen, eta barriro izango dogula abiapuntu genduan tarifa-sistemearen oso antzekoa. Deskribidu doguzan baldintza horreetan oinarrituta, Elkarrekin Bizkaia batzarkide-taldeak hainbat galdera egin geuntsuzan, itaunaren eztabaidarako gidatatzat. Lehenengo eta behin, Bizkaiko Foru Aldundiaren eretxiz, Bizkaiko garraio publikoaren egungo egoerea ezin hobea da edo hobetu daiteke? Hemen, autokritika zintzoa egitera konbidatzen dogu diputadu jauna, ez bere Sailaren lana zalantzan jartzeko, ezta berea be, baizik eta kalidadezko garraio publikoa lortzeko behar diran urratsak emoteko balioko dauen lan-proiektu bat egiteko.

Bigarrenik, honako hau planteetan deusugu: herritarrentzako gogobetetze-inkestetatik harago, danok dakigulako, harrigarria bada be, garraio publikoari buruz urtero herritarrek egiten dabezane protesta ugarien ondorioz, emoitza bikainak izaten dabezala beti. Bizkaiko Foru Aldundiaren ustez, gaur egun eskaintzen dan garraio publikoak benetan beteten dauz Bizkaiko herritarren beharrak?

Hirugarrenik, Bizkaiko Foru Aldundiaren eretxiz, zein neurri izan beharko lirakeke Bizkaian garraio publikoa sustatzeko eta sendotzeko funtsezko ardatza? Hirugarren galdera hori, gure ustez, hiruretan garrantzitsuena da, eta mesedez ez tranparik egin 2018-2028ko Garraio Plan Estrategikoa lantzea hartu beharreko neurria dala esanez. Plan hau irakurri eta balorauko zenduala uste dot. Plan honetan, etorkizunerako garraio publikoak zelakoa izan beharko leuken jakiteko helburuak planteetan dira, baina ez martxan jarri beharreko ekintzak garatzen dauzan ejekutibo politiko baten neurri argi eta zehatzak. Hori, jakina, zure Sailaren eta etorkizuneko diputaduen lana da, karguan jarraitzen ez badozu, hurrengoena. Ildo horretan, azken galdera bat proponidu dogu, nire berbaldia amaitzeko: zeintzuk izango lirakeke neurri posible horreek definiduko leukiezan lehentasanak, egokitatzat jo ezkerok? Sin más, muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted señor Lobato Pascual. En el turno de respuesta, en nombre de la Diputación, tiene la palabra el señor Gómez Viar.

El Sr. **GÓMEZ VIAR** jaunak: Mahaiburu andrea, batzarkideak. Hasi baino lehen, esan, Lobato jauna, gustetan jatala zure berbaldia, egia esan, asko gustetan jatala. Gaian sartu aurretik, esan pare bat gauza, lehenengo eta behin, esan behar deutsut zure talde politikoak garraio publikoan egin dauen hobariaren gaia, nire ustez, horrek nahiko zigilu argia eta nahiko markaua daukala, gobernu-taldearena batez be, eta beste eremu batzuetan, Alderdi Sozialistarena. Eta gura dozunean konta neizu zer kostau jakun hori egitea, eta gainera kafea ordainduko deutsut.

Gaian sartuta, egin deustazuzan galderen ordenan erantzuten ahaleginduko naz, beti egiten dodan lez. Garraio publikoaren egoera Bizkaian onena da edo hobetu daiteke? Ba esan deutsudan moduan, gustetan jat zure planteamentua, gauza biak, ezin hobea da, eta, jakina, hobetu be egin daiteke. Ez dago ezer hobetu edo hobetzen saiatu ezin daitekeenik, eta are gehiago garraio publikoa diseinatu zan parametro eta ratioak kontuan hartuta, eta niri dagokidan arloan, Bizkaibusen, ia hamarkada batera ailegauta.

Herritarrei egindako asebetetze-inkestak aitatu deustazuz, harrigarriro emoitza bikainak emoten dabezalako eskaintzen dan garraio publikoak herritarren beharrak asetzen badauz. Ba, zuk dinozun moduan, gogobetetasunaren perzeptzioak emoitza bikainak erakusten badeuskuz, ea egia izango dan Bizkaiko herritarrek holan pentsetan dabela. Ni ez nintzateke harrotuko, eta bikainak dirala ez neuke esango, baina nik uste dot oso pozgarriak dirala. Gogobetetasun-inkestak egiten dauzan enpresak modu erabat independentean egiten dauz, eta sinistu eidazue ez daukala Sailaren jarraibiderik, hau da, hor adierazoten deuskue zer ateraten dan. Nik, beharbada, urte bi izango dira enpresako arduradunagaz berba egin barik nagoala, esan gura dot hemen ez dagoala baldintzarik bape.

Herritarren beharrak asetzen ete dabezan be galdetu deustazu. Esan deutsudan moduan, triunfalista izan barik, eta dana hobetu daitekeela onartuta, garraioari buruzko zertzelada labur bat emon gura deutsut. Bizkaiko biztanleen % 90ek, gitxienez, garraiobide bi daukaz: autobusa eta trena. Bizkaiko biztanleriaren % 92 garraio publikoko geltoki batetik 300 metro baino gitxiagora bizi da. Biztanleriaren % 97 garraio publikoko sareko geltokiren batetik 500 m baino gitxiagora dago. Eta ia osotasunera goaz, Bizkaian bizi diran biztanleen % 98ra, lanegun baten 34 espedizino baino gehiago daukiezalako, eta, orokorrean gitxienez orduko maiztasuna daukielako, 60 minuturo. Azkenik, 5.000 eta 10.000 biztanle bitarteko udalerrri guztiek zuzeneko konexinoa daukie garraio publikoan Bilbogaz. Holan jarraitu geinke, baina tira, denporea amaituko litxakit.

Orduan, hirugarren eta laugarren galderei jagokenez, onartuko deustazu, eta tranparik egin barik, batu egin gura dodaz, azkenean garraio publikoa sustatzeko eta sendotzeko funtsezko ardatz diran neurriak eta neurri horreen lehentasunak aitatu deustazuzalako. Jakina, Garraioaren Plan Estrategikoa aitatu behar deutsut. Ondo dakizunez, orain dala gitxi amaitu da 2035erako Bizkaiko garraioari buruzko azterketa-batzordea, eta ondorio horreek Batzar Nagusietako Mahaitik pasau dira, eta nire ustez, hurrengo Osoko Bilkuraren baten gauzatuko dira, eta hor uste dot hemen ordezkatura dagozan alderdi politiko guztiek horri buruzko eretxia emongo dabela, Batzorde horretan egin dan moduan.

Esan behar deutsudana da ez dodala ulertzen, eta ez jatala oso dotorea iruditzen, ez nireganako, ganerako Ganberarenganako baino, ondorioen txosten hori ekarri aurretik, funtsezko ardatzei, lehentasunei eta neurriei buruz galdetzea. Zu Garraio Batzordeko kidea zara, eta bertatik bertara dakizu diputadu honek zer pentsetan dauen azken legegaldi honetan landu doguzan gai ei buruz: tarifen integrazinoa, intermodalitatea, genero-ikuspegia,

eskatu ahalako geldialdiak, puntu baltzak saihesteko diseinua daukien markesina barriak, bizikletea garraio bide lez bultzatzea, daukagun gainerako garraio bideetan tartekatzea, bizikleta-puntuak, 91 udalerritan instalatutako 110 puntu, Bici-Parc, 7 aparkaleku seguru oraingoz, Ermua, Abadiño, Barakaldo, Bermeo, Derio, Güeñes, Zalla, Bizkai-Bicis, 650 bizikleta elektriko, kargarako 86 estazio, 10 geltoki birtual.

Tira, ba, garraio publikoa osatzen dabean flotetan zero emisino lortzeko helburua, zuk be aitatu dozuna, eta guztiz bat nator, eta zelan ez, Europar Batasunak dinoana, elektrifikazioa. Honezkerok badaukagu autobusen bat % 100 elektrikoa Bizkaitik zirkuletan, hidrogeno-probak, ordaintzeko moduak. Laburbilduz, garraio eraginkorra, gizarte, ingurumena eta ekonomia aldetik. Eta tira, nik uste dot hemen dagoenarentzat oso garrantzitsua dala egiten doguna eten barik aldatzen doan errealidadera egokitzen joatea. Eta ikusi besterik ez dago azken hamarkada honetan errealidadea zelan aldatu dan. Urrin joan barik, atzo aurkeztu genduan mobikortasun aktiboaren aldeko manifestua.

Asko luzatu neinteke, baina amaitzeko, barrero dinot, ez dot ulertzen zergaitik, alde batetik, zure taldea beti kexetan dan Foru Gobernuak ez dauelako entzuten, ez dauelako oposizioaren ekarpenik onartzen, inogaz adostu bako neurriak hartzen ditualako. Eta hara non, esan deusudan lez, ondorioen txostenari buruzko errespenik emon barik be, interpelazio hau aurkezten dozun. Bide batez, azterketa-batzorde horretan ordeztan dozun taldeak zuzenketa-eske bi aurkeztu ditu, eta horreetako bat, genero-ikuspegiarena, gehitu egin da. Beraz, behararen %50 sartu egin da. Uste dot interpelazio hau aurretiazko eta beharrezko pausua izango dala etorkizuneko mozino baterako. Kazetari ezagun batek esaten dauen lez, ikusiko dogu. Eta besterik ez, espero dot galderak erantzun izana, eta zure esanetara nago. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señor Gómez Viar. En el turno de respuesta, tiene la palabra el señor Lobato Pascual.

El Sr. **LOBATO PASCUAL** jaunak: Buenos días de nuevo.

Lehenengo eta behin, adierazo dozu gure taldea behin eta barrero kexetan dala oposizioari jaramonik egiten ez deusazuelako, Batzordeetan eta Osoko Bilkuran lantzen diran hainbat gai buruz. Maila partikularrean berba egingo dot, nire maila partikularrean eta zure maila partikularrean. Ez dot uste entzun deuskuzunik zutaz esaten, kasu berezi honetan, ez deuskuzula entzuten; ez bakarrik entzun, nik uste dot entzuten dituzula guk egiten doguzan proposamenak, eta ebaluau eta, gura dozunaren arabera, onartu edo ez onartu erabagiten dozula. Seguruenik akordioak lortzeko proposamen gehien onartu deuskuzun diputadua izango zara. Zentzun horretan, inolako kexarik ez, jakina.

Berbaldiaren erdigunera ekarri dozuna ez da nik eztabaida honetara ekarritakoa. Nik eztabaidara ekarri dodana proposamenak ebaluetea zan, herritarrek garraio publikora hurreratzen eta garraio partikularra bertan behera ixten saiatzeko. Eta horrek hausnarketa handia eskatzen dauela uste dot, eta zentzun horretan landu behar neban. Nire lehenengo hitzaldian, gainera, esan deusut Garraio, Mugikortasun eta Hiri Agenda Ministerioak kanpaina bat egin dauela. Bertan, zure alderdiko kideek, «Garraio publikoak faltan botetan zaitu» izeneko kanpainan, argi ixten eben kanpainaren ardatza zan esaldian, «Barrero be zerbitzu azkarra, ekonomikoa eta segurua aurkituko dozu, eta autoak baino 3 aldiz gitxiago kutsatzen dau».

Era berean, nire lehenengo agerraldian aitatu deusut Ministerioak kanpaina honetan bertan 12 puntu aitatzen zituala, herritarrek garraio publikoa ez erabiltead planteau ahal izateko. Esan deusudan moduan, hori zan itaunaren helburu nagusia, eta ez Bizkaiko garraio

publikoaren zerbitzuaren kalidatea ebaluetea, zuk azaldu dozun moduan. Adierazo deusudan kanpainako 12 puntu horreetatik, nik horreetako bi geratuko neukez, edo azpimarratuko neukez, hartuko neukez, nire ustez funtsezkoak izan daitekezalako adierazoten nabilen helburuari begira. Kanpaina horren 3. eta 11. puntua dira. Irakurtzera konbidatzen zaitut, seguruenik irakurriko zenduan. Lehenengo puntua 11.a da, "Nire inguruan ez dago garraio publikoaren konbinazino onik" izenekoa. Uste baino ohikoagoa da hori, baina, jakina, datuak mahai gainean jarri deuskuzuzanez, Bizkaiko garraio publikoa nahiko modu errazean erabilteko aukerea dago.

Baina, zergaitik ez doa biztanleria hori garraio publikora? Ibilgailu pribadua erabilten daben erabiltzaile askok garraio publikoa erabilteko malabareak egin behar izaten dabez askotan, ordutegien eta zerbitzuen koordinazinoari jagokonez. Maiztasunak eta joan-etorriak, beharbada ez dira nahikoak? Ez dakit, gure talde politikoari behintzat, lurraldeko herritarrek helarazoten deuskuezan eskari nagusiak izaten dira. Horretan lan handia egin behar da, eta, gure ustez, zure Sailaren egunerokoa alderdi horreek hobetzen saiatzea da, baina, askotan egiten dogu topo zerbitzuaren errentagarritasun ekonomikoaren horma ohiko eta errepikariagaz. Geroago itzuliko naz, denporea badaukat.

Kanpaina honetako hirugarren puntua nahiko argia da, dino "garestia egiten jat hileko abonua prezioa". Artez esango dot, nire jarrera argi geratu daiten. Garraio publikoa karua da, legealdi honetan bertan Ganbera honetan egin dodazan berbaldiak jarraitu badituzue, ez zarie harrituko hori entzutearren, askotan errepikau dot eta. Kontuan hartzen badogu familia nahiko normala dala kideen kopuruari jagokonez, aita, ama, eta seme-alaba pare bat, eta garraio publikoaren aldeko apustu hori, hau da, garraio publikoa izatea joan-etorrien oinarria, familia tipo horrek hileko ordainketak ordaintzeak dakarren gastua neurriz kanpokoa da bere hileko diru-sarrerakaz konparata. Familia horrentzat sarritan merkeagoa izango da ibilgailu pribaduan joatea garraio publikoan baino, batez be bide laburretan.

Hori erakundeok ezin dogu onartu, mobikortasun jasangarriari buruzko eztabaida karta-piloa lez jausiko jakulako. Familia bati ezin deusagu eskatu garraio publikoa erabilteko holako kasuak gertatzen diranean, tarifa-politikea aldatzen ez badogu. Inork ez dauka dirua sobran bizitzea egokitu jakun garai honetan, eta erakundeok herritarren ondoizaterako oinarriak ezarri behar doguz, alderdi horreek modu garrantzitsuan zainduz. Gai batzuk babestu egin doguz, eta erakundeek babestu egin behar dabezala onartu dogu. Horreetako bat, adibidez, kalidatezko osasun publikoa da, gure ustez gobernuek gure zergakaz kudeatu behar dabena, eskubidetzat hartzen dogun zerbitzu bat itzuliz, gure bizi-kalidaderako funtsezkoa dalako. Gauza bera jazotzen da hezkuntzarekin eta erakundeek kudeatzen dabezan beste zerbitzu batzukaz, gainkosturik barik zergen bilketan emondakoaz harago. Gure egunerokotasuna baldintzatzen daben egoera horreei erreparetan badeutsegu, argi dago beste udalerrri eta probintzia batzuetara mobidutea gero eta garrantzitsuagoa eta nabarmenagoa dala. Gure errutinaren oinarri hori ezarri ezean, nabarmen mugatuko gindukez ikasteko eta behar egiteko lekua aukeratzeko orduan.

Horregaitik, nire talde politikoaren eretxiz, lekuz aldatu ahal izatea oinarrizko eskubide bat da, eta herritar batek be ez leuskio uko egin behar eskubide horri, bere egoera ekonomikoa edozein izanda be. Denpora amaitzen joata, eta ez daukat astirik interbentzinoaren zati bat azaltzeko, lehenengoa erantzuten asko zentrau nazelako. Baina esan gura dot diputadu jaunari entzun gura deusadala, adierazi deigun zein neurri daukazan gogoan bere sailak, lehen esan dodan moduan, kudeaketa honen etorkizunari begira. Sin más, muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señor Lobato Pascual. En el turno de respuesta tiene la palabra, en nombre de la Diputación, el señor Gómez Viar.

El Sr. **GÓMEZ VIAR** jaunak: Lehenengo eta behin, Lobato jauna, eskerrak emon gura deusudaz akordioetara heltzeko daukazun jarreragaitik. Nik be eskerrak emon gura deusudaz hemen, eta, oro har, Batzordeari, inoiz ez dogulako arazo handirik izan Bizkaiko garraio publikoaren mesedetan akordioak lortzeko.

Herritarrei garraio publikora hurreratzeko zer proposamen egin behar deuseguzan esan deustazu. Nik uste dot horreetako asko lantzen egon dan eta eztabaidatzen egon dan horretan islatuta dagozala. Nire ustez, bizkaitarrei ez jake heroi izatea eskatu behar, hau da, garraio publikoagaz bat egin ahal izatea erraztu behar jake, eta hori danok ulertzen dogu, azkenean tarifak integratzea dala, zonaldeak murriztea, etab.

Proiektu horren puntu bi aitatu deustazuz, "Garraio publikoak faltan botetan zaitu", 3. puntua, eta 11. puntua. 3. puntutik hasita, garraio publikoaren prezioa aitatu dozu, karua, merkea. Ba, nik uste dot nire Saitetik beti jaubetu garela prezioaren kontuaz. Gogoratu behar deusut ni Garraioetako foru diputadua nazanetik ez dirala inoiz igon Bizkaibuseko garraio publikoaren tarifak. Ahalegin handia be handia egin dogula, eta horretan eskerrak emoten deusudaz zuri eta Batzordeko ganerako jenteari, aldeko izatea, mobikortasuna errazteko, ze bat nator, baita be, ezinbesteko eskubidea dala, eta gero eta funtsezkoagoa danontzat, eta horretan ibili gara lanean.

Errentagarritasuna, joan-etorriak konbinetea, maiztasunak eta abar be aitatu dozuz. Ba horretan oinarritzen da talde hori, azterketarako batzorde hori eta hona ekarri behar ditugun ondorioak, eta hori indarrean ipini behar dogu. Lehenengo eta behin, diagnostikoa egin dogu, orain dala 10 urte egin zan eta eboluzionau egin dauen zerbaitetan oinarritutako diagnostikoa, eta danok esaten dogu hobetzeko modukoa izan behar dala.

Errentagarritasuna be aitatu dozu, izan be, nire ustez, Bizkaiko Foru Aldundiak garraioan egiten dauen ahalegina handia baino handiagoa da; hau da, ez dogu begiratzen, edo beste era batera esateko, gure parametro nagusia ez da garraio publikoa errentagarria izatea, garraio publikoa inbersinoa da, eta daukan estaldura-mailan, niri jagotanez, ziur esan neizu errentagarritasunagaitik balitz askoz be garraio txarragoa eukiko geunkela, askoz konexino gitxiago eta askoz maiztasun gitxiagogaz.

Orokorrean, eskertzen deusut hitzaldiaren tonua. Esan behar deusut horretan jarraituko dogula lanean, aurkeztu arte itxarongo dogula, eta danon artean onartu eta osotzen doguna, aurrera eroan beharko dogu. Eta, jakina, nire aurretik egon diran diputaduek esan daben moduan, legealdia amaitu eta hilabete bira, dagoanak edo dagozanek, a posteriori, hori islatu beharko dabe, Bizkaian orokorrean garraioaren onerako baino ez dana izango, eta gu guztion onerako. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señor Gómez Viar.

Y el punto sexto del orden del día es la pregunta presentada por la señora Eneritz De Madariaga Martín:

6.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Pregunta oral en pleno ([R.E.11/E/2023/0000239](#))

Autor: De Madariaga Martin, Eneritz (EB)

Asunto: Reforma fiscal en Euskadi.

6.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzeari:

Jatorrizko ekimena: Ahozko erantzun-eskea Osokoan ([11/E/2023/0000239SE](#))

Egilea: De Madariaga Martin, Eneritz (EB)

Gaia: Zerga-erreformea Euskadin

Documento
[\(R.E.11/E/2023/0000239\)](#)
Expediente: [\(11/B/25/0004188\)](#)

Principal:

Dokumentu Nagusia: [\(11/E/2023/0000239SE\)](#)
Espedientea: [\(11/B/25/0004188\)](#)

Es, por tanto, el turno de la apoderada que ha presentado la iniciativa, señora De Madariaga Martín, tiene usted la palabra.

La Sra. **DE MADARIAGA MARTÍN** andreak: Gracias señora presidenta.
Buenos días.

Oin dala gitxi, Euzko Alderdi Jeltzaleak eta Alderdi Sozialistak Euskadin erreforma fiskal bat martxan jartzeko asmoa iragarri zenduen. Erreforma horren oinarriak zeintzuk izango ziran adierazo zenduen. Akordioaren baldintza horreen artean honako honeek egozan: lehenengo eta behin, alderdi biek 2013ko eta 2018ko zerga-erreformen balorazino positiboa egin zenduen, azken zerga-erreformek markau daben espiritua ez aldatzea adostu zenduen, eta zerga-erreforma progresiboa diseinatu gura zenduela adierazo zenduen, desbardintasun sozialen kontra burrukatzeko tresna moduan.

Orain arte, Bizkaiko Ahaldu Nagusiak ez dau akordio horren ganeko adierazpen publikorik egin, orain arte Biscay Model diseinetako lanen buru izan dan arren, Bizkaiko Lurraldearentzat berezkoa dan zerga-eredu hori, hain zuzen be. Hori dala eta, talde honek, Elkarrekin Bizkaiak, hau galdetu gura deus: zer balorazino egiten dozu erreforma fiskalaren iragarpenaren terminoei eta egokitasunari buruz, hauteskundeak egiteko hilebete gitxi falta diranean? Besterik ez, eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señora De Madariaga Martín.

En el turno de respuesta tiene la palabra el señor Diputado General.

El Sr. **REMENTERIA MAIZ** jaunak: Gracias señora presidenta.

Ahaldu Nagusi honek adierazpenik egin ez izana, Foru Gobernu osotzen daben alderdi politiko biek marketan daben jarreran, tira, gauza bitxia da. Eta Biscay Modelen lanei jagokenez, gainera, hartutako erabagi horregaz kontraesanean balegoz lez berba egiten dozula emoten dau, eta ez da holan, ez da holan.

Foru Gobernuari eusten deusien alderdi politiko bien balorazinoa, terminoak eta egokitasuna oso ona da, barrero dinot, oso zuzena eta egokia. Tribuna honetan askotan azpimarratu dodaz zerga-aldaketak, eta egokitzat daukadaz zertarakoa dagoanean, ez beste barik egitea. Ni ez nator bat hemen entzun dodazan baieztapenakaz, zure taldekoak eta beste talde batzuetakoak, hau da, beharrezkoa dala zerga-erreforma bidezkoagoa, bidezkoagoa; ze egungo fiskalidatea, zerga-sistema hau, bidezkoa da, bidezkoa da, progresiboa da. Dakizuenez, konparazinoa egin neike Batzordean, Europako beste herrialde batzuetakoakaz konparauta, ustez bidezkoagoak diran zerga-sistemak daukiezanakaz, eredu moduan jarten doguzanak beti. Gure zerga-sistemak, 2018an egindako aldaketakaz, oso ibilbide garrantzitsua izan dau zenbakietan, eta zenbakiak ipinten dodaz.

Bizkaian, 2015ean 7.524 milioi euro batu ziran, 2019an 9.237 milioi euro, eta 2022an, likidatu barrian, 10.495,8 milioi euro. Eta hori guztia krisi ekonomiko bigaz, oso garrantzitsuak izan diranak, osasun-krisia eta gerra European. Beraz, Bizkaiko zerga-sistemak bere garaian ezarritako baldintzak eta espirtua bete ditu gitxienez: diru-bilketea bermatzea, kalidadezko zerbitzu publikoak izateko; eta, aldi berean, jarduera ekonomikoaren lehiakortasunari laguntzea, kalidadezko enplegua sortzeko.

Eta Biscay Model fiskalitate eredu bat da, espirtu eta printzipio horreek beteten dauzana. Baina, gainera, egokiak dira Garapen Iraunkorreko Helburuak beteteko, eta helburu horreek bete egin behar dira Lurraldean hasi doguzan trantsizinoetan be. Eredu hori eta bertako araudia, dakizuenez, Zerga Koordinazinarako Organoan dagoz gordeta, eta lagungarria izan behar dau, eta lagungarria izango da etorkizunean egin daitezkezan aldaketak egiteko. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted señor Diputado General.

En el turno de respuesta, tiene la palabra la señora De Madariaga Martín.

La Sra. **DE MADARIAGA MARTÍN** andreak: Gracias señora presidenta, gracias también al señor rementeria.

Zure erantzunaren arabera, nik, begira, zuri entzun ondoren, uste dot orain argiago daukadala iragarpena egindako astean sumetan nebana. Izan be, zuri entzun ondoren, eta Iruarrizaga jaunari be entzun ondoren, ze ezin doguz hitzaldi biak gaur batu barik itxi, uste dot argiago geratzen dala hau hauteskunde-iragarpen bat izan dala, zeozer serioa eta edukiduna baino. Eta hauteskunde-iragarpen bat da, eta, gainera, ez dator lehen Andrade jaunari aitatu deusazuzan PowerPoint horreekaz batera, hain zuzen be horregaitik, zero edukia daukalako. Hara, ez zara oso sinisgarria, ganera gaur nik uste dot argi baino argiago itxi dozula.

Begira, irudipena daukat Euzko Alderdi Jeltzalearen eta Alderdi Sozialistaren arteko akordioak, batez be, sendotasun faltea daukala. Eta sendotasun faltea dauka zuk gaur jarduera ekonomikoa barriro bultzatzeko erreforma honen beharra dakarzulako. Hori Euzko Alderdi Jeltzaleak asko berba egiten dauen gaia da, trantsizinoak, digitala, ekologikoa; baina progresibotasunaz berba egitea asko kostetan jatzue. Zuek ez dozue hori sinisten, eta gitxiago sinisten dozue hori desbardintasun sozialen kontrako burrukarako tresna bat dala. Izan be, zuek ez dozue inoiz kasualidadez berba egiten horri buruz, eta gaur barriro ez dozu berba egin, eta ondo egongo litzateke, ganera, gai horreetan ados jartzen hastea, ze guk, benetan dinotsut, ziur gagoz ez dala lehentasuna zuentzat, ezta helburua be. Eta, seguruenik, holan ikusiko da hurrengo erreforma fiskalean. Izan be, holan ikusi da azken urteotan aurreko zerga-erreformek eta egin diran Foru Dekretu Arauemoileen erretolikeak jarraitu daben ildoan.

Eta zuk dinozun moduan, “Baina helburu baterako balio izan dau, hau da, asko batu dogu”. Eta esan dozu, “Begira 7.500 milioi, 9.210 milioi, 10.000 miloi”. Baina, ondo batu da? Arazoa horixe da, eta segurutik persona guztientzat bidezkoagoa dan beste diru-bilketa eredu bategaz, diru-bilketearen emoitza bera lortuko geunke, eta Bizkaian jentea askoz hobeto biziko litzateke. Hori da kontua, ez legoke hainbesteko desbardintasun sozialik. Horretaz berba egin behar dogu gaur, ez diru asko batzen dan ala ez. Beste diru-bilketa eredu bategaz be gai gara zerbitzu publikoei eusteko, probau, ea posible dan. Nire ustez, ez da sartzen zuen buruko eskeman.

Hara, sinisgarritasuna kentzen deusun beste elementu bat orain esango deusudana da, oximoron bat da berez; hau da, ezin da aurreko erreformatako espirituari eutsi gura izan, eta, aldi berean, progresibotasunaz eta gainerakoez berba egin, ez, ez da erreala.

Eta Biscay Model ereduaz berba egin dozu, guk kontrajarriztat joten dogun zeozer balitz lez. Ez, arazoa da non dagoan lan hori, Bizkairako eredu hori diseinetako gastau diran 500.000 € horreek, non dagoz? zaborretara bota dira? zer egin dogu eurekaz? zerga-erreforma honen barruan egongo da? Nik uste dot zu oso positibo zagozala gaur, baina uste dot Alderdi Sozialistearen eta Euzko Alderdi Jeltzalearen aldetik zeozelan ez dala kontuan hartzen, ez zu zeu ez Ganbera hau be, iragarki honegaz.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señora De Madariaga Martín. En el turno de respuesta, tiene la palabra el señor Diputado General.

El Sr. **REMENTERIA MAIZ** jaunak: De Madariaga andrea, zelako gauzak ikusten dozuzan, egia esan, zelako gauzak. Hara, barriro esango deusut, oso denpora gitxi daukat, baina barriro dinot, zuk hainbeste kritiketan dozun eta hainbeste kritikau dozun zerga-eredu horrek ekarri dau, krisi ekonomiko bi izan arren, gerra euki arren, Bizkaian azken 8 urteetan diru-bilketaren % 40 gehiago izatea, % 40 gehiago. 7.500 milioi eurotik 10.500 milioi eurora.

Eta desbardintasunei buruz berba egiten deustazu. Begira, desbardintasunik handiena da diru nahikorik eta diru-bilketa nahikorik ez eukitea hezkuntza unibersala, osasun unibersala, gizarte-prestazinoak emoteko, horreek dira gizarte baten gakoak. Eta zuk esaten dozu, “Ez da zuek ez dozuela sinisten”, ez, sinisten ez dozuenak zuek zarie. 40 urte daroaguz Lurralde honetan desbardintasunak kentzeko lanean, 40 urte luze lanean, bai, Euzko Alderdi Jeltzaletik, bai eta Alderdi Sozialistatik be, gizarte hau daukagun bezain aurreratua euki daigun. Baina beti gai bat argi, ez gara inoiz konformetan, ez gara inoiz konformetan.

Argi dago zerga-aldaketak egin behar dirana, orain arte egin doguz, barriro dinot, zenbaki argiakaz egin doguz. Baina gure zerga-sistemaren progresibotasunak eta ekidadeak Europako beste sistema batzuekaz konparau egin dabe. Begiratu Europara eta egin daigun konparazinoa.

Biscay Model. Biscay Model Zergak Koordinetako Organoan dago, Lurraldetik egin dogun azterketa guztiagaz, eta, jakina, lurralde honetan egin behar doguzan eraldaketa guztiak egokitzeko balioko dau, eta egiten hasita gagoz. Eta etorkizunean egin beharreko zerga-aldaketarako balioko dau, duda barik. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señor Diputado General.

En el punto 8 del orden del día analizaremos la pregunta presentada por el señor Emilio Lobato Pascual:

8.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Pregunta oral en pleno ([R.E.11/E/2023/0000262](https://www.euzko-legiak.eus/legislacion/legislacion-2023/legislacion-2023-01/legislacion-2023-01-11))

8.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Ahozko erantzun-eskea Osokoan ([11/E/2023/0000262SE](https://www.euzko-legiak.eus/legislacion/legislacion-2023/legislacion-2023-01/legislacion-2023-01-11))

Autor: Lobato Pascual, Emilio (EB)
Asunto: Construcción de la Variante Oeste de Ermua.
Documento **Principal:**
[\(R.E.11/E/2023/0000262\)](#)
Expediente: [\(11/B/25/0004199\)](#)

Egilea: Lobato Pascual, Emilio (EB)
Gaia: Ermuko mendebaldeko saihebideta egitea
Dokumentu Nagusia: [\(11/E/2023/0000262SE\)](#)
Espedientea: [\(11/B/25/0004199\)](#)

Por tanto, es el turno del juntero que ha presentado la iniciativa. Señor Lobato Pascual, tiene usted la palabra.

El Sr. **LOBATO PASCUAL** jaunak: Gracias de nuevo.

El 7 de junio del año 2022, Interbiak adjudica a la UTE Ermua Oeste un contrato por valor de 593.123€ IVA incluido, que tiene como objetivo la contratación de servicios de asistencia técnica para la redacción del proyecto de actualización del proyecto de construcción de la variante oeste de Ermua, fase 1, Urtia. Esta contratación se debe realizar por la caducidad del anterior proyecto, lo que supone un nuevo retraso en una obra que debería estar finalizada desde el año 2016, además de un sobrecoste económico para las arcas públicas. Por ello, mi grupo juntero, Elkarrekin Bizkaia, formula la siguiente pregunta al diputado de Infraestructuras y Desarrollo Territorial: ¿cómo valora su gestión en lo referente al sobrecoste producido por la dejadez de la Diputación Foral de Bizkaia en la ejecución, en tiempo y forma, del proyecto de la variante de Ermua?

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias. En el turno de respuesta, por parte de la Diputación, tiene la palabra el señor Pradales Gil.

El Sr. **PRADALES GIL** jaunak: Eskerrik asko. Junteros y junteras, buenos días. Señora presidenta, buenos días.

Kudeaketa arduratsu eta zorrotzat jo dot, Lobato jauna, aurrekontuan zailtasun handiak izan arren, 2013. urtean, Ermuko saihebidetaren jatorrizko proiektua, 2000ko lehenengo hamarkadako zana, martxan jarri zan unetik bertatik, modu adostuan eta partekatuan erabagi genduan, bai Legebiltzar honetan bai Ermuko Udalagaz batera, Ermuko saihebidetari faseka ekitea eta hegoaldeko saihebideta deritxanari ekitea. 2018ko irailean, eta lau urte baino gehiagoko obren eta 74 milioi euroko inbersino publikoaren ondoren, hegoaldeko saihebidetari hori inauguratu ahal izan genduan. Saihebidetari horrek nabarmen hobetu dau Ermurako irisgarritasuna, baina baita milaka ermuarren bizi-kalitatea be.

Arduratsua, izan be, Ganbera honetako talde guztiek, 2017tik 2019ra bitartean, Errepideen bigarren Lurralde Plan Sektorialari buruzko diagnostikoak partekatu ostean, 2019ko urtarrilean, Ganberak agindu argi bat ezarri eban, jarraibide eta erispide orokorren dokumentu batez, Ermuko mendebaldeko saihebideta, oraindino egin barik egoana, Urtia eta Goitondo faseetan gauzatuko zala agintzen euskuna. Urtia lehenengo seiurtekoan eta Goitondo bigarrenetan. Horretarako, eguneratu egin behaa zan jatorrizko proiektua. Bide batez, zure taldea jarraibideen dokumentuaren kontra agertu bazan be, kasualidadez gai zehatz horren alde bozkatu eban.

Era berean, arduratsua da, legealdi honetan atzerapenik barik ekin geuntsalako Bizkaiko Errepideen Lurraldeko Arlo Plana onartzeko tramitazioari. Dokumentu

hori funtsezkoa da plangintzan, Ermuari eta mendebaldeko saihsbideari buruzko gaietan, eta, jakina, Urtiakoa gauzatzeari lehentasuna emotea aurreikusten da, eta proiektu hori eguneratzea.

Horregaitik, 2021eko zemendiaren 23an Errepideen Lurralde Plana onartu ondoren, Urtiarako mendebaldeko saihsbide hori eregiteko proiektua lizitatzeari ekin geuntsan, LAPa behin betiko onartuta egoteari itxaron barik. 2022ko apirilean esleitu genduzan lanak, eta zuk esan dozun moduan, joan dan 2022ko bagiletik, erredakzino taldea eraikuntza proiektua eguneratzeko lanean dabil. Proiektu horrek 32 hile aurreikusten dauz lanak egiteko, eta, beraz, 8 hilabete daroaguz lanean, eta horrek esan gura dau urte bi barru proiektua amaituta egongo dala eta Urtiako mendebaldeko saihsbidearen obrak lizitau ahal izango ditugula.

Erantzukizuna, beraz, eta lan zehatza, konpromisoa eta ekintza. Egitateak, ez berbak, hurrengo hilebeteetan jazoko denaren zain egon barik. Izan be, esan dodan moduan, proiektu hori 2000. urteko lehenengo urteetakoa da, 12 urte baino gehiago ordutik, eta ingurumenari, bide-segurtasunari, eta lurzoruei eta tunelei buruzko legedia eboluzionau egin dau eta aldatu egin da. Legegintza-esparru askoz zorrotzagoak eta bermatzaileagoak dira orain, eta egokitu egin behar doguz eta proiektu barrira eroan.

DIA iraungita daukagu, eta eguneratu egin behar da, ha garatzea ahalbidetu eban araudia indar barik dagoalako. URAREN baimena iraungita dago, beraz, jabari publiko hidraulikoari eragiten deusana barriro egin behar da; soberakinen biltegiak iraungita dagoz, horregaitik barriro be izapidetu eta baimendu behar dira. Lurzoru kutsatuetako baimenak, edo bide-segurtasuneko auditoria, Bide Segurtasuneko Foru Arau barria indarrean sartu aurretik onartu zana. Hau da, zorrotztasuna.

Beraz, zuk galdetu deustazu: zelan baloretan dozue zuen kudeaketa? Arduratsua eta zorrotza. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias, señor Pradales Gil. En el turno de respuesta tiene la palabra el señor Lobato Pascual.

El. Sr. **LOBATO PASCUAL** jaunak: Gracias.

Pradales jauna, ez neban inoiz espero zuk esatea zure kudeaketa arduratsutzat baloretan dozula. Jakina, baina errealdadea beste bat da, errealdadea beste bat. Errealdadea da Bizkaiko Foru Aldundiaren aldetik konpromiso bat egon dala, ez 2016koa, ezta 2018koa be, baizik eta askoz aurreragoko konpromiso bat, inoiz gauzatu ez dan proiektu bat egiteko.

Jakina, eta 30 urte barru egiten badozu beste legedi bat egongo da, eta proiektu hori barriro ebaluau beharko da, eta araudi barriagaz bat datozen txostenak gehitu beharko dira, jakina. Bizkaiko Foru Aldundiaren itxikeria Ermuagaz hartutako konpromisoari buruzkoa izan zan. Eta ez 2018an, ezta 2016an be, 2010ean. Beste gobernu-talde bategaz, beste Ahaldun Nagusi bategaz. Eta horrek guztiak, Administrazinoko atzerapen horreek, ekarri dabe gaur egungo egoera hori. Jakina, atzerapen hori txosten barri bategaz konpondu behar da, esan dozu, jakina, ingurumen-txostenak, Urakoak, jagokozan guztiak eguneratu behar dira, jakina. Proiektua hobetu be egin daiteke, Ermuko egoera barriro aztertu ondoren, 2010ean planteautakoaren desbardina izan daiteke eta.

Baina hori ez da eztabaidara ekarri dodana, nik badakit kronogramea, danok dakigu kronogramea, danok irakurri ahal izan dogu hemeroteketan zein izan dan zuen promesen kronogramea, eta zein izan dan hauteskunde promesa horreen guztien emoitzea, lanaren exekuzinoari jagokonez. Eztabaidara ekarri dodana ez da hori, eztabaidara ekarri dodana

da zergaitik egin dozuen zuok jarduketa honen bidez, zuok dinot, eta ez zuk zeuk, jakina, aurretik Azpiegituretako beste diputadu bat be izan dozulako. Baina jarduteko modu horrek kalte egiten deutse bizkaitarrei; lehenengo, proiektua ez gauzatzegaitik; eta, bigarren, herritarrek jasan behar ez daben diru-kutxa publikoen gainordaina dalako. Bistan danez, inork ez dauka dirua sobran, eta diru hori, jakina, beste funtzino baterako eta, jakina, Bizkaiko herritar askoren egoera konponduko leukien beste helburu batzuetarako erabili leiteke.

Ez neban espero zuk esatea jokabide ardurabakoa izan dala, baina gertaerak mahai gainean dagoz, eta gainkostua mahai gainean dago. Egoera hori barriro ez jazotzea espero dogu. Egia esan, bildur gara egoera hori, adibidez, egunkarietako azalak eta egunkarietako orriak beteten dabezan beste lan batzuetan errepikatuko ete dan, itsasadarraren azpiko errepideko obra handian, adibidez, hori seguru ez dana atzeratuko. Beste obra batzuk, ostera, ez dira hain lehentasunezkoak, antza danez, Bizkaiko Foru Aldundiarentzat, eta holako atzerapenak daukiez, bai denporan, bai herritarren diru-kutxetan. Sin más, muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias señor Lobato Pascual. En el turno de respuesta, en nombre de la Diputación, tiene la palabra el señor Pradales Gil.

El Sr. **PRADALES GIL** jaunak: Legedia betetea, proiektua horretara egokitzea, ez da aukera bat, Lobato jauna, derrigorrezkoa da, zorroztasunez jardutea da. Eta, beraz, uste dot, hemen beste bide bat planteetan bazabilz, esaizu, baina esaizu ozen, eta esaizu argi.

Hara, esango deusut zer uste dodan gertatu dala gai horri eta zure taldeari jagokenez. Gaur Ganbera honetan garraio publikoaren aldekorik aldekoena agertu zara, oraintxe lehentxuago ikusi dogu. Baina gaur kaskoa, botak eta obrako txalekoa jantzi dozuz. Gaur zementuaz gogoratu zara, Bizkaiari hainbeste kalte egiten deusien azpiegitura faraoniko handi horreez. Eta zergaitik gogoratu zara gaur, zure taldeak lau urtean Ermuari buruzko ekimen bakarra aurkeztu ez badau? Maiatzagaz zerikusia daukala uste dot. Ekimen bakar bat be ez, bat be ez. Eta gaur gogoratu zara eta Ganbera honetara ekarri dozu, bitxia. Zure ekimen politikoak buztinezko oinak daukaz gaur, Lobato jauna, bai, buztinezko oinak daukaz. Baina, tira, toketan zan, ezta? Ermuaz oroitzea toketan zan, udal eta foru hauteskundeak datozelako, etazure gertuko nonork aholkuak emongo eutsuzan, aizu, Ermutik ez zarala legealdi osoan gogoratu.

Iazko ekainetik gabilz egitasmoa eguneratzen. Konpromisoak eta ekintzak. Gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias señor Pradales Gil.

En el punto 9 del orden del día analizaremos la pregunta presentada por el señor Urko López Odriozola:

9.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Pregunta oral en pleno ([R.E.11/E/2023/0000264](#))

Autor: López Odriozola, Urko (EHB)

Asunto: El alineamiento de los elkartegi con

9.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Ahozko erantzun-eskea Osokoan ([11/E/2023/0000264SE](#))

Egilea: López Odriozola, Urko (EHB)

Gaia: Elkartegi eta eskualdeko plan

los planes estratégicos comarcales.

Documento

[\(R.E.11/E/2023/0000264\)](#)

Expediente: [\(11/B/25/0004201\)](#)

Principal:

estrategikoen alineamendua

Dokumentu Nagusia: [\(11/E/2023/0000264SE\)](#)

Espedientea: [\(11/B/25/0004201\)](#)

Por tanto, es el turno del apoderado que ha presentado la iniciativa. Tiene la palabra el señor López Odriozola.

El Sr. **LÓPEZ ODRIOZOLA** jaunak: Gracias señora presidenta. Buenos días.

Nos referimos aquí al impacto a largo plazo de los Planes Estratégicos Comarcales dentro de la iniciativa Bizkaia Orekan Sakonduz. Los Elkartegis y los polígonos industriales, aunque están en manos del Departamento de Infraestructuras, creemos que el propio contenido ya está en manos de Promoción Económica. Entonces, por eso dirigimos esta pregunta a Ainara Basurko Urkiri, diputada de Promoción Económica:

¿Cuál es el alineamiento del perfil de especialización de las empresas que engloba cada Centro con los correspondientes Planes Estratégicos Comarcales?

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias señor López Odriozola. En el turno de respuesta, en nombre de la Diputación, tiene la palabra la señora Basurko Urkiri.

La Sra. **BASURKO URKIRI** andreak: Gracias señora presidenta.

Señor López, como bien dice, dentro del proyecto Bizkaia Orekan Sakonduz y con esa apuesta por una Bizkaia equilibrada, hemos apoyado la elaboración de planes estratégicos comarcales que fomenten la actividad económica local y contribuyan a la mejora competitiva del tejido empresarial local. Es decir, planes estratégicos en el ámbito del desarrollo económico.

Asimismo, la Diputación Foral de Bizkaia, en colaboración con el Gobierno Vasco y los ayunta-mientos afectados, ha desarrollado los Planes Estratégicos de Encartaciones y Ezkerraldea-Meatzaldea, como ámbitos prioritarios de actuación de estas comarcas. Y en estos momentos, en colaboración con la Diputación Foral de Álava y el Gobierno Vasco, estamos en la fase de culminación de la definición del Plan Estratégico de Aiaraldea, ya que forman parte de esta comarca los municipios de Arakaldo, Arrankudiaga, Orozko y Orduña. En estos casos, estos Planes Estratégicos tienen un carácter integral. Es decir, no se limitan a la promoción económica.

En respuesta directa a su pregunta, cabe señalar que en los planes estratégicos comarcales desarrollados en el marco de la iniciativa Bizkaia Orekan Sakonduz no se busca específicamente la especialización productiva para cada comarca, sino el desarrollo de proyectos que, teniendo en cuenta las características del tejido empresarial local, fomenten el emprendimiento, la innovación, la internacionalización o la cooperación en estas empresas, poniendo en valor y trabajando sus fortalezas.

Es decir, cada región parte de sus propias características y se apoya en sus fortalezas, que en algunos casos pueden estar vinculadas por especialización productiva, pero en otros pueden estar ligadas a la fuerte presencia de empresas avanzadas de servicios o de alto valor tecnológico, por ejemplo.

Por otro lado, en línea con lo que usted decía, la iniciativa Bizkaia Orekan Sakonduz presta especial atención al análisis de la disponibilidad de espacios para la actividad económica en cada comarca. Y entre estos Espacios de Actividad Económica, como usted menciona, se encuentran los Elkartegis y los polígonos industriales.

Como se ha indicado en la pregunta, Azpiegiturak cuenta con quince Elkartegis, el decimosexto en camino (Zalla) y participa en 5 polígonos industriales.

Y en general, podemos decir que no existe especialización sectorial en estos Elkartegis y polígonos industriales. En el caso de los Elkartegies, catorce tienen módulos para empresas de servicios y siete tienen módulos para actividades industriales.

Por tanto, en las comarcas, los planes estratégicos que se definan para el desarrollo económico pueden tener en cuenta los Elkartegis y los polígonos industriales para la ubicación de los diferentes proyectos, ya que no se exige una especialización sectorial concreta. En el caso de los Elkartegiak, además, estas empresas pueden beneficiarse de las condiciones ventajosas definidas para las nuevas empresas, recogidas en el Programa Elkartegiak, regulado por Decreto. Eskerrik asko.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señora Basurko Urkiri. En el turno de respuesta, tiene la palabra el señor López Odriozola.

El Sr. **LÓPEZ ODRIOZOLA** jaunak: Gracias por sus explicaciones.

En este sentido, ¿qué es lo que más nos preocupa? Dice usted que no hay un enfoque de especialización, pero en realidad, cuando se ponen en marcha proyectos muchos son de un perfil similar, lo que lleva en cualquier caso a una comarca o a un espacio concreto a una especialización. Y claro, si vemos esas geografías o mapas de las empresas de los Elkartegis, vemos que hay de todo, es decir, hay una multiespecialización, y a la vez, no hay una especialización concreta, lo que significa que a veces no hay una cadena de valor necesaria en el lugar para traccionar muchos proyectos. Y entonces, claro, esto puede poner en peligro cualquier proyecto estratégico. Es decir, si no tienes una cadena de valor, es muy difícil traccionar realmente cualquier proyecto estratégico.

Y entonces, en ese sentido, por eso hemos lanzado esa pregunta, porque vemos que hay tantos tipos de empresas. Es decir, basta con ver todas ellas en el número CNAE, el número del código CNAE 2009, y ahí se indica a qué sectores y a qué actividad pertenecen, y ahí vemos que no hay perfiles únicos, o al menos perfiles afines.

Y claro, ahí nos surge otra pregunta, no quizá para contestarla ahora, pero para tenerla en cuenta: cómo vamos a garantizar que cada proyecto traccionador va a tener la cadena de valor necesaria sobre el terreno, no en cualquier otro lugar, sino sobre el terreno, porque eso le daría otra proyección de cara al futuro, y no sería sólo una cosa que puede quedar en el papel, y luego decir de aquí a varios años al pedir cuentas que no ha salido bien, o lo que sea. La cadena de valor, en este sentido, es imprescindible, no sólo esa imagen de un proyecto finalista, o de una empresa finalista. Gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted señor López Odriozola. En el turno de respuesta tiene la palabra, en representación de la Diputación, la señora Basurko Urkiri.

La Sra. **BASURKO URKIRI** andreak: Gracias de nuevo.

En la línea que decía usted, es muy importante, para que tengan la posibilidad de desarrollar proyectos locales. Por eso, en el marco del proyecto Bizkaia Orekan Sakonduz damos tanta importancia a los modelos locales de gobernanza. Es decir, en una región, aunque no haya una especialización especial, o muy definida, siempre hay unas características que le son propias y le posicionan mejor para desarrollarse en ellas. Normalmente hay alrededor, o una escuela, o un centro tecnológico, empresas tractoras, instituciones, que pueden ayudar a desarrollar proyectos de un tipo concreto.

Así que cuando dice cadena de valor, yo creo que es importante relacionar en cada región los diferentes tipos de entidades que pueden aportar algo en torno a unos posibles proyectos, y también las diferentes empresas para ir formando esa cadena. Por eso, los lugares son importantes, pero también es importante el conocimiento existente y que todo el capital social existente esté unificado para poder desarrollar todas esas ideas posibles. Gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señora Basurko Urkiri.

Punto 10 del orden del día.

El Sr. **SECRETARIO SEGUNDO / BIGARREN IDAZKARI** jaunak:

10.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Pregunta oral en pleno ([R.E.11/E/2023/0000265](#))

Autor: Méndez Urigoitia, Raul (EHB)

Asunto: El Plan Integral de Prevención y Gestión de Residuos de Bizkaia.

Documento

([R.E.11/E/2023/0000265](#))

Expediente: ([11/B/25/0004202](#))

Principal:

10.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Ahozko erantzun-eskea Osokoan ([11/E/2023/0000265SE](#))

Egilea: Méndez Urigoitia, Raul (EHB)

Gaia: Bizkaiko Hondakinen Kudeaketarako eta Prebentziorako Plan Integrala

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2023/0000265SE](#))

Espedientea: ([11/B/25/0004202](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Señor Méndez Urigoitia, tiene la palabra.

El Sr. **MÉNDEZ URIGOITIA** jaunak: Gracias señora presidenta. Buenos días.

En la comparecencia a petición propia del Departamento de Sostenibilidad y Medio Natural sustanciada en enero de 2022, hace ahora un año, la diputada Antxustegi

Ziarda señaló lo siguiente en relación con el Plan Integral de Gestión y Prevención de Residuos de Bizkaia: Con todo esto, podemos dar por finalizada la primera parte de elaboración de este plan, la de identificación de una línea básica de trabajo y un análisis de contexto. En este mes de enero procederemos a iniciar un proceso participativo con los municipios de Bizkaia para recibir aportaciones y una vez finalizada esta segunda parte, comenzar con la participación ciudadana de la sociedad de Bizkaia para luego comenzar la tramitación de esta norma foral en las JJGG. Este proceso se llevará a cabo durante el primer semestre de este año. El pasado junio en teoría.

En consecuencia, a la vista de la nueva fecha de aprobación de la norma el 5 de diciembre de este año, formulamos a la señora Antxustegi Ziarda la siguiente pregunta:

¿Cuáles han sido los motivos para posponer una vez más la aprobación de esta norma, en este caso hasta diciembre de este año?

Gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted señor Méndez Urigoitia. En el turno de respuesta, tiene la palabra la representante de la Diputación la señora Antxustegi Ziarda.

La Sra. **ANTXUSTEGI ZIARDA** andreak: Gracias señora presidenta. Buenos días de nuevo.

Actualmente el plan se encuentra en el procedimiento de evaluación ambiental estratégica cuya información pública por plazo de 45 días finalizará el próximo 27 de febrero. Este procedimiento lo regula la Ley 21/2013, de 9 de diciembre, de evaluación ambiental, modificada en la Disposición final tercera del Real Decreto-ley 36/2020, de 30 de diciembre, por el que se aprueban medidas urgentes para la modernización de la Administración Pública y para la ejecución del Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia. Este Decreto modifica la Ley 21/2013, de 9 de diciembre, de evaluación ambiental que refiere que:

Para el análisis técnico del expediente y la formulación de la declaración ambiental estratégica, el órgano ambiental dispondrá de un plazo de cuatro meses, desde la recepción del expediente completo, de acuerdo con los artículos 24 y 25.

Aun así, los equipos técnicos de la Diputación Foral están trabajando de manera coordinada para poder proceder a la fase de elaboración de la declaración ambiental estratégica, durante el mes de marzo, y en su caso, continuar con la tramitación del plan, cuyo siguiente paso consistiría en elevarlo al Consejo de Gobierno de la Diputación Foral de Bizkaia para su aprobación y su posterior remisión a las JJGG de Bizkaia para su tramitación, tal y como se ha ido indicando en las anteriores comparecencias que hemos realizado al respecto.

Tal y como he explicado con anterioridad, en este sentido cabe destacar que se trata de un plan que está contando con numerosas fases de participación tanto técnica (en el seno del Consejo de Sostenibilidad donde los diferentes grupos políticos han podido realizar aportaciones y han presentado expertos que adicionalmente han realizado sus aportaciones), como con los propios ayuntamientos y mancomunidades de toda Bizkaia, otros entes, administraciones y asociaciones a los que se les ha remitido información para la remisión de aportaciones y alegaciones en la fase de evaluación ambiental, así como las futuras aportaciones de la ciudadanía que tendrán cabida en la fase de tramitación de norma.

Gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señora Antxustegi Ziarda. En el turno de respuesta, tiene la palabra el señor Méndez Urigoitia.

El Sr. **MÉNDEZ URIGOITIA** jaunak. Gracias de nuevo. Gracias también a la señora Antxustegi por su respuesta.

La pregunta que había que contestar hoy era muy concreta y sencilla: ¿Por qué no tenemos actualmente un nuevo plan de gestión de residuos en Bizkaia?

¿Dónde está ese desfase? No lo ha mencionado. Ha mencionado una cronología con las cosas hechas, pero en algún momento debe haber algún problema o desfase que añada ese retraso. Porque ha mencionado que el 7 de febrero se aprobará la estrategia ambiental, que ahora está pendiente, y que a partir de ahí la presentarán en estas Juntas Generales, pero no ha dicho en qué fecha, y nosotros creemos que eso sería importante.

Yo también voy a hacer un poco de cronología. II Concurso de Gestión de Residuos Urbanos de Bizkaia. El Plan Integral fue aprobado en 2005, hace 18 años, y tenía una vigencia de 10 años hasta 2016. En 2018, el Gobierno foral prorrogó hasta 2020.

Poco después, en enero de 2022, nos presentó las líneas básicas del plan en la Comisión de Sostenibilidad de las Juntas Generales de Bizkaia. En julio, la institución foral presentó en el Consejo de Sostenibilidad de Bizkaia el texto del nuevo plan de gestión de residuos.

Usted comenta que mientras tanto se ha llevado a cabo un proceso participativo con los ayuntamientos y mancomunidades del Territorio y con los agentes visuales, pero creemos que esto estaba terminado el pasado mes de febrero, lo que no sirve de excusa.

Zuk emon deuskuzuzan datuakaz, EH Bildun daukaguzanak, ondorioa da, tira, ondorioa ez, egia esan, errealidadea da 7 urteko atzerapena daroela Bizkaiko Hondakinak Kudeatzeko Planaren onarpenak 2016tik. 7 urte hondakinak plan zaharkitu eta luzapenakaz kudeatzen, Plan batek izan beharko lukeen ia iraupen bera, etorkizuneko Planak izango dauena, gai izan ez zarielako egungo egoeragaz bat datorren Plan barri bat aurkezteko eta onartzeko. Esan deutsut, 2005etik, 18 urte daroazuez, adin-nagusitasunagaz, Bizkaiko hondakinak Plan beragaz kudeatzen.

Eta okerrera da barriztetea eta onartzea lortzen dozuenean, bildur garaia idatzi daben taldeek baino ez ete daben babestuko, oposizioak eta gizarte-eragileek orain arte ez dabelako erakutsi zuk aurkeztu dozuzan edukiakaz Plan horri oneretxia emoteko prest gagozanik. Maiatza aitatu dozu, tira, geratzen jakun itxaropena da, ez dot ezetz esango, Ganbera honetako gehiengoak aldatzea eta hondakinak kudeatzeko politiken norabidea aldatzeko gai izatea. Eta maiatzaz asko berba egin danez, hori da galdera honen jatorria. Legealdi hau amaitu aurretik, zergaitik ez dago onartuta Hondakinen Plan hori, hain beharrezkoa dana Bizkairako?

Nada más, gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señor Méndez Urigoitia. En el turno de respuesta tiene la palabra, en representación de la Diputación, la señora Antxustegi Ziarda.

La Sra. **ANTXUSTEGI ZIARDA** andreak: Gracias de nuevo.

Antes ha mencionado, señor Méndez, el Plan Normativo del año 2023. Como sabrá, se establece una estimación de fechas, teniendo en cuenta el límite máximo de plazos legales para cada fase en este caso concreto. Así, por ejemplo, tal y como he señalado en mi primera intervención, para el análisis técnico de la experiencia y para la formulación de la declaración ambiental estratégica, el órgano ambiental dispone de un plazo de 4 meses a contar desde la recepción del expediente completo, y para su elevación a la restauración para la modernización de las Administraciones Públicas, en concreto en los artículos 24 y 25 que aprueban las medidas urgentes para la ejecución del plan, en base al Decreto-ley 36/2020, de 30 de diciembre.

Dicho expediente he dicho que el 27 de febrero finalizará la información pública y se recogerá una vez finalizada. En cualquier caso, el grupo de trabajo está trabajando para que estos plazos sean más cortos que los establecidos, no hay ninguna razón especial para que este retraso se produzca, estamos haciendo lo más rápido posible. Pero también hay que tener en cuenta que se debe responder al reto que tenemos ahora y afrontar los retos que tendremos en el futuro, porque va a ser una norma que va a tener un gran impacto social. No hay ninguna razón, eso es. Estamos cumpliendo los plazos lo más rápido posible, pero esto tiene que llevar su proceso. Y eso no nos puede hacer perder de vista el compromiso que tenemos de hacerlo bien y con todas las garantías. Gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señora Antxutegi Ziarda andrea.

Punto once del orden del día.

El Sr. **SECRETARIO SEGUNDO / BIGARREN IDAZKARI** jaunak:

11.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Pregunta oral en pleno
([R.E.11/E/2023/0000267](#))

Autor: Ilardia Olangua, Beatriz (EHB)

Asunto: Servicio Foral de Urgencias Sociales.

Documento Principal:

([R.E.11/E/2023/0000267](#))

Expediente: ([11/B/25/0004204](#))

11.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Ahozko erantzun-eskea Osokoan ([11/E/2023/0000267SE](#))

Egilea: Ilardia Olangua, Beatriz (EHB)

Gaia: Gizarte Larrialdietarako Foru Zerbitzua

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2023/0000267SE](#))

Espedientea: ([11/B/25/0004204](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Es el turno de la juntera que ha presentado la iniciativa. Por tanto, tiene la palabra la señora Ilardia Olangua.

La Sra. **ILARDIA OLANGUA** andreak: Gracias señora presidenta. Buenos días.

En cumplimiento del acuerdo interinstitucional para la mejora en la atención a mujeres víctimas de maltrato y violencia sexual, hasta hace unos años en cada una de las ocasiones en las que una mujer acudía a la comisaría a denunciar este tipo de delitos, además de la letrada especializada de turno, se presentaba en la comisaría una profesional del servicio

de acogida de urgencia. Estos profesionales, tras entrevistarse con la denunciante, detectaban sus necesidades urgentes y, posteriormente, coordinaban los servicios y prestaciones que las víctimas necesitaban.

Teniendo en cuenta todo esto, lo que queremos saber es por qué en los últimos años los profesionales del servicio de acogimiento de urgencias no están en las comisarías cada vez que una mujer debe presentar una denuncia. Gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señora Ilardia Olangua. Y en el turno de réplica, el representante de la Diputación, tiene la palabra el señor Murillo Corzo.

El Sr. **MURILLO CORZO** jaunak: Gracias señora presidenta. Buenos días.

La señora Ilardia, del grupo juntero Bildu, me pregunta por el Servicio Foral de Coordinación de Urgencias Sociales del Territorio Histórico.

Ez dakit txarto ulerturik, akatsik edo okerrik dagoan, galderan be kontzeptu bi nahasten diralako, baina ahaleginduko naz azaltzen zein dan jokabidea eta zeintzuk diran Gizarte Larrialdietako Foru Zerbitzuaren 2022ko datuak: larrialdiko 260 egoerari erantzun eutsan, eta horreetatik % 43,08 indarkeria matxisteagaitik izan dira. Aurreratu gura deusut guztietan egon dirala Gizarte Larrialdiak Koordinetako Foru Zerbitzuko profesinonal 1 edo 2 ertzain-etxeetan. Indarkeria matxistak eragindako 112 larrialdi-egoera horreek 2022an indarkeria fisikoaren, psikologikoaren, ekonomikoaren, sexualaren edo bestelakoen adierazpen guztiak hartzen dabez. Eta Gizarte Larrialdietako Foru Zerbitzu hori aktibau egiten da eskaerearen arabera, ez dakigulako, jakina, une horretan gizarte-larrialdi hori non gertatzen dan. Zehazki, % 81, indarkeria matxistari lotutakoak, polizia-kidegoen, Ertzaintzaren eta udaltzaingoen komunikazioari lotutakoak izan dira. Eta, esan lez, aurrez aurre hartu eben arreta ertzain-etxean.

Horreetatik erdiak baino gehiagok (112 horreen % 55,36) berehalako harrera-zentro batera eroan ebezan, eta biktimen % 48,21ek 26 eta 40 urte bitartean eukezan. Horreek dira 2022ko balantzearen daturik esanguratsuenak; izan be, danak, Gizarte Larrialdietako Foru Zerbitzuak daukan protokoloak holan dinoalako, modu presentzialean egiten dira ertzain-etxeetan, gizarte-laneko profesinonalak bertan dirala, hain zuzen be, ertzain-etxeetan bertan, biktimak halan eskatzen dauenean, edo indarkeria matxistaren biktimak, edo poliziak, bizi dauen urgentzia- edo estres-egoeragaitik uste dabenean.

Eta polizia-etxeek daukien protokolo zehatza zein dan eskatu dot, eta baten baten berbaz-berba esaten dau, indarkeriaren biktimari galdetzen deusie, emakumeari, eta eskatzen badau eta baimentzen badau, deitu egiten dabe. Eta, bestela, Ertzaintzak berak be aktibau leike, edo udaltzaingoak, larritzat joz gero.

En estos 112 casos, en todos, por lo tanto, se ha producido una intervención sobre el terreno siempre que se ha requerido, y se ha realizado en las comisarías. Eso es lo que tenía que aclarar, no sé si hay algún malentendido con ambos nombres, pero no hay cambios de criterio, en el Servicio Foral de urgencias o emergencias no ha habido cambios en este sentido en el último año. Gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted señor Murillo Corzo. En el turno de respuesta, tiene la palabra la señora Ilardia Olangua.

La Sra. **ILARDIA OLANGUA** andreak: Señor Murillo, puede que haya habido algún cambio en las comisarías, pero eso es lo que quería preguntar, qué protocolo había antes y cual no hay ahora.

Hace unos meses planteamos en estas Juntas Generales una propuesta para que las mujeres víctimas de violencia machista a partir del momento mismo en el que muestren su situación, dispongan de una persona profesional referente a lo largo de todo el proceso y en todo ese laberinto burocrático. Esta persona profesional sería su guía, quien ayudaría y guiaría conociendo de antemano las necesidades de la mujer víctima. Nuestra propuesta es consecuencia de las formaciones entre diferentes profesionales, es una demanda de diferentes agentes en torno a la violencia machista y es una figura que echan de menos sobre todo las propias mujeres que sufren esa violencia. Pero los partidos que conforman el gobierno foral votaron en contra. La Diputación de Bizkaia también tiene la obligación de garantizar una mejor atención a las mujeres víctimas de violencia. Y es lo que venimos a reivindicar.

Hasta hace unos años, una persona del Servicio Foral de Urgencias Sociales se personaba en la comisaría en el momento en que una mujer denunciaba, siguiendo el protocolo interinstitucional al efecto. Si nos dirigimos a las tareas del SFUS, se puede leer lo siguiente en cuanto a la atención a las mujeres que han sufrido violencia machista se refiere:

Hasta hace unos años figuraba en la comisaría una persona del SMUS, o en Bilbao podía ser también del SMUS, los dos, tanto uno como otro se presentaba en la comisaría en el mismo momento en que una mujer denunciaba, en todos los casos figuraba SMUS o el profesional del SMUS, siguiendo el protocolo interinstitucional de seguros.

Si nos dirigimos a las tareas del SFUS, se puede leer lo siguiente en cuanto a la atención a las mujeres que han sufrido violencia machista se refiere:

Es un servicio que funciona todos los días del año para prestar atención inmediata a las situaciones de urgencia social que se produzcan dentro del Territorio Histórico respectivo.

Las funciones de atención inmediata o primera atención de urgencia, de responsabilidad foral en el marco de este servicio, consisten en proceder a una valoración provisional de necesidades, sujeta a valoración posterior, y siempre que resulte necesario: desplazarse al lugar en el que se haya producido la urgencia o emergencia para atender in situ a la o las personas afectadas por la misma; detectar in situ las situaciones de necesidad; acompañar a la o las personas afectadas a centros sanitarios, dependencias policiales o judiciales u otras instancias; derivar la atención del caso, cuando resulte necesario y tan pronto como sea posible, a los servicios que correspondan y en particular, en su caso, a los servicios de alojamiento y centros residenciales del Servicio vasco de Servicios Sociales SVSS.

Y esto era lo que siempre, siempre, hasta hace unos años, hacían los profesionales de emergencia o del SMUS. Así, veía las necesidades de la mujer en la propia comisaría y facilitaba la relación entre las mujeres maltratadas y las instituciones, evitando en cierta medida la victimización de las víctimas. Hace unos años que el personal del SMUS no aparece en las comisarías, sólo en casos muy muy puntuales. Las víctimas de la violencia machista siguen pasando en los últimos años por servicios que siguen teniendo diversos laberintos y cuentan su historia mil veces, sin nadie que haga un seguimiento integral, porque los servicios no se coordinan o se superponen entre sí.

Por último, la propuesta de mejorar el proceso de atención está ahí, crear una nueva figura como persona de referencia para las víctimas, y mientras ésta no esté presente consideramos que sería un punto de partida empezar a reconstruir lo que en otro tiempo hacían los trabajadores del SMUS. Gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señora Iardía Olangua. En el turno de respuesta, tiene la palabra el representante de la Diputación, señor Murillo Corzo.

El Sr. **MURILLO CORZO** jaunak: Señora presidenta. Responderé con toda tranquilidad. Polizia-kidegoetako batek (Ertzaintza, udaltzaingoa) Gizarte Larrialdietarako Foru Zerbitzura deitzen dauenean, indarkeria matxistaren biktima bati laguntza eskatzen deusalako, Gizarte Larrialdietako Foru Zerbitzuak aurrez aurre erantzuten deutse dei guztiei ertzain-etxean.

Hori esanda, polizia-kidegoek dei hori aktibatzen dabenean, gaitasun batzuk daukaguzalako, baina ez non jazotzen dan jakiteko beste, eta bisita edo salaketa hori indarkeria matxistaren biktima batek jarri gura badau, une horretan jazotzen bada, ez dakigu, nonork esan behar deusku, edo emakumeak berak edo poliziak. Eta galdera bazan ea polizia-kidegoetan protokoloak aldatu diran, uste dot ez nazela persona egokia erantzuteko, ez daukadalako erantzukizunik segurtasunaren arloan. Eta esan deusut protokoloen bat eskatzeko ardurea hartu dodala, eta, jakina, polizia-etxeren bati eskatzen deusie biktimaren baimena, eta, kasu horretan, deia egiten dabe. Eta ezin badabe lortu, ondoezik dagoalako, urduri dagoalako, deitu egiten deuskue.

Hau da, zalantzarik euki ezkeru, Gizarte Larrialdietako Foru Zerbitzura deitzen dabe, eta aurkeztu egiten gara, eta horixe jazo da 2022an 112 bider. Eta hobetzeko proposamen guztiak ondo etorriak izango dira, baina eskumenen barruan. Eta guk, Larrialdietako Gizarte Zerbitzutik, gauza batzuk egin ahal doguz, baina segurtasunaren aldetik zuek izango dozue, edo guk be bai erakunde moduan, baina ez gara gu izango hori egin behar dabenak. Guk eskatu ahal izango dogu, edo Batzar honeek eskatu ahal izango dabe, edo guk eskatu ahal izango dogu hori egitea. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señor Murillo Corzo.

Y el punto siete del orden del día.

El Sr. **SECRETARIO SEGUNDO / BIGARREN IDAZKARI** jaunak:

7.- Examen, debate y votación, en su caso, del/de los escrito/s sobre:

Iniciativa Originaria: Pregunta oral en pleno ([R.E.11/E/2023/0000250](#))

Autor: Martínez Fernández, Esther (GM/TB-PPB)

Asunto: La evolución del empleo.

Documento Principal: ([R.E.11/E/2023/0000250](#))

Expediente: ([11/B/25/0004190](#))

7.- Hurrengo idatziari(ei) buruzkoak aztertu, eztabaidatu eta, halan bajagoko, bozkatzea:

Jatorrizko ekimena: Ahozko erantzun-eskea Osokoan ([11/E/2023/0000250SE](#))

Egilea: Martínez Fernández, Esther (GM/TB-PPB)

Gaia: Enpleguaren eboluzinoa

Dokumentu Nagusia: ([11/E/2023/0000250SE](#))

Espedientea: ([11/B/25/0004190](#))

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Es el turno de la juntera que ha presentado la iniciativa. Por tanto tiene la palabra la señora Martínez Fernández.

La Sra. **MARTÍNEZ FERNÁNDEZ** andreak: Eskerrik asko mahaiburu andrea.

Askotan, Talde Popularretik, Foru Gobernu honek gure Lurraldean egin dauen kudeaketak eragin dituan ahuleziei buruz berba egin dogu, talentua galtzea, langabezia kronifikatzea, eskualdeen arteko desbardintasunak edo gure industriaren galera isil eta etenbakoa lako alderdi garrantzitsuetan agertzen dana. Azken baten, uste dogu orain dala urte asko, zoritxarrez, Bizkaiak galdu egin ebala urte askotan izan dogun edo Lurralde moduan izan dogun lidergoa. Askotan esan deusugu, eta uste dogu egunetik egunera gero eta nabarmenagoa dala, eta oraingo honetan be, langabeziaren bilakaerak zalantzan jarten deusku Bizkaitik egiten dan lana. 2023. urteko lehenengo hilebetean dezelerazio ekonomikoko joera bat ikusi eta baieztu ahal izan dogu, enpleo-datu negatiboakaz. Urtarrilean 796 persona gehiago izan dira Lanbiden, 796 persona gehiago lan baeik, 796 persona gehiago bizi-proiektua kolokan. Eta, horregaitik, galdera hau aurkeztu dogu, jakin gura dogulako ze neurri jarriko dituan Enplegu Saitetik Foru Aldundiak hori irulteko, oso egoera delikadua da-ta.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias señora Martínez Fernández. En el turno de respuesta, en nombre de la Diputación tiene la palabra la señora Laespada. Esperamos a que la señora Martínez Fernández esté sentada.

La Sra. **LAESPADA MARTÍNEZ** andreak: Gracias señora presidenta. buenos días, o mediodías ya. Eskerrak emon gura deusadaz Martínez andreari, Bizkaian langabeziak izan dauen bilakaerea dala-eta daukan arduragaitik. Hain zuzen be, 796 persona gehiago dira Bizkaian urtarrilean, urtarril guztietan moduan. Urtarril guztietan gora egin dau lanbakoen kopuruak. Baina 2009tik, Bizkaian, lanik ez daukien pertsonen kopururik txikiena daukagu. Zifra bera dogu, 2009ko urtarrileko persona-kopuruaren ia zifra bera. Beraz, ezin dogu eskandalurik sortu, ez krisirik eragin, ezta egoerarik sortu be, urtarrilean lanbakoen hazkundera ohikoa dan testuingurutik kanpo egongo bagina lez.

Are gehiago, une honetan Bizkaian kontratuetatik % 26,61 mugabakoak dira, adierazle ekonomikoetan hazten goaz eta kalidade eta egonkortasun handiagoko enpleoa sortzen gabiliz. Nire ardurea, jakina, agirikoa da, Bizkaian 63.157 langaberen ardurea da, eta hori da euskal erakundeetan daukagun ardurea. Labor-labor, ze ez dukat denporarik geratzen jatan minutu eta erdian. Guk, jakina, gure programa guztiakaz jarraitzen dogu, zuk ondo ezagutzen dozuzanak eta zuek galdetu deustazuen baktotxean beti azaldu doduzanak. Laneratzeko programak daukaguz, eta enplegua bultzatzen dogu, adibidez, 3.000 pertsona gehiagori 2022an. Programa barriak sortu ditugu, Soldarte edo Teknilan, besteak beste, eskatzen deuskuen enpresen beharrei erantzuteko, Bizkaian sektore produktibo estrategiko bi.

Programa batzuk laburtuko deusuedaz. Enpresa-transmisinodun ekimen ekintzaileen programa daukagu, eta autoenpleguz lagunduko deusegu 1.000 negozio barriri, hemendik aurrera autoenpleguaz berba egiten baita; Lanberri okupagarritasun-programa daukagu, lan-merkatutik urrunen dagozan 2.000 persona baino gehiagori laguntzeko eta modu zuzen eta ekitatiboan egiteko; Kontrata programa daukagu, enpresek 1.000 lanbako baino gehiago lan-munduan sartu daiezan laguntzeko; LaborLan programa daukagu, enpleoa eta prestakuntzarako, 100 persona baino gehiago birkokatze, sektore estrategikoetan lan-esperientzia txiki bat egiteko programen bidez, eta horreetako asko gero sartzen dira, LaborLan programa egin daben pertsonen % 60 baino gehiago enpresetan, makinerian, ostalaritzan, sukaldaritzan osasungarrian, muntaian eta arte eszenikoetan kokatuta amaitzen dabe; hori izango

da abiarazoko dogun hurrengo LaborLana; eta horregaz bat egiten dau Teknilan Plusek, esan deusudan lez, digitalizazioan dagozan pertsoneri buruz berba egiteko, 30 persona gehiagogaz, eta zibersegurtasun programetan; badaukaguz 3R programa, Birkokatze programa, enpresa programa, 3R Gaztea programa edo 3R Tokiko Enpleguko programa, 2.000 persona baino gehiago birkokatze eta zeharkako konpetentziak eskuratzeko prozesuetan; badaukagu Anezka Lanzaderas programa, askotan aitatu dodana hemen; eta badaukagu EMALAN programa, kualifikaziodun emakumeak lan egingo dauena, aspalditik lan-merkatutik kanpo geratu eta lan-merkatura itzuli behar dabenak: esan deusudan Soldarte programa, soldadura eskola bategaz.

Hau da, osogarrtasuna, lana, lana, eta hori da egiten gabilzana. Beraz, hori da pakete osoa, eta askoz gehiago daukaguz, baina batzuk aitatu deusudaz. Mila esker, eta gero erantzungo deusut gehiago.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias señora Laespada. En el turno de respuesta, tiene la palabra la señora Martínez Fernández.

La Sra. **MARTÍNEZ FERNÁNDEZ** andreak: Laespada andrea, errespetu falta iruditzen jat esaten dan lehenengo gauza izatea urtarrilean 796 persona gehiago dagozala langabezian, aurreko urteetan lez, ze orduan bardin da egiten zabizan lana. Errespetu falta iruditzen jat, benetan, persona bat langabezian geratzeak bere bizi-proiektua kolokan jartzen dauelako, eta uste dot gai hori ez dala zifretan bakarrik hartzeko, ezpada persona bakoitzeko pentsetako.

Eta zuk 2009ko zifrak dakaruz. Hara, 2009ko urtarrilean gaur egun daukaguzan baino 7.000 autonomo gehiago egozan Bizkaian, 7.000. 89.600, gaur egun 82.600. 2022a urte negargarria izan zan autonomoentzat, eta zuk kezka eta programez berba egiten deuskuzu, eta guk okupazioa eta emoitza gura doguz. Landunen kopuruak be behera egin dau ordutik, ez, ez deust bape graziarik egiten, ez dakit zeri egiten deusazun irribarre, guri oso kontu kezkarria iruditzen jaku.

Beste kontu bat da, Bizkaiko Foru Aldundia zertan dabil? Ze egia da enpleguaren arloan eskumenak diranak dirala, ez dirala, ezta? Kontua da Enplegu Saila daukagula, Enplegu Saila, Enplegu Plan bat daukana. Plan horretan, sarrera irakurri ezker, esaten jaku Bizkaiko enpleguaren ekosistemako eragileen artean koordinazio handiagora lortzeko dagoala, eta enpleo-politika aktiboen eragina ebaluatu eta neurtzeko. Enpleo-politika aktiboak Lanbideren eta Eusko Jaurlaritzaren menpe dagoz, eta Foru Gobernua osotzen daben talde berek osotzen dabe. Eta enpleguko politika aktiboetan osoko zuzenketa egin beharko litzateke. Izan be, urtarrilean langabezian geratu diran 796 persona horreetatik, benetan egoera horretan egongo diranak, Lanbide, gehienez be, sinatzen diran kontratuen % 4 baino gutxiagotan egiten dau bitartekari. Hau da, 796 persona horreetatik, asko jota, Lanbidek 30 personari emongo deutse aukeraren bat, asko jota, % 4tik behera dagoalako. Beraz, paperean dana dago ondo, programei eta programei buruz berba egin ahal deuskuzue, baina guk politika publikoen eraginkortasuna bilatzen dogu. Eta uste dot enpleo-politika aktiboen eraginkortasunean asko dagoala egiteko oraindino Lanbidek, eta Bizkaiko Foru Aldundiak lagundu leiken gutzian.

Eta beste kontu bat. Era berean, begiratu geinke ze datu horrek asko kezkatzen gaitu, hau da, Bizkaiko langabeziaren kronifikazioa. Badakizu luzaroko lanbakoien ehunekoa hazi baino ez dala egin azken urteotan, eta holako kontuez ez deusuegu inoiz entzuten ez kezkarik ez arduririk, tamalez.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias señora Martínez Fernández. En el turno de respuesta, tiene la palabra la representante de la Diputación, señora Laespada.

La Sra. **LAESPADA MARTÍNEZ** andreak: Begira, Gizarte Segurantzán kotizetan daben 994.077 persona, maximo historikoa, Martínez andrea, maximo historikoa. Eta Lanbideren aurreikuspenen arabera, ziuurrik udagoienean milioi bat kotizatzaile izatera helduko gara Gizarte Segurantzán. Maximo historikoa, Martínez andrea, beraz, ez berba egin beste gauza batzuei buruz, hori da datua, datua da 2022ko abenduan daukagula Gizarte Segurantzako kotizazioen maximo historikoa, eta hori da daukagun daturik garrantzitsua.

Argi dago oraindino hainbat persona dagozala langabezian, eurekaz lan egin behar dogula, eta, horretara doa programen hedapen osoa. Esaten deustazunean ez nazela arduratzen, ez garela arduratzen kronifikatzen doazen personakaz. Daukadazan programa gehienak, hain zuzen be, persona kalteberenei zuzenduta dagoz bata. Eusko Jaurlaritzaren Enplegu Legea, ganera, seguruenik martian edo apirilean edo hortik sartuko dana Legebiltzarrean, Administrazino bakoxtaren eskumenak ezarriko ditu, eta, seguru asko, Aldundiaren eskumenek zerikusia izango dabe laneratzeagaz, holan dago jasota eskuartean darabilguzan programa edo zirriborroetan behintzat.

ERTEak, ERTEetan dagozan petsonen minimo historikoetan gagoz, 2020an lanean hasi garetik, jakina. Une honetan, Bizkaian 324 persona dagoz ERTEetan, ez esan ez gabizantik beharren. Jakina, langabezian dagozan pertsonetako bakoxta drama bat da, ez izan zalantzarik, persona bakoxta, eta bakoxtarentzat egiten dogu lan. Eta, hain zuzen be, horregaitik garatzen dogu programa personalizatuén eta zuzenekoén mekanismo oso bat persona bakoxtagaz, erakundeetara jasten gara, eurakaz gagoz, zer behar daben, zelan egingo dogun, eta zelan hurbiltzen doguzan pertsonék daukiezan kompetentziak garapén industrialak eta enpleoaren garapénak eskatzen dabezan kompetentzietara. Ez izan zalantzarik, baina ez nahastu zifrak, zenik badaukadaz beste batzuk eta oso onak diraeta. Muchas gracias.

La Sra. **PRESIDENTA / LEHENDAKARI** andreak: Gracias a usted, señora Laespada. Y finalizado el orden del día, se da por acabada la Junta General. Que tengan un buen día.

Batzarra 12:59an amaitu da.

Se levanta la sesión a las 12:59 horas.

